

N:o 7.

Ank. till Riksd. Kansli den 5 Maj 1885, kl. 8 e. m.

Betänkande, angående vilkoren för försäljning af bränvin.

Sedan Bevillnings-Utskottet förehaft till behandling dels Kongl. Maj:ts proposition N:o 38 med förslag till förordning angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker och dels samtliga till Utskottet hänvisade motioner rörande samma ämne, får Utskottet jemlikt 40 § Riksdagsordningen häröfver afgifva betänkande.

Af Kongl. Maj:ts ofvanberörda proposition jemte dervid fogade utdrag af protokollet öfver finansärenden för den 25 sistlidne Februari inhemtas, att, sedan Riksdagen i underdånig skrifvelse den 17 Maj 1877 anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes genom sakkunnige män låta öfverse gällande författningar angående tillverkning och försäljning af bränvin i syfte att genom lagstiftningen måtte åstadkommas ett kraftigare motverkande af rusdryckers missbruk än som genom dittills varande lagstiftning egt rum, och i anledning häraf Kongl. Maj:t för berörda ändamål tillsatt en komité, denna den 20 December 1878 afgifvit underdånigt betänkande med förslag till bland annat lag angående försäljning af bränvin, öfver hvilket författningsförslag ej mindre Högsta Domstolen än äfven Öfverståthållareembetet och Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i rikets samtliga län i underdånighet afgifvit utlåtanden. Jemväl skatte-regleringskomitén har i sitt den 13 September 1882 afgifna underdåniga utlåtande i nu föreliggande lagstiftningsfråga meddelat yttrande. Dess-

utom hafva dels i anledning af Riksdagens underdåniga skrifvelse den 10 Maj 1884 angående vilkoren för försäljning af bränvin Öfverståthållare-embetet och Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i rikets samtliga län, generalbefälhafvarne i militärdistrikten, militärbefälhafvaren på Gotland samt kavalleriinspektören afgifvit utlåtanden, dels åtskilliga sällskap och enskilda personer i frågan till Kongl. Maj:t inkommit med underdåniga petitioner.

Med ledning af hvad sålunda förekommit har Kongl. Maj:t låtit utarbeta det förslag till förordning angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, som genom ofvanberörda nådiga proposition blifvit Riksdagen förelagdt och hvilket finnes här nedan intaget.

1878 års komiterade hade i sitt förslag öfvergifvit det hittills följda systemet att å auktion utbjuda bränvinsförsäljningsrättigheter och i städerna öfverlåta all bränvinsförsäljning åt särskilda i sedlighetens intresse bildade bolag. Såsom skäl för systemets öfvergifvande anfördes, att, då det i allmänhet vore önskvärdt, att i en författning hvarje sak nämndes med sitt rätta namn, bränvinsbolagen, hvilka ej vore bolag annat än till namnet, men af detta namn kunde förledas att låta omsorgen att uppnå det mål, lagstiftaren åsyftat, träda tillbaka för afseendet å vinstens storlek, borde genom författningens uttryckliga bestämelse öfvergå till hvad de i sjelfva verket vore, ombud för de myndigheter och korporationer, hvilka skulle erhålla vinsten af rörelsen. Till följd häraf hade komiterade föreslagit, att, med undantag af vissa, under hägn af äldre lagstiftning förvärfvade och särskilda tillfälliga utskänkningsrättigheter, all bränvinsförsäljning så väl i städerna som å landsbygden skulle blifva en uteslutande kommunal angelägenhet och handhavas under offentlig kontroll. Flere reservanter inom komitén förklarade sig emellertid ej kunna gilla det sålunda föreslagna nya systemet. Då kommunerna i allmänhet ej egde några kapital, och skatt svårigen kunde påläggas dess medlemmar för möjligheten att idka bränvinshandel, antogo reservanterne, att nästan alla landskommuner och möjligen till och med en och annan mindre stadskommun, så vida den ej lyckades till förläggare erhålla något i stort spekulerande sprithandelsbolag, skulle helt och hållet afstå från rätten till bränvinshandel, och detta så mycket hellre, som kommunen det oaktadt enligt komiterades förslag egde uppbära sin andel af de inom länet i sin helhet uppkomna vinstmedlen. Den föreslagna lagen skulle sålunda hafva till följd en ännu starkare koncentring af bränvinshandeln än hittills och äfven härigenom framkalla en ny lockelse till olaglig handel. Till följd häraf före-

drogo reservanterne bibehållandet af nu gällande lag, som åtminstone ej gjorde de mest i ögonen fallande onaturligheterna obligatoriska och ej tvingade kommunerna att, för så vidt de ville ega en ordnad och laglig bränvinshandel, uppträda som stora handelsbolag. Dock hyste reservanterne den mening, att hvarje försäljningslag, som framkallade ett onaturligt minuthandelspris, vare sig detta skedde genom särskilda försäljningsrättigheter eller handelns monopolisering, måste framkalla stora och väsentliga svårigheter, hvarföre ock reservanterne för sin del ansågo bränvinslagstiftningen böra hvila på den grundsats, att *all* beskattning af bränvin blefve förlagd till sjelfva tillverkningen utan någon möjlighet för kommuner eller korporationer att på bränvinshandeln skörda särskild vinst eller inkomst. En nödvändig följd häraf blefve ock bränvinshandelns frigörande, i den mån sådant vore förenligt med nödig omtanke för ordningens vidmakthållande. I öfverensstämmelse med dessa grundsatser utarbetade reservanterne ett lagförslag, som bifogades komitéförslaget.

Kongl. Maj:ts nu föreliggande lagförslag har ej godkänt något af de sätt, hvarpå komiterade och reservanterne sökt lösa bränvinslagstiftningsfrågan, utan är i stället byggt på enahanda grund som den hittills gällande lagstiftningen. Till stöd derfor anför Herr Statsministern:

»Den senare tidens märkliga och framgångsrika nykterhetsrörelser inom vårt land och de ringa sympatier, hvilka de af den senaste bränvinslagstiftningskomitén, likasom af reservanterne inom samma komité väckta förslagen om bränvinshandelns ordnande efter andra grunder mött från de flesta håll, ådagalägga å ena sidan, att den sedliga uppgift lagstiftaren i detta fall måste för sig uppställa icke kan lösas endast på lagstiftningens väg, utan fordrar ett lefvande intresse och en frivillig medverkan från folkets sida för nykterhetens sak, och å andra sidan, att de grunder, på hvilka den nuvarande lagstiftningen hvilar, af vårt folk omfattas med större förtroende och visat sig, rätt tillämpade, främja det sedliga syftet i större utsträckning, än att ett öfvergifvande af dessa grunder skulle vara i någon mån tillrädligt. Redan i mitt yttrande till statsrådsprotokollet den 10 Januari 1883 vid afgifvande af förslag till den samma dag beslutade statsregleringen och till hvilket yttrande jag jemväl nu tillåter mig hänvisa, har jag ock, jente afstyrkande af de väckta förslagen om sammanslagning af tillverknings- och försäljnings-skatterna å bränvin och om indragning till statsverket af försäljnings-afgifterna, uttalat den mening, att hänsynen till sedlighetens kraf efter min åsigt påkallar, att icke någon väsentlig rubbning göres i de nu gällande grunderna för ordnandet af bränvinshandeln. Då jag icke heller

sedermera funnit anledning frångå denna uppfattning, har jag vid afgifvande af det förslag till ny förordning om försäljning af bränvin och dermed likställda drycker, jag nu går att inför Eders Kongl. Maj:t anmäla, lagt till grund därför den nu gällande författningen i detta ämne och endast gjort till min uppgift att söka deri afhjelpa de brister och oegentligheter, hvilka erfarenheten gifvit vid handen, likasom att i lagen få inlagda sådana nya bestämmelser, som kunna vara egnade att kraftigare främja dess sedliga syfte».

Utskottet kan ej annat än instämma i hvad Herr Statsministern sålunda anført. Att, såsom 1878 års komiterade föreslagit, göra bränvinsförsäljningen till en rent kommunal angelägenhet och tvinga vederbörande kommuner, som önska bränvinsförsäljning inom sitt område, att utan vidare kasta sig in i affärslifvet och åtaga sig att hålla de medel till handa, som för rörelsen erfordras, finner Utskottet vara mindre välbetäckt. Reservanternes förslag att med iakttagande af vissa ordningsföreskrifter frigöra bränvinshandeln är ej heller tilltalande. Med kännedom om, huru ofta och huru lätt ordningsföreskrifter, de må nu synas vara huru noggranna och fullständiga som helst, fresta till öfverträdelser och vid tillämpningen kringgåås eller eluderas, huru ordningsmakten synnerligast i mera aflägsna och glest bebyggda orter ofta står maktlös mot slika lagöfverträdelser, har man rätt att antaga, att den föreslagna reglementeringen af den fria bränvinshandeln inom kort åtminstone å en eller annan ort blefve en död bokstaf, och att bränvinshandeln å nyo komme i det skede, som lagstiftningen allt sedan år 1855 med så mycken framgång i sedlighetens intresse bekämpat. Då härtill kommer, att nu gällande lagstiftning hos folket vunnit allt mera insteg och förtroende, anser Utskottet dennas hufvudgrunder ej böra rubbas för experimenterande med nya och opröfvade lagstiftningsprinciper.

I afseende å förslaget i öfrigt har Utskottet funnit sig böra föreslå, förutom mindre redaktionsförändringar, som ej torde påkalla särskild motivering, några ändringar i sak, för hvilka Utskottet nu går att redogöra, dervid följande förslagets paragrafföljd.

§ 1.

För vinnande af mera öfverensstämmelse med författningens rubrik, har Utskottet ansett de i denna paragraf förekommande orden »Handel med» böra utbytas mot orden »Försäljning af».

I det nu föreliggande lagförslaget är den s. k. mindre partihandeln med bränvin utesluten. Såsom skäl härtill anför Herr Statsministern:

»Då med lagstiftningen angående försäljning af bränvin åsyftas dels att med en accisafgift träffa förbrukningen af denna vara, dels att genom stränga ordningsföreskrifter motverka missbruket af rusdrycker, följer häraf, att denna lagstiftning har till egentligt föremål endast sådan handel, hvarigenom bränvinet öfvergår i konsumentens hand, hvaremot den handel, som förmedlar bränvinets öfvergång från producenten till bränvinshandlanden eller från den ene handlanden till den andre, enligt sakens natur måste falla utom området för ifrågavarande lagstiftning. I denna måste således göras en åtskilnad mellan den handel, som afses att omedelbart betjena förbrukningen, och den, som kan rubriceras som en-gros-handel, en åtskilnad, som tydligen endast kan ega rum på det sätt, att en viss försäljningskvantitet bestämmes som den gräns, under hvilken försäljningen skall vara underkastad de lagstadgade afgifterna och ordningsföreskrifterna. Vid hvilket belopp denna gräns bör sättas, är en helt och hållet praktisk fråga. Nu gällande lagstiftning har satt gränsen vid ett belopp af 15 kannor, så att all försäljning af bränvin till belopp icke understigande nämnde kvantitet är fri ej mindre från afgift än äfven från de för bränvinsförsäljning stadgade *strängare* ordningsföreskrifterna, ehuru till förekommande af missbruk handeln med bränvin till belopp understigande 100 kannor gjorts beroende af vissa kontrollföreskrifter. Det synes otvifvelaktigt, att den sålunda bestämda gränsen blifvit satt vid ett allt för lågt belopp. I de fall, då vid bränvinshandel mindre parti än 100 kannor afyttras, förefaller det nemligen mycket antagligt, att dermed mera afses konsumentens förseende på en gång med hans förbrukningsbehof för en längre tid, än att transaktionen är af en-gros-handels natur. Att för öfrigt förhållandena inom landet icke kunna anses påkalla den mindre partihandelns bibehållande framgår deraf att, medan under första året efter förändringens genomförande 67 rättigheter till mindre partihandel meddelades i städerna och 192 å landet, hade under försäljningsåret 1882—1883 antalet dylika rättigheter nedgått till 4 i städerna och 46 å landsbygden. Hvad som är hufvudskalet mot denna handels bibehållande är emellertid, att den frihet, som i jmförelse med minuthandeln medgifvits den dermed temligen närslägtade mindre partihandeln, lättligen föranleder till hvarjehanda missbruk, särskildt i form af salning, såsom erfarenheten ty värr icke sällan gifvit vid handen.

Till de nu af mig påpekade omständigheter, eller obehöfligheten för affärlifvet af de genom den mindre partihandeln medgifna lättnader och den fara för missbruk, som innebäres i dessa lättnader, omständigheter, hvilka i och för sig synas mig tillräckliga att motivera tillämp-

ning jemväl å den mindre partihandeln af de nu för minuthandel gällande stadganden, kommer ytterligare ett efter mitt förmenande ganska afsevärdt skäl för vidtagande af denna förändring. Då med de å förbrukningen af bränvin lagda afgifter åsyftas ej mindre att bereda för vissa offentliga ändamål afsedda inkomster än äfven att genom varans fördyrande motverka missbruket af densamma, ligger redan ur skatte-teknisk och sedlig synpunkt en synnerlig oegentlighet deruti, att afgiftens utgörande kan af konsumenten helt och hållet undvikas genom uppköp på en gång af bränvin till belopp af 15 kannor eller derutöfver. Och erinrar man sig, att denna utväg för skattens undgående företrädesvis står de förmögnare klasserna till buds, blifver ur social synpunkt nyssnämnda oegentlighet ännu större. Den beskattning, som ålägges den mindre bemedlade förbrukaren af en vara, bör icke rimligen lindras och än mindre alldeles borttagas, när det är fråga om förbrukare, som äro i tillfälle att förse sig med varan i större qvantitet. Lika med bränvinslagstiftningskomitén hemställer jag derföre i underdånighet, att den hittills s. k. mindre partihandeln må likställas med minuthandeln och att, med upphäfvande af åtskilnaden mellan större och mindre partihandel, gränsen för partihandel må sättas vid ett minimibelopp af 250 liter, eller det belopp, som efter metersystemet i rundt tal närmast motsvarar 100 kannor.»

Till upplysning om, huru antalet rättigheter till mindre partihandel med bränvin under åren 1874—1882 minskats, får Utskottet åberopa följande tabell, hemtad dels ur Bränvinskontrollbyråns senast utgifna berättelse, dels, hvad senaste försäljningsåret i tabellen angår, ur Kongl. Maj:ts förevarande proposition:

Försäljningsåren.	I städerna.	A landsbygden.
1874—1875	67	192
1875—1876	49	152
1876—1877	16	111
1877—1878	4	110
1878—1879	7	78
1879—1880	4	84
1880—1881	3	54
1881—1882	5	70.
1882—1883	4	46.

Utskottet instämmer till fullo i ofvanberörda, af Herr Statsministern anförda skäl och har till desamma intet att tillägga.

För att redan i förordningens början fullständigt angifva dess omfattning, har Utskottet ansett de i det Kongl. förslagets § 35 omhand-

lade bestämmelser, sådana Utskottet funnit dem böra formuleras, böra i § 1 intagas och i sistnämnda paragraf bilda ett särskildt moment.

I sammanhang härmed har Utskottet till behandling förehaft:

dels ett af *Herr Lindahl* i motionen N:o 61 inom Första Kammaren framställt yrkande, att nyssberörda § 35 måtte erhålla den förändrade lydelse, som påkallades af en utaf motionären i förslaget § 33 påyrkad förändring, hvarom här nedan vid sistberörda paragraf förmäles;

dels ock den hithörande del af *Herr S. Wieselgrens* motion N:o 156 inom Andra Kammaren, deri denne erinrat, att, i händelse vintillverkare uppdröfve alkoholhalten i sina »starka viner» ända derhän, att dessa med allt skäl kunde kallas »färgadt bränvin», lagstiftaren ock till dem borde utsträcka bränvinslagstiftningens bestämmelser, samt på grund häraf hemställt, att i § 35 måtte tilläggas en bestämmelse, hvarigenom drycker, hvilka innehölle mera än — förslagsvis — 23 % alkohol, jemväl inordnades under hvad förordningsförslaget, med undantag af föreskriften i 33 §, stadgade om handel med bränvin.

På sätt af det följande framgår har Utskottet funnit sig böra åtminstone delvis tillstyrka hvad *Herr Lindahl* i afseende å 33 § föreslagit. Den formulering, Utskottet med anledning af *dels* dennes, *dels* *Herr Nils Jönssons* nedan omförmälda motion ansett sig böra gifva åt sistnämnda paragraf, betingar viss omredigering af nu förevarande moment. En föreskrift i det af *Herr Wieselgren* angifna syfte har äfven synts Utskottet vara af behofvet väl påkallad, dervid Utskottet emellertid ansett öfverensstämmelse böra beredas med nu gällande tulltaxa, enligt hvilken vin af högre alkoholhalt än 25 procent skall tullbehandlas såsom likör och draga en tull, som med iakttagande af nödig reduktion motsvarar den för bränvin stadgade. Utskottet har därför gifvit ifrågasvarande stadgande den lydelse, som i bilagda förslag under § 1 mom. 2 finnes angifven.

§ 2.

Denna paragrafs 2:dra mom. lyder:

»Hvad i öfrigt i denna förordning bestämmes om handel med bränvin vare ej tillämpligt å partihandel, utan gälle endast minuthandel och utskänkning.»

Sålunda hafva orden »bränvinshandel», »bränvinsförsäljning», »handel med bränvin» och »försäljning af bränvin» i förordningens följande paragrafer kommit att erhålla en speciel betydelse, afvikande från den, hvilken orden hafva i det allmänna språkbruket samt i förordningens

rubrik och första paragraf. Det är väl sant, att korthet i uttryckssättet derigenom vunnits, men, då detta onekligen skett på bekostnad af lagens tydlighet, och det med skäl kan befaras, att åtminstone den stora allmänheten derigenom lätt kan komma att vilseledas, har Utskottet ansett de i gällande lag förekommande orden »minuthandel med eller utskänkning af bränvin» böra i stället för ofvanberörda generella uttryck i följande paragrafer användas, till följd hvaraf Utskottet funnit ofvanberörda mom. böra utgå.

I öfverensstämmelse härmed har Utskottet i förordningens följande paragrafer vidtagit erforderliga redaktionsförändringar.

§ 3.

Enär Utskottet ansett § 26 mom. 7 böra utgå, har denna paragraf måst i öfverensstämmelse dermed omredigeras.

§ 8.

Då erfarenheten visat, att klagomål öfver de åtgärder, som Magistraten enligt denna paragraf är skyldig vidtaga, ej hunnit blifva slutligen afgjorda innan Juli månads utgång, då enligt nästa paragraf auktion å rättigheterna skall hållas, har Utskottet ansett den föreslagna tiden »inom första hälften af April» böra ändras till »innan Januari månads utgång».

I sammanhang härmed har Utskottet, för vinnande af större tydlighet, i mom. 2 tillagt orden »inom samma tid».

§ 13.

Vid 1882 års riksdag väcktes inom Andra Kammaren af Herr Hans Andersson i Bringåsen motion, deri motionären, under framhållande af dels önskvärdheten att, så vidt möjligt vore, befria soldaten och bevaringsynglingen från de frestelser, som lättheten att inom läger erhålla bränvin medförde, samt dels obilligheten deraf att kommuner, inom hvilkas gränser en lägerplats funnes, ej i likhet med andra kommuner egde rätt att sjelfva bestämma, huruvida bränvinsutskänkning inom deras område finge ega rum, hemstälde, att Riksdagen måtte för sin del besluta och genom underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes utfärda författning om förbud för utskänkning af spirituösa drycker vid läger under vapenöfningstiden eller der trupp eljest vore för flere dagar sammandragen, men att tillstånd till utskänkning måtte af Konungens

Befallningshafvande beviljas, derest två tredjedelar af manskapet samt kommunalnämnden i den församling lägerplatsen vore belägen dertill lemnade sitt bifall.

Denna motion afstyrktes af Bevillnings-Utskottet, hvars hemställen bifölls af Första Kammaren, hvaremot den Andra godkände motionen, hvilken emellertid i följd af Första Kammarens beslut förfallit.

Vid 1883 års riksdag väcktes enahanda motion på nytt af samma motionär, med hvilken då 19 af Andra Kammarens ledamöter sig för-enat. Med anledning häraf hemstälde Bevillnings-Utskottet, att § 23 af gällande bränvinsförsäljningslag måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»Vid helsobrunn eller badort, på passagerarefartyg, eller der värds-husrörelse af annan anledning kan för någon del af året tillfälligtvis vara af omständigheterna påkallad, dock ej vid läger, eller der trupp eljest är för flere dagar sammandragen, må för kortare tid än år rättig-het till bränvinsutskänkning meddelas af Konungens Befallningshafvande, när vederbörande derom gjort anmälan o. s. v.»

Hvad Utskottet sålunda hemställt bifölls af Andra Kammaren men afslogs af den Första, i följd hvaraf frågan förfallit.

Vid 1884 års riksdag väcktes inom Andra Kammaren af Herr J. E. Wikstén, med hvilken flere af Kammarens ledamöter instämde, motion om enahanda förändring i bränvinsförsäljningslagens 23 §, som Utskottet år 1883 föreslagit.

Under åberopande af de skäl, Utskottet vid 1883 års riksdag anført, hemstälde Utskottet ånyo, att ifrågavarande paragraf måtte erhålla ofvan angifna lydelse. Detta förslag vann nu Riksdagens bifall, hvilket an-mäldes i underdånig skrifvelse den 10 Maj samma år.

Riksdagens beslut blef emellertid icke af Kongl. Maj:ts sanktioneradt och har, såsom af § 13 synes, ej heller i nu föreliggande lagförslag blifvit följd. Såsom anledning härtill yttrar Herr Statsministern efter omnämmande af ofvanberörda skrifvelse följande:

»Såsom jag förut nämnt, hafva öfver denna Riksdagens skrifvelse underdåniga utlåtanden afgifvits af Öfverståthållareembetet och Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i rikets samtliga län äfvensom af generalbefälhafvarne i militärdistrikten, militärbefälhafvaren på Gotland och kavalleriinspektören. Af dessa myndigheter hafva Öfverståthållare-embetet och 11 bland Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länen, en af generalbefälhafvarne, militärbefälhafvaren på Gotland och kavalleri-inspektören tillstyrkt den af Riksdagen beslutade förändringen, hvaremot densamma afstyrkts af 13 länsstyrelser samt af 4 generalbefälhafvare. De skäl, som dervid blifvit anförda mot godkännande af Riksdagens beslut,

äro hufvudsakligen, att, derest utskänkning vid lägerplatser förbjudes, det med säkerhet kan antagas, att bränvin ändock på smygvägar skall inkomma i lägret, hvarigenom man i stället för en laglig och lätt öfvervakad utskänkning finge en oloflig och okontrollerad bränvinsförsäljning; att å ort, der annan laglig handel med bränvin finnes i närheten af lägerplatsen, såsom förhållandet är flerstädes, förbudet mot utskänkning derstädes varder gagnlöst; att bränvin skulle till lägerplatserna medföras af besökande och svårigheterna blifva större än nu att i omgifningen af lägerplatsen upprätthålla ordning; att till följd af den tilltagande nykterhetsrörelsen antalet fylleriförseelser inom lägren på senare tider betydligt aftagit, hvarföre det ifrågasatta förbudet kunde anses mindre nödigt; samt att, beträffande det skäl för förbudet, som hemtats derifrån, att vederbörande kommun i detta fall saknade rätt att förbjuda all bränvinsutskänkning inom sitt område, vidare betydelse icke syntes kunna tillmätas detsamma, då Riksdagen icke samtidigt ifrågasatt upphäfvande af alla de tillfälliga rättigheter, som omförmälas i § 23 af gällande försäljningslag. Några bland de länsstyrelser, som afstyrkt absolut förbud mot utskänkning vid läger, hafva likväl ansett utskänkningen, i likhet med hvad redan på flere ställen eger rum, böra begränsas så, att den endast får ske till militärpersonalen vid lägret, hvarjemte afven förbud mot utskänkning å sön- och helgdagar blifvit ifrågasatt.

Såsom jag redan antydt, har jag trott det vara lämpligast, att den af senaste Riksdag beslutade förändring i syfte att afskaffa all bränvinsutskänkning vid lägerplatser icke lösrycktes ur sitt sammanhang med öfriga delar af försäljningslagen; och då från åtskilliga myndigheter erinringar gjorts mot förändringen, hvilka synas mig icke böra lemnas utan allt afseende, samt om hela denna lagstiftning gäller, att alltför långt gående restriktiva åtgärder kunna befaras vid tillämpningen framkalla resultat, som äro alldeles motsatta hvad man åsyftat, har jag ansett, att vid frågans förnyade behandling hos Riksdagen det borde Riksdagens pröfning underställas, huru vida icke skäl kunde förefinnas att åtminstone såsom ett försök tills vidare icke sträcka den åsyftade förändringen längre än att, med bibehållen rätt för länsstyrelse att medgifva utskänkning vid lägerplats, utskänkingsrörelsen i sådana fall underkastas de väsentliga inskränningar, hvilka återfinnas i § 26 mom. 7 af det författningsförslag, som nu underställes Eders Kongl. Maj:ts pröfning.»

Såsom af Herr Statsministerns ofvanberörda anförande inhemtas, hafva de myndigheter, hvilkas yttranden blifvit infordrade, varit af olika meningar rörande lämpligheten af ifrågavarande vid 1884 års riksdag beslutade lagförändring. Vid sådant förhållande och då Herr Stats-

ministerns anförande gifver Utskottet anledning att antaga, det Kongl. Maj:t genom den nu föreslagna lydelsen af § 13 mom. 1 endast velat lemna Riksdagen tillfälle att taga frågan under ny ompröfning och afgöra, huru vida ej möjligen de i § 26 mom. 7 föreslagna ordningsföreskrifter vore tillräckliga att skydda soldaten mot krogens frestelser, får Utskottet afgifva det yttrande, att Utskottet ej funnit skäl vara anförda, som kunnat rubba dess två gånger förut uttalade och af 1884 års riksdag godkända mening, hvarföre ock Utskottet ansett förevarande paragraf böra erhålla den förändrade lydelse, som här nedan finnes intagen.

§ 18.

För att omöjliggöra den tolkning, att bolag ej skulle vara skyldigt att afstå de afgifter, som erlades för enligt § 15 mom. 3 öfverlåtna rättigheter, har Utskottet ansett § 18 mom. 2 böra i denna del förtydligas.

Efter hvad Utskottet har sig bekant, hafva några bränvinsbolags räkenskaper lemnat åtskilligt öfrigt att önska i fråga om fullständighet och tydlighet. För att åstadkomma en förbättring i detta hänseende och tillika göra det möjligt att erhålla statistiska uppgifter rörande bolagens verksamhet, har Utskottet ansett i denna paragrafs 2:dra moment böra inflyta en föreskrift derom, att bolagens räkenskaper skola föras enligt de föreskrifter och formulär, som af Kongl. Finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå utfärdas.

På det att revisionen måtte i tid afslutas, har Utskottet föreslagit, att revisionsberättelsen skall aflemnas före Februari månads utgång.

§ 22.

Herr *P. Waldenström* erinrar i en inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 48, att den inkomst, som kommunerna hade af bränvinshandeln, utan tvifvel utgjorde ett af de svåraste hindren för ett tillfredsställande ordnande af denna handel. Då motionären ansåge det vara lagstiftningens pligt att ordna bränvinshandeln så, att all bränvinsförsäljningsavgift indroges till staten, men en sådan förändring ej kunde ske på en gång utan att allt för mycket rubba många kommuners ekonomiska ställning, föreslår motionären, att Riksdagen måtte i underdånighet hemställa, att Kongl. Maj:t täckes låta undersöka, i hvad mån successiv indragning af all bränvinsförsäljningsavgift till statsverket må kunna ske, samt låta utarbета, för att en kommande Riksdag föreläggas, det förslag till lag, hvartill en sådan undersökning kan föranleda.

Enär Kongl. Maj:t genom aflåtandet af nu förevarande proposition tagit under ompröfning det ämne, hvarom Herr Waldenströms motion handlar, och vid sådant förhållande någon vidare utredning i det af motionären angifna syfte för närvarande ej torde kunna af Kongl. Maj:t begäras, har Utskottet ansett berörda yrkande icke böra till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

I en inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 70, erinrar Herr *Sven Nilsson*, att enligt Sveriges officiella statistik rörande bränvins försäljning och tillverkning för året 1881—1882 utgjorde försäljningsafgifterna för minuthandel med och utskänkning af bränvin 2,405,298 kronor 56 öre och vinstmedlen af bolag i städerna 3,306,179 kronor 14 öre eller tillsammans 5,711,477 kronor 70 öre, hvilka författningsenligt fördelats sålunda att

samtliga städer bekommit tillsammans	4,038,414 kronor 12 öre.
landstingen	664,229 » 43 »
hushållningssällskapen	830,721 » 14 »
provisioner	7,094 » 61 »
och samtliga landsbygders kommuner	171,018 » 40 »

Då sålunda vissa kommuner i så hög grad gynnades på andras bekostnad och det derjemte lätt kunde befaras, att kommunernas intresse för befrämjande af nykterhet och sedlighet komme i ganska betänklig strid med begäret att vinna ökade inkomster, hyste motionären den mening, att bränvinsmedlen borde rättvisare fördelas och jemväl borde till någon större del återbördas till staten, hvilken dertill hade obestridlig rättighet.

Till följd häraf hemställer motionären, att § 24 i nu gällande förordning om försäljning af bränvin måtte ändras sålunda:

»De afgifter, som enligt denna förordning inflyta för minuthandel med och utskänkning af bränvin, så väl i stad som på landet, inbetalas i landränterierna, hvilka öfverlemnas dessa medel till Riksgäldskontoret för att användas till betalning på rikets skuld.

Utaf den nettovinst, som bolag i stad enligt § 18 skall afstå, behålle staden tre tiondedelar. Återstoden inbetalas till ränterierna. De till ränterierna inflyttna medlen öfverlemnas till Statskontoret, som fördelar desamma så, att rikets samtliga landsting och de städer, som ej i landsting deltaga, deraf erhålla tre tiondedelar samt hushållningssällskapen och Stockholms stad två tiondedelar. Återstoden fem tiondedelar tillfaller samtliga städer och kommuner på landet. De landstingen samt städer, som ej i landsting deltaga, hushållningssällskapen och Stock-

holms stad samt kommunerna i stad och på landet tillkommande andelar fördelas af Statskontoret dem emellan efter folkmängden. Hvad stad eller socken på landet tillfaller användes till kommunala behof inom staden eller socknen.

Har enligt § 23 rättighet — — — — — sitt hufvudsäte.»

I en inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 94, anmärker Herr *Jakob Erikson*, att kommunernas inkomst af bränvinshandeln vore för dem en stark, i de flesta fall allt för stark frestelse till att bibehålla försäljningen af rusgifvande drycker inom deras områden. För att i nykterhetens intresse förekomma en dylik frestelse vore det enligt motionärens åsigt ur principiell synpunkt riktigast, att alla afgifter och vinster af bränvinsförsäljningen inginge till statskassan och användes till fyllande af rikets gemensamma behof. Då motionären emellertid hyste betänkligheter att framkomma med ett dylikt förslag och dessutom ej ville beröfva landsting och hushållningssällskap de andelar af ifrågavarande medel, som dem nu tillkomme, hemställer motionären, för att i nykterhetens intresse erhålla en lämpligare fördelning af bränvinsmedlen, att förenämnde § 24 måtte erhålla följande lydelse:

»De afgifter, som enligt denna förordning inflyta för minuthandel med och utskänkning af bränvin vare sig i stad eller å landet, insättas i landtränterierna för att derefter till Statskontoret insändas att användas för statens behof.

Den nettovinst, som bolag i stad enligt § 18 skall afstå, insändes likaledes till landtränterierna, för att sedan öfverlemnas, den ena hälften till Riksgäldskontoret för att användas till afbetalning å rikets gäld och den andra hälften till Statskontoret, som har att af samma medel utbetala två tredjedelar till landsting och de städer, som ej deltaga i landsting, och en tredjedel till Stockholms kommun och hushållningssällskapen. Fördelningen mellan landstingen och de städer, som ej i landsting deltaga samt hushållningssällskapen och Stockholms kommun sker i förhållande till folkmängden.

När enligt § 23 — — — — — har sitt hufvudsäte.»

Sistnämnda begge motioner öfverenstämma deruti, att enligt begge samtliga bränvinsförsäljningsavgifter skola tillfalla staten.

Kongl. Maj:t har deremot varit af annan mening, då han i § 22 föreslagit, att bränvinsförsäljningsavgifter och vinstmedel ej skola till någon del indragas till statskassan utan framgent såsom hittills få utgå för kommunala ändamål. Till stöd härför åberopar Herr Statsministern hufvudsakligen sitt till statsrådsprotokollet för den 10 Januari 1883 af-

gifna yttrande, som under inkomstberäkningen finnes bifogadt statsverkspropositionen till samma års Riksdag.

Deruti anför Herr Statsministern bland annat följande:

»Det är en temligen allmänt erkänd sats, att bränvin likasom andra spirituösa drycker särdeles väl lämpar sig såsom skatteobjekt och att statskassan af en dylik skatt kan upphemta betydande inkomstbelopp. Denna sats har ock i vår skattelagstiftning gjort sig gällande i ganska stor utsträckning. Ingen annan konsumtionsartikel inbringar staten på långt när så afsevärda skattebidrag som bränvin och de dermed likställda spirituösa dryckerna. Men just denna bränvinets stora betydelse såsom skatteobjekt måste i min tanke göra det till en omsorg för lagstiftaren att tillse, att vid ordnandet af denna del af skattelagstiftningen de grundsatser följas, hvilka man i allmänhet anser böra vara bestämmande för en varas beskattning. Den grundsats, man dervid iakttager, är då först och främst, att skatten likformigt må drabba varan utan afseende på den person, hvilken förbrukar densamma. En sådan likformighet eger rum, när skatten ikläder sig formen af tillverknings-skatt å all inom landet tillverkad vara af visst slag eller af tullavgift å den utifrån införda varan. Men likformigheten eller den lika beskattningen förefinnes icke, om staten belägger viss försäljning af en vara inom landet med skatt, men lemnar en på annat sätt skeende försäljning af samma vara obeskattad, och denna olikhet i beskattningen måste framträda såsom en ännu större oegentlighet, när det är den försäljning, hvars afnämare företrädesvis utgöra de mindre bemedlade samhällsmedlemmarne, på hvilken man lägger den särskilda högre beskattningen. Anser sig staten kunna för sina behof upptaga en viss skatt på bränvinet, när detta utminuterats eller utskänkes, så förstår jag icke, hvarför staten icke skulle anse den person böra lemna ett lika stort bidrag till statskassan, hvilken har tillfälle att förskaffa sig sitt behof af bränvin i större partier, än att han behöfver anlita utminuterings- eller utskänkingsstället. Det är en ofta upprepad sanning, att de för statskassan mest inkomstbringande konsumtionsskatterna i följd af sin natur jemförelsevis tungt drabba de mindre bemedlade, och när detta gäller skatter, som dock likformigt drabba skatteobjektet, måste deri ligga en bestämd maning för staten att icke låta denna oegentlighet blifva än större genom att uttaga högre skatt af varan, i samma mån den konsumerande nödgas inköpa den i smärre quantiteter. Med hvad jag nu tillåtit mig yttra har jag naturligtvis icke på minsta sätt velat förringa bränvinets egenskap af ett synnerligen lämpligt skatteobjekt, utan jag har endast velat framhålla, att, då staten redan anlitar detta skatteobjekt

och man är betänkt på att göra det i än större omfattning, det är angeläget, att man icke för statens behof skonsammare beskattar varan, när den i handeln förekommer i sådana quantiteter, som endast den jämförelsevis mera bemedlade förmår inköpa. Staten har således efter min tanke ur sin synpunkt och för de ändamål, hvilka staten genom skatters uttagande har att tillgodose, ingen anledning att behandla denna konsumtionsartikel annorlunda än andra dylika, som anses lämpliga att beskatta, det vill säga, staten bör låta hvarje konsument till staten betala skatt efter enahanda grund. Här af följer, att jag anser den för statens räkning skeende beskattningen af bränvin böra ega rum i samma form som hittills och att, när staten anses böra af denna beskattning upphemta större inkomst, detta bör ske genom en höjning af tillverkningskatten.

Mot min nu yttrade åsigt kommer naturligtvis den invändning att göras, att staten vid denna lagstiftning icke endast eller ens företrädesvis får vidhålla skattesynpunkten, utan måste fästa ett synnerligt afseende vid det sedliga intresse, som med bränvinslagstiftningen är förknippadt. Denna invändning eger sitt fulla berättigande, men träffar icke den åsigt, jag förfäktat. Det sedliga intresset gör sig gällande, då staten belägger denna vara med en skatt, hvars storlek låter rättfärdiga sig endast ur synpunkten af det angelägna i att för det sedliga intressets skull fördyra varan, men det sedliga intresset kan aldrig kräfvat, att den mera bemedlade bränvinskonsumenten för sin förbrukning lemnar lägre bidrag till statskassan än den mindre bemedlade, fastän de kanske förbruka den i samma quantitet. Vidare fordrar det sedliga intresset, att staten deraf låter leda sig vid lagstiftningen rörande *ordnandet af försäljningen* utaf spritdrycker. Det är icke min afsigt att i dag inför Eders Kongl. Maj:t anmäla frågan om ny försäljningslag, men jag tillåter mig dock att redan nu i detta sammanhang tillkännagifva min mening derom, att hänsynen till sedlighetens kraf synes mig påkalla, att icke någon väsentlig rubbning göres i de nu gällande grunderna för ordnandet af bränvinshandeln och att vid detta ordnande kommunernas medverkan är af en väsentlig betydelse. De former, som hos oss tillämpas för denna handels ordnande, påkalla emellertid, att viss handel eller den, som afser varans försäljning i smärre quantiteter, belägges med en särskild afgift. En annan form är att låta handeln bedrifvas för kommunens räkning, såsom på visst sätt förhållandet kan anses vara i städer, der bränvinshandeln är uppläten åt bolag. Med sistnämnda form äro några afgifter för försäljningen icke oundgängligen behöfliga, och den senaste bränvinslagstiftningskomitén, som i sitt den

20 december 1878 afgifna betänkande förordat en dermed liknande anordning af bränvinshandeln, har heller icke ifrågasatt någon särskild försäljningsavgift, men *då* uppstår i stället en vinst å handeln. För att nu närmare belysa, huru vida staten eger någon anledning att för sig taga i anspråk någon del af denna vinst, vill jag tänka mig det fall, att bränvinshandel existerade i alla rikets kommuner och öfverallt bedrefves för kommunens räkning. För att staten då för sina behof skulle kunna upphemta en viss andel af kommunernas vinst fordrades, att staten skulle underkasta sig besväret att i hvarje kommun kontrollera rörelsens bedrivande såsom affär och låta granska räkenskaperna för att utröna vinstens belopp. Man frågar sig då, hvarföre staten skulle underkasta sig ett så besvärligt förfarande för att upphemta en inkomst, som staten i stället kunde utan allt besvär vinna genom att höja tillverkningskatten; och svaret måste blifva, att under de förhållanden, som jag nyss förutsatte om en öfver hela landet jemt fördelad bränvinshandel, staten ingalunda skulle befatta sig med intressentskapet i kommunernas bränvinshandel, utan föredraga att genom tillverkningskatten tillgodose sitt behof af skattebidrag. Om jag därför vågar antaga för visst, att staten i nyssnämnda fall ock lemnade handelsvinsten odelad åt kommunerna, så låge i detta förfarande endast ett erkännande, att staten, efter att hafva uttagit för sitt behof det belopp, hvarmed staten ansåge varan böra beskattas, funne billigt, att kommunerna erhöle i den vinst, handeln lemnade, en ersättning för sin direkta medverkan vid handeln ordnande och ett skadestånd för de uppoffringar, kommunen icke undgår att vidkännas såsom följer af denna varas missbrukande. Den statens ställning till bränvinshandeln inom kommunerna, hvilken jag sålunda föreställt mig såsom den naturliga, förändras emellertid efter min tanke alldeles icke därför att denna handel eger rum endast inom en del af landets kommuner, eller därför att den icke alltid kan bedrivas för kommunernas egen räkning. Nämnda omständigheter kunna nemligen, så vidt jag kan inse, icke för staten medföra något ökad skattebehof eller någon anledning att icke lika väl som i det först förutsatta fallet beskatta endast varans tillverkning, och lika litet kunna derigenom för kommunerna undanrödjas de för dem känbara förhållanden, hvartill bränvinets missbruk gifver upphof, i fråga om ökad fattigvård och dylikt. Det synes mig emellertid otvifvelaktigt, att det just är den omständigheten, att bränvinshandel förekommer endast inom en del kommuner och att den inkomst, särskildt städerna hemta af denna handel, vuxit till ganska ansevärliga belopp, som utgjort anledning dertill, att man betraktar afgifterna å bränvins-

handeln liksom en staten undandragen skatt, hvilken man bör åt den samma återvinna helt och hållet eller åtminstone delvis. De förhållanden, som gifvit upphof åt detta betraktelsesätt, erkänner jag vara väl värda uppmärksamhet, och de påkalla efter mitt förmenande väsentligen ändrade grunder för försäljningsavgifternas fördelning, men deraf följer icke, att dessa avgifter böra upphöra att utgå för kommunala ändamål.

Sedan jag sålunda sökt visa, att statens behof af inkomster, såvidt dessa böra hemtas från spritdryckers beskattning, kan fyllas genom tillverkningskatt och bör på den vägen fyllas, för att staten skall likformigt beskatta alla konsumenter af dessa varor, öfvergår jag till det andra hufvudsakliga skälet för bibehållande åt försäljningsavgifterna af deras kommunala natur. Under det man, för att på ett tillfredsställande sätt kunna ordna en stats skatteförhållanden, är temligen allmänt öfverens om behöfligheten och gagnet af ett skattesystem, som omfattar ett flertal af skatter och medgifver att på olika vägar taga landets skatteförmåga i anspråk, äro i vår kommunala lagstiftning de flesta kommuner hänvisade att för sina behof företrädesvis anlita endast en skatteform, och denna hvilande på den direkta inkomstkatten, eller just den form, som i trots af alla de teoretiska skäl, hvilka kunna andragas till stöd för dess företräde framför andra skatter, dock faktiskt icke är egnad att i längden tjena till grund för uttaxering af skattebelopp, som för de skattskyldige innefatta en mera känbar uppoffring. Detta har för mig utgjort en afgörande betänklighet mot att till statsverket indraga en nu för kommunala ändamål utgående indirekt skatt, då detta, såsom jag ofvan sökt visa, icke är för statens eget behof nödigt.

Då dertill kommer, att försäljningsavgifternas indragning till statsverket, såsom skattekomitén yrkat, sedan denna reform blifvit fullständigt genomförd, synes mig kunna medföra den våda, att den i sedligt syfte efter min tanke viktiga medverkan från kommunernas sida vid bränvinshandelns ordnande äfventyras, och då det af reservanterna inom skattekomitén framlagda förslaget om fördelning mellan statens och kommunala behof af så väl försäljningsavgifterna som bränvinbolagens vinstmedel innefattar en onödig omgång för uttagande af den skatt å varan, som bör tillkomma staten, och derjemte skulle tvinga staten till ett intressentskap på visst sätt i alla bränvinbolag — något som ur åtskilliga synpunkter förefaller mig vara med statens ställning föga förenligt — kan jag, såsom jag förut nämnt, icke biträda de inom skattekomitén framställda förslagen att af bränvinshandeln bereda staten ökade inkomster. Deremot inser jag fullkomligt väl, att en höjning af tillverkningskatten kommer att minska den vinst, minuthandeln med och

utskänknigen af spritdrycker nu lemnar, och detta beroende derpå, att vid dylik försäljning priset i allmänhet åtminstone i städer, der handeln är öfverlåten åt bolag, redan är så högt i förhållande till varans partipris, att någon ytterligare stegring deraf näppeligen låter sig verkställas, med utsigt att för handeln bibehålla samma omsättning som för närvarande.»

Utskottet instämmer till fullo i hvad Herr Statsministern sålunda anfört, och kan vid sådant förhållande ej tillstyrka, att någon del af bränvinsförsäljningsavgifter eller vinstmedel till statskassan indrages. Då härtill kommer, att ett bifall till Herrar Sven Nilssons och Jakob Erikssons motioner skulle, såsom af nedan intagna, af Kongl. Finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå benäget upprättade tabeller inhemtas, allt för våldsamt beröfva städerna en stor del af de bränvinsmedel, de nu ega att uppbära och i förlitande på hvilka de iklädt sig allehanda förpligtelser, finner sig Utskottet icke kunna förorda bifall till nämnde motionärers yrkanden.

Herr *Adolf Hedin* erinrar i en inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 155, att samtliga rikets städer helt visst gerna skulle afstå en del af sina bränvinsinkomster, derest det ifrågasattes, att denna del skulle användas för något stort statsändamål, kräfvande betydliga utgifter, hvilka eljest måste genom ny beskattning bestridas. Ett sådant ändamål vore den *olycksfalls- och ålderdomsförsäkring för arbetare och med dem jemförliga personer*, hvartill Kongl. Maj:t, på Riksdagens anhållan, uppdragit åt en komité att utarbete förslag. Om för sådant ändamål bildades en fond, hvaraf årliga afkastningen betäckte så väl förvaltningskostnaden som statens direkta bidrag till premierna, skulle företaget vara tryggadt mot inflytelsen af mer eller mindre tillfälliga budget-vanskligheter.

På grund häraf hemställer motionären:

att af samtliga de avgifter, som, i städer och landtkommuner, inflyta för rättigheterna till handel med bränvin, äfvensom af den nettovinst på rörelsen, som skall afstås af bolag, åt hvilket bränvinshandeln i stad eller köping öfverlåts, två tiondedelar må till staten ingå, att af Statskontoret förvaltas och fruktbargöras under namn af *Arbetareförsäkringsfonden*;

och att fördelningen af återstoden af inkomsterna af bränvinshandeln må förblifva vid hvad nu är stadgadt.

Utskottet kan ej annat än behjerta den goda afsigt, som uppenbarligen ligger till grund för Herr Hedins ifrågavarande motion, men enär förutnämnda komité ännu ej framkommit med något förslag till lösning af omförmälda försäkringsfråga och, i händelse något dylikt för-

slag i en framtid kommer att blifva föremål för Riksdagens pröfning, Riksdagen ej lär underlåta att anvisa de medel, som för förslaget realiserande erfordras, torde nämnda motion icke böra till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Utskottet öfvergår härefter till Kongl. Maj:ts i § 22 framställda delningsförslag. Enligt detta har den andel af bränvinsmedlen, som städerna skola afstå, i allmänhet blifvit ökad med en tiondedel. Till stöd för denna reduktion anför Herr Statsministern, att bränvinshandeln under senare tider faktiskt blifvit mer och mer koncentrerad i städerna, och vid sådant förhållande inkomsten af bränvinshandeln icke härflöte endast af den förbrukning, som inom städerna egde rum.

Utskottet anser den föreslagna reduktionen väl vara af behovet påkallad, då det ej lär kunna anses i någon mån rättvist, att, såsom den vid Kongl. propositionen fogade tablån utvisar, rikets stadskommuner af bränvinsmedlen uppbära 3,373,563 kronor, men ej mera än 185,896 kronor gå till fördelning mellan rikets samtliga landsbygdskommuner. Det är väl sant, att bränvinsförsäljningen i städerna enligt regeln är förbunden med ökade kostnader för polis och fattigvård, men då uppenbarligen ej heller landsbygdskommunerna undgå att vidkännas bränvinets menliga följder, finner Utskottet nyssnämnda till städernas förmån ofta anförda skäl ingalunda vara hållbart.

Genom den af Kongl. Maj:t föreslagna fördelning komme hufvudsakligen landstingen att gynnas. Då desse förut af bränvinsmedlen uppburit 633,208 kronor 91 öre, skulle deras ifrågavarande inkomster nu komma att höjas ända till 1,370,695 kronor. Till stöd härför anför Herr Statsministern, att bränvinsmedlen derigenom antagligen komme att användas bättre än om de skulle, utportionerade i små belopp, tillfalla hvarje särskild landtkommun. Utskottet är icke fullt öfvertygad, att denna åsigt skulle visa sig i allo riktig. Den tillökning i inkomst, som genom den af Kongl. Maj:t föreslagna fördelning komme att tillfalla landstingen, blefve så betydande, att, på sätt inhemtas af den här nedan intagna öfversigt af landstingens utdebiteringar samt deras nuvarande och föreslagna inkomster af bränvinsmedlen, utdebiteringen af landstingsskatt i allmänhet kunde väsentligen minskas och inom åtskilliga län inskränkas till en obetydlighet. Någon afsevärd svårighet att anskaffa nu erforderliga medel har för öfrigt icke visat sig ega rum för landstingen; och landstingsskatten har i allmänhet icke varit någon särdeles tryckande tunga. Vid sådant förhållande lär det icke kunna anses af behovet påkalladt att i förevarande afseende i så hög grad, som Kongl. Maj:t föreslagit, tillgodose landstingen, utan torde grundad anledning föreligga till

antagande, att det skulle vara af större gagn att åt de smärre landskommunerna bereda ökade tillgångar. Utskottet, som i allmänhet velat undvika mera genomgripande förändringar i de bestående förhållandena, har därför funnit Kongl. Maj:ts förslag i denna del ej vara tilltalande.

En fördelning mellan vederbörande landsbygdskommuner skulle der- till medföra den förmån, att mången kommun derigenom erhöle ett väl behöfligt bidrag till fyllande af de ständigt växande kommunala behofven, hvilka bland annat genom höjandet af existensminimum och vissa personliga afgifters borttagande börjat blifva för landsbygdens befolkning allt mera tryckande.

En annan anmärkning Utskottet har att mot den af Kongl. Maj:t föreslagna fördelningen framställa är den, att hushållningssällskapens andel i bränvinsmedlen blifvit väl mycket reducerad. Då dessa förut uppburit 797,823 kronor, skulle andelen nu minskas till 645,044 kronor. Det är visserligen sant, att landstinget såsom länets representation måste anses berättigadt förfoga öfver de medel, som kunna ställas till länets förfogande, framför hushållningssällskapet, som ju kompletterar sig sjelft och hvars medelförvaltning är så godt som okontrollerad; men då det å andra sidan ej visat sig, att hushållningssällskapen mindre väl använt de medel, öfver hvilka de hittills haft att förfoga, och de dertill, i förlitande å sina af bränvinshandeln härflytande inkomster, iklädt sig åtskilliga förpligtelser, har Utskottet funnit det vara mindre välbetänkt att nu vidtaga den af Kongl. Maj:t föreslagna reduktion af hushållningssällskapens inkomster.

Den fördelning af bränvinsmedlen, som af Kongl. Maj:t blifvit föreslagen, förefaller Utskottet därför ej hafva företräde framför den af Utskottet vid sistlidne riksdag föreslagna, mot hvilken ofvan gjorda anmärkningar ej kunna framställas och hvilken Utskottet får förorda.

I öfverensstämmelse dermed har Utskottet ansett bränvinsmedlen böra fördelas sålunda, att för *Stockholms stad* tre fjerdedelar tillfalla staden, och återstoden insättes i Statskontoret, för *annan stad eller köping* hälften tillfaller staden eller köpingen och af återstoden den ena hälften insättes i vederbörande landtränteri och den andra hälften i Statskontoret samt för *landskommunerna* hela beloppet insättes i vederbörande landtränteri. De till Statskontoret influtna medlen skulle derefter fördelas mellan Stockholms stad och länen efter folkmängden. Summan af den för länet behållna och den efter folkmängden tilldelade andelen borde derefter fördelas sålunda, att fyra tiondedelar tillföle landsting och stad, som ej i landsting deltog, tre tiondedelar hushållningssällskap och tre tiondedelar länets samtliga landtkommuner.

Af bifogade tabell inhemtas, huru denna fördelning utfaller, tillämpad på samma siffror, som legat till grund för Kongl. Maj:ts förslag.

På af Kongl. Maj:t anförda skäl hemställer ock Utskottet, att stad, der minuthandel med eller utskänkning af bränvin eller beggedera icke är till bolag öfverlåten, skall afstå ytterligare en tiondedel af der inflytande afgifter och vinstmedel.

I sammanhang med § 22 mom. 3 har Utskottet till behandling förehåft den del af Herr *Wieselgrens* ofvanberörda motion, deri Herr *Wieselgren* hemställt, att ifrågavarande medel skola användas till bestridande af utgifter för fattigvård, sjukvård, upprätthållande af allmänna ordningen eller företrädesvis för de arbetande klasserna nyttiga ändamål.

Då vederbörande kommuners utgifter till de af motionären uppgifna ändamål i allmänhet vida öfverstiga dem tillkommande andelar i bränvinsmedlen, och vid sådant förhållande en föreskrift i det af motionären angifna syfte i de flesta fall ej komme att hafva annan betydelse än vidtagande af vissa bokföringsåtgärder, kan Utskottet icke tillstyrka bifall till motionärens ifrågavarande yrkande.

§ 26.

I § 26 mom. 1 har Utskottet föreslagit en redaktionsförändring, hvaraf tydligare framgår, att minuthandel med bränvin å sön- och helgdagar är förbjuden.

I anledning af väckta motioner beslöt sistlidna års Riksdag, att § 28 i nu gällande bränvinsförsäljningslag skulle erhålla följande förändrade lydelse:

»Under sön- och helgdagar vare i allmänhet all utskänkning af bränvin förbjuden; egande dock vederbörande myndighet, då särskilda omständigheter föranleda, medgifva utskänkning någon viss tid på dagen; dock skall utskänkningsställe under gudstjenst alltid vara tillstängdt.

Under sön- och helgdagar må ej bränvin, som är föryttradt genom parti- eller minuthandel, till köpare utmätas eller utlemnas.»

Detta beslut anmälde i underdånig skrifvelse af den 10 Maj 1884, deruti Riksdagen såsom skäl för den beslutade lagförändringen anförde, *dels* att den nu medgifna rätten att låta bränvinsutskänkningen i städerna fortgå under sön- och helgdagar endast med undantag för gudstjensttiderna föranledde, att en stor del af den manliga befolkningen på krogarne förlösade så väl sin arbetsförtjenst som den tid, hvilken borde användas till hvila för samlandet af nya arbetskrafter, *dels ock* att inom ett ej ringa antal af rikets städer en stark opinion uttalats för inskrän-

kande af ifrågavarande utskänkning och på åtskilliga ställen jemväl verkat, att en sådan inskränkning med stöd af gällande lag redan blifvit genomförd.

I förevarande lagförslags 26 § har Kongl. Maj:t i afseende å inskränkningar i tiden för bränvinsförsäljningen gått väsentligen längre än 1884 års Riksdag. Såsom skäl härför yttrar Herr Statsministern, efter omnämmande af Riksdagens ofvanberörda skrifvelse, följande:

»I sina öfver Riksdagens skrifvelse afgifna utlåtanden hafva Öfverståthållareembetet samt länsstyrelserna i Södermanlands, Kronobergs, Göteborgs och Bohus, Vestmanlands samt Vesternorrlands län afstyrkt en sådan ändring i nu gällande stadganden, som Riksdagen beslutat, hvaremot samtliga öfriga länsstyrelser förordat ändringen, några dock med erinringar i formel syftning med afseende å lagbudets redaktion. Då jag redan uttalat mig för att denna viktiga fråga ej må lösryckas från sitt sammanhang med öfriga delar af försäljningslagen, anser jag mig ock böra till öfvervägande vid sakens förnyade behandling framställa några synpunkter, hvilka ej efter mitt förmenande hittills blifvit fullt beaktade. Först och främst lära samma skäl, hvilka Riksdagen anfört för förbud mot utskänkning under sön- och helgdagar, med lika styrka kunna göras gällande till stöd för att detta förbud må afse jemväl aftonen före sådana dagar, då frestelsen att på utskänkingsstället förslösa en dryg del af den nyss erhållna veckoaflöningen, enligt hvad erfarenheten visat, ofta nog verkar ett starkt missbruk af rusdrycker. I de städer, hvarinom man, såsom Riksdagen åberopat, med begagnande af den nu gällande lagen lyckats åstadkomma en inskränkning i försäljningstiderna, har man derföre ock i allmänhet fått utskänkningen förbjuden redan aftonen före sön- och helgdagar. Då jag föreställer mig, att behofvet af en sådan förbudets utsträckning är minst sagdt lika stort som af förbudet under sön- och helgdagar, torde ett förslag att låta förbudet inträda åtminstone från klockan 7 aftonen före nyssnämnde dagar vara förtjent af närmare öfvervägande; och det af mig uppgjorda författningsförslag upptager derföre i § 26 en bestämmelse i sådan syftning.

Men det är en annan sida af senaste Riksdags beslut, som hos mig framkallat än större betänkligheter, och det är medgifvandet för vederbörlig myndighet att tillåta undantag från det lagstadgade förbudet, *då särskilda omständigheter föranleda*. Afsåge man med uttrycket *särskilda omständigheter* sådana förhållanden, som för ett eller annat tillfälle kunde påkalla ett undantag från det allmänna förbudet, kunde deremot vara mindre att invända, men så har uttrycket i allmänhet ej

fattats i de afgifna utlåtandena, utan man har deri uppenbarligen inlagt den betydelsen, att *en del* utskänkningsställen skulle kunna åtminstone inom vissa gränser frikallas från förbudet. Först och främst kan den pröfningsrätt, som i detta fall blefve lagd i embetsmyndighetens hand och som inom olika delar af riket kunde komma att utöfvas på helt olika sätt, i och för sig synas oegentlig. Den kan nemligen utöfvas så, att hvad lagen velat göra till undantag blir regel, hvarigenom det med lagbestämmelsen åsyftade gagnet naturligtvis kommer att förfelas. Men äfven med villigt erkännande, att myndigheterna sannolikt skulle endast såsom undantagsfall tillåta utskänkning å sön- och helgdagar, hyser jag den uppfattning, att tillämpningen dock sannolikt skulle gestalta sig så, att det i allmänhet blott blefve en viss kategori af utskänkningsställen, som frikallades från det allmänna förbudet. Man skulle väl upprätthålla förbudet med afseende på de i dagligt tal så kallade krogarne, men man skulle finna omständigheterna påkalla undantag för åtminstone vissa af de utskänkningsställen, hvilka företrädesvis besökas af de mera bemedlade. Det är denna sannolika följd af en lagbestämmelse sådan som den af Riksdagen beslutade, hvilken jag skulle anse ganska beklaglig. Det är sant, att, när man för att förekomma rusdryckers missbruk vidtager en så genomgripande åtgärd som förbud mot deras tillhandahållande under tider, då ett dylikt missbruk i större utsträckning är att befara, lagstiftaren gör ett ganska väsentligt ingrepp i den enskildes fria görande och låtande samt sträcker sitt förmynderskap ganska långt, men *om* ett sådant tillvägagående är för det allmännas bästa nödigt, såsom Riksdagens uppfattning måste antagas vara, att döma af dess senaste beslut, och *om* således den enskilde samhällsmedlemmen nödgas underkasta sig deraf härflytande inskränkningar, då-må för det allmännas skull den ene samhällsmedlemmen lika väl som den andre bringa detta offer, der det såsom sådant kännes och uppfattas. En tidsenlig lagstiftning bör icke på detta område under likartade yttre förhållanden förmena den ene tillgången till samma njutningsmedel, som den lemnar den andre öppet att förskaffa sig, bör icke framkalla ett sakernas tillstånd, som är mera egnadt att söndra sinnena än att förena dem i sträfvandet för vinnandet af ett upphöjdt sedligt syfte. Det är af denna anledning och för att frikalla embetsmyndigheterna från den i min tanke ytterst förhatliga pröfningsrätt, som enligt Riksdagens beslut skulle läggas i deras händer, som jag vågar förorda en annan bestämmelse i detta fall, visserligen icke fullt så sträng som den af Riksdagen beslutade, men gällande för alla utskänkningsställen. Med min förut angifna uppfattning om vigten af att gå varsamt till väga vid sträfvandena för

nykterhetens sak, så att man icke sträcker de restriktiva åtgärderna längre än klokheden och en skälig hänsyn till ett måttligt begagnande af dessa drycker kräfva, har jag nemligen trott det af Riksdagen uppställda syftet kunna i väsentlig mån befordras genom att låta förbudet mot utskänkning, efter att hafva inträdt redan aftonen förut, gälla hela sön- eller helgdagen med undantag endast för högst tre timmar vid middagstiden, hvilka timmars närmare bestämmande efter lokala förhållanden skulle ankomma på länsstyrelsen efter kommunalstyrelsens hörande.»

I sammanhang med förevarande paragraf har Utskottet till behandling förehaft den del af *Herr Wieselgrens* ofvanberörda motion, deri motionären erinrat, att den största olägenheten af »söndagssupningen» låge i det s. k. »disksuperiet» eller bränvinskundernas vana att vare sig ensamme eller flockvis vid disken eller småborden störta i sig flere eller färre supar utan att dervid förtära någon föda, samt, enär den i det Kongl. förslagets § 26 mom. 3 medgifna rätt till utskänkning under 3 timmar å sön- och helgdagar antagligen komme att medföra en till dessa timmar sammanträngd »disksupning», hemstält,

att under sön- och helgdagar all annan utskänkning af bränvin i stad må vara förbjuden än den, som till spisande gäst vid måltid af visst värde, efter kommunalstyrelsens hörande, kan varda af Konungens Befallningshafvande medgifven.

Det förestående gifver vid handen, att Kongl. Maj:ts uppfattning af här förevarande spörsmål så till vida fullt öfverensstämmer med den af Riksdagen i dess förlidet år fattade, ofvan omförmälda beslut uttalade, att Kongl. Maj:t lika med Riksdagen funnit det redan tillförene för landsbygden gällande förbud mot bränvinsutskänkning å sön- eller helgdag böra såsom regel, om än med viss inskränkning, utsträckas jemväl till stad; och Utskottet, som vid sådant förhållande icke kan annat än tillstyrka genomförandet i vår lagstiftning af denna grundsats i dess antydda omfattning, har intet att tillägga till de skäl, hvilka derfor blifvit anförda dels af Riksdagen i dess ofvanberörda underdåniga skrifvelse samt dels i Kongl. Maj:ts föreliggande proposition.

Hvad Kongl. Maj:t yttrat till stöd för tillämpningen af enahanda grundsats jemväl å aftonen före sön- eller helgdag synes ock Utskottet ega full giltighet, hvadan Utskottet i denna del tillstyrker bifall till den Kongl. propositionen.

I fråga åter om den inskränkning, som, på sätt redan är antydt, borde vidfogas det ifrågavarande förbudet, kan Utskottet icke förorda hvad Kongl. Maj:t härutinnan föreslagit. Oafsedt hvad *Herr Wieselgren*

i sin nyss omförmälda framställning deremot andragit, befarar Utskottet, att en dylik bestämmelse, särskildt i större städer, skulle vid tillämpningen medföra ganska stora olägenheter. Lokala förhållanden och olika lefnadsvanor hos befolkningen å skilda trakter och inom olika samhällsklasser böra härvid icke lemnas obeaktade. Bättre än att genom lagbud införa en tidsbestämmelse, hvilken, möjligen lämplig för flere eller färre af invånarne å en viss ort, kan för de öfrige ställa sig synnerligen ogynsam, torde därför vara att, på sätt Riksdagen förlidet år föreslagit, gifva Kongl. Maj:ts Befallningshafvande befogenhet att, der särskilda omständigheter föranleda behof af inskränkning eller utsträckning i de lagbestämda tiderna för bränvinsförsäljnings utöfvande, derom förordna, hvarigenom dylika medgifvanden bäst kunna lämpas efter hvarje ords förhållanden. Dervid synes Utskottet Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i alla händelser böra före beslutets meddelande inhemta magistratens eller kommunalnämndens yttrande, hvarjemte Utskottet ansett inskränkning af försäljningstiden böra ifrågakomma endast uppå framställning af kommunalstyrelsen, under det utsträckning deraf eller tillfälliga undantag från förbudet må på enskildt initiativ kunna medgifvas.

De af Herr Statsministern emot en sådan bestämmelse uttalade betänkligheter finner Utskottet icke vara af den vikt, att en anordning i nyssnämnda syfte därför bör öfvergifvas. Utskottet anser desto mindre behöfva befaras, att de embetsmyndigheter, i hvilkas hand befogenheten att meddela undantag från ifrågavarande förbud komme att läggas, skulle i den ena eller andra rigtningen missbruka denna, som, så vidt Utskottet erfarit, intet missnöje försports i afseende å det sätt, hvarpå samma myndigheter utöfvat den liknande makt, hvilken jemlikt gällande bränvinsförsäljningslags 28 § dem tillkommer; och i afseende å Herr Statsministerns yttrande om det för myndigheterna sjelfva förhatliga i en sådan pröfningsrätt vill Utskottet erinra, att de flesta bland länsstyrelserna sjelfva icke funnit någon betänklighet vid en lagbestämmelse i den af senaste Riksdagen godkända syftning. Å andra sidan vinnes genom en sådan bestämmelse — utan allt onaturligt tvång på det ena eller andra hållet — likformighet mellan land och stad i lagstiftningen på förevarande område; hvarjemte härigenom fortfarande möjlighet beredes att i stad, der den allmänna meningen sådant önskar och förhållandena det medgifva, få all bränvinsutskänkning under sön- och helgdag instäld.

Att i afseende å denna befogenhet binda Kongl. Maj:ts Befallningshafvande medelst ett stadgande af det slag, som Herr Wieselgren på-

yrkat, kan Utskottet icke finna lämpligt. Utskottet betviflar högeligen, att den af motionären uttalade princip, om den än, enligt hvad Utskottet har sig väl bekant, varit tillämpad å egentliga krogar och dervid ej visat sig olämplig, skulle med fördel kunna genomföras å utskänkningsställen af alla slag. Derjemte håller Utskottet före, att omständigheter kunna förekomma, hvilka påkalla medgifvandet af annan utskänkning å sön- eller helgdag än till spisande gäst vid måltid; och Herr Wieselgrens ifrågavarande förslag torde för öfrigt få anses fotadt på den förut-sättning, att Kongl. Maj:ts förslag om rätt till utskänkning under högst trenne timmar å sön- och helgdagar vunne Riksdagens bifall. Der i visst fall en föreskrift i det af Herr Wieselgren angifna eller dermed likartadt syfte må befinnas erforderlig, torde det böra öfverlemnas åt Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att derom träffa förfogande.

På grund af det anförda har Utskottet ansett ifrågavarande §:s 2, 3 och 4 moment böra erhålla den lydelse, som i bilagda författningsförslag finnes angifven, i följd hvaraf det af Kongl. Maj:t föreslagna 6:te momentet, såsom deri innefattadt, komme att utgå.

I öfverensstämmelse med Utskottets beslut rörande § 13 har Utskottet ansett § 26 mom. 7 böra utgå.

§ 28.

Föreskriften i § 28 mom. 2, att bränvin å försäljningsställe ej må utlemnas till minderårig, skulle göra det omöjligt för husbönder att genom sina minderåriga tjenstehjon inköpa spirituosa äfven å minuthandelsställen. Då detta i synnerhet å landet, der minderåriga ofta pläga sändas till närmaste stad för ärendens uträttande, utan tvifvel komme att förorsaka hvarjehanda olägenheter, och egentliga grunden för ifrågavarande förbud väl är den, att minderåriga ej måtte utsättas för krog-lifvets frestelser, har Utskottet ansett förevarande mom. böra i öfverensstämmelse med nu gällande lag erhålla den lydelse, som återfinnes i bilagda förslag.

I sammanhang med § 28 har Utskottet till behandling förehaft den del af Herr *Wieselgrens* ofvanberörda motion, deruti Herr Wieselgren erinrat, att det öfver allt funnes till större eller mindre antal kände drinkare eller på dryckenskap begifna personer, hvilka plägade år efter år på fortsatt fylleri öda sin arbetsförtjenst, om de ännu egde någon sådan, annars vanligen sammantiggda eller hustrun frånhända medel. För att förekomma detta vore det enligt vissa utländska lagar, speciellt i den för staten Newyork gällande lagstiftning, medgifvet man, hustru,

barn och föräldrar att hos fattigvårdsstyrelse anmäla den familjemedlem, som visat sig vara begifven på dryckenskap, och vore styrelsen, der så funnes vara fallet, förpligtad härom underrätta de bränvinsförsäljare, som af den anmälande uppgifvits, med förbud för dem att vidare utskänka något åt den anmälde personen.

I ungefärlig öfverensstämmelse härmed hemställer motionären,

att i § 28 tillägges en bestämmelse derom, att, der polismyndighet meddelat förbud för bränvins utlemnande till viss person, som funnits begifven å dryckenskap, skall sådant lända till efterrättelse för försäljare, åt hvilken sagda beslut behörigen delgifvits.

Utskottet får anmärka, att en lag af den beskaffenhet motionären föreslagit skulle i praktiken möta nära nog oöfvervinneliga svårigheter och förorsaka så mycket obehag och trassel, att det goda, lagen kunde medföra, mer än väl uppvägdes af dess olägenheter. Polismyndighets förbud blefve dessutom, åtminstone i större samhällen, i de flesta fall maktlösa, enär vederbörande försäljare, äfven om förbuden dem delgifvits, ej kunde förutsättas känna alla de personer, hvilka för dylika förbud blefve föremål, och det i allt fall ej kunde förhindras, att dylika personer genom andras bemedling förskaffade sig rusdrycker.

På grund häraf kan Utskottet icke heller i denna del understödja Herr Wieselgrens motion.

§ 33.

I en inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 158, erinrar Herr *Nils Jönsson*, att stadgandet derom, att bränvin, som icke vore renadt från finkelolja, ej finge vid minuthandel eller utskänkning till salu hållas, visat sig medföra den påföljd, att några få större fabriker för rening af bränvin slagit under sig hela bränvinshandeln och bestämde prisen icke blott för minutörer och utskänkingsbolag, som af dem nödgades köpa den renade varan, utan äfven för alla tillverkare, hvilka måste sälja sin råvara åt dessa fabriker till de pris dessa kunde vilja gifva. Ifrågavarande lagstadgande hvilade uppenbarligen å den föreställning, att bränvin, som innehölle finkelolja eller amyalkohol, vore mycket mera skadligt än bränvin, som innehölle etylalkohol. Vore denna föreställning riktig, kunde lagbudets fortfarande bibehållande försvaras, men så vore ej förhållandet. En känd svensk kemist hade lemnat en direkt och afgörande bevisning derom, att amyalkohol och de andra ämnen, som bränvin förutom etylalkohol innehölle, ingalunda vore i utspädt tillstånd farligare än denna sistnämnda, utan att tvärt om en spritdrycks större eller mindre grad af

giftighet berodde af dess större eller mindre halt af etylalkohol. Härmed öfverensstämmande åsigter hade uttalats af flere andra utmärkta vetenskapsmän. Vid sådant förhållande, och då det i allt fall vore omöjligt att göra bränvin absolut fritt från finkelolja, borde föreskriften om bränvinets renande från densamma med skäl utgå; och hemställer motionären förty,

att § 33 uti nu ifrågavarande förordning må erhålla följande lydelse:

»Bränvin, som är försatt med något för bränvinet främmande, för helsan skadligt ämne, eller hvars styrka ej uppgår till minst 46 procent, får icke till salu hållas.»

På ungefär enahanda skäl och under åberopande tillika, att bestämmelsen det bränvin ej finge i styrka understiga 46 procent vore synnerligen olämplig och endast föranledde till ökning af superiet genom den större retning en starkare vara medförde, hemställer Herr *W. Lindahl* i en inom Första Kammaren väckt motion, N:o 61, bland annat,

att § 33 uti nu ifrågavarande förordning må erhålla följande lydelse:

»Bränvin, som är försatt med något för bränvinet främmande, skadligt ämne, eller hvars styrka icke uppgår till minst 42 procent, får ej till salu hållas.»

I sin förut omförmälda motion anmärker Herr *Wieselgren*, att det ur sedlig synpunkt vore orimligt och upprörande, att de rusdrycker, hvilka just genom sin styrka utöfvade en för den enskilde så väl som för hela samhället så olycksbringande verkan, ej finge göras svagare och derigenom till sin förderfvande giftstyrka förmildras.

På grund häraf hemställer motionären,

att det salugilda bränvinets alkoholstyrka bestämmes till »minst 36 %» i stället för »minst 46 %».

Föreskriften att bränvin, som genom minuthandel eller utskänkning försäljes, skall vara renadt från finkelolja har oförändrad kvarstått i lagstiftningen, allt sedan Kongl. Förordningen den 18 Januari 1855 angående villkoren för försäljning af bänvin utfärdades. Till stöd för ifrågavarande lagbestämmelse anförde vederbörande Utskott vid 1853—1854 års riksdag följande:

»En föreskrift, som icke i förra författningar finnes, men som Utskottet ansett sig böra föreslå, är, att det bränvin, som försäljes, måste vara renadt från finkelolja och icke försatt med något för helsan skadligt ämne, ej heller understiga 5 graders styrka. Det lärer nemligen vara både på vetenskapliga grunder utrönt och af erfarenheten besannadt, att fyllerilasten i sin styggaste skepnad egentligen väckes och underhålles genom vanan att förtära en vara, som är orenad af den i det

vanliga, råa bränvinet befintliga finkeloljan, eller af andra ämnen, som medfölja eller till och med stundom med flit tillsättas för att göra varan skarp och retande. Denna till ny förtäring allt jemt manande skärpa, som ofta icke är förenad med verkligen högre sprithalt, är mera än någonting annat föranledande till drinkares oförbätterlighet; och Utskottet tror, att ett stadgande i den syftning, som 33 § af författningsförslaget visar, skulle, om det noga handhafves, utgöra ett icke oviktigt steg till fyllerilastens minskning.»

På vetenskapens dåvarande ståndpunkt och med hänsyn till beskaffenheten af det bränvin, som vid denna tid till stor del genom den så kallade husbehofsbränningen tillverkades, kunde förutnämnda lagbestämmelse väl låta sig försvaras, men i samma mån som det tillverkade bränvinets beskaffenhet sedan dess förbättrats genom andra apparater och mera omsorgsfull beredning, i samma mån som vetenskapen utvecklat sig, har ock den allmänna åsigten om lagbestämmelsens nödvändighet och finkeloljans farlighet förändrats. Så yttrar Professoren Sten Stenberg uti ett vid dåvarande bränvinskomiténs sammanträde den 22 Oktober 1878 afgifvet yttrande, att en serie af honom anställda experiment lemnat följande resultat:

»1:o att på grund af de sammanstämmande resultaten af olika vetenskapsmäns på olika sätt verkställda försök det kan antagas som afgjort, att de såsom hufvudbeståndsdelar uti potatisfinkeloljan förekommande alkoholerna, nemligen amyl-, butyl- och propylalkohol, i rent tillstånd och vid akut förgiftning verka häftigare än den rena etylalkoholen (vanlig alkohol), och att den relativa giftigheten hos dessa homologa alkoholer tilltager med deras molekularvigt, gastäthet och kokpunkt — från etylalkoholen upp till amylalkoholen — om ock graden af deras olika giftighet ej kan anses vara så noggrant bestämd;

2:o att frågan om den relativa giftigheten eller skadligheten hos de i handeln förekommande spritvaror, som af allmänheten förtäras, visserligen behöfver ännu ytterligare utredas; men att de af mig verkställda försöken göra sannolikt, att de uti råbränvin af potatis samt uti s. k. dubbelrenadt bränvin befintliga föroreningarne, *i den myckenhet de deruti finnas*, ej hafva något märkbart inflytande på den akuta alkoholförgiftningens eller rusets *styrka* och *varaktighet*; samt

3:o att det ännu måste anses outredt, om, och i sådant fall huru mycket, finkelhalten uti orent bränvin bidrager till framkallandet af kronisk alkoholförgiftning.»

Efter många anställda experiment yttrar Professoren N. P. Hamberg

uti en i tidskriften *Hygica* för år 1883 införd uppsats bland annat följande:

»Amylalkoholen öfverensstämmer till sina egenskaper med de flygtiga oljorna. Den koncentrerade amylalkoholen utmärker sig framför de öfriga alkoholerna genom sin egenskap att vid inandning åstadkomma retning till hosta, dock utan att medföra någon svårare olägenhet. Ofvan anförda försök ådagalägga äfven denna alkohols temligen oskyldiga egenskaper, då den förtäres i utspädt tillstånd. Man kan med fog påstå, att det myekna talet om amylalkoholens giftighet till och med i bränvin, som ej håller mer än en eller annan tusendel deraf, är oberättigadt och öfverdrifvet.

Om amylalkoholen verkligen vore giftig, skulle den dock genom en sådan utspädning kunna göras oskadlig, ty de häftigaste gift kunna i tillräckligt utspädt tillstånd utan olägenhet fördragas, hvilket äfven af den dagliga erfarenheten bevisas. Så till exempel förtäras allmänt såsom läskedryck flere mineralvatten, som innehålla vägbara kvantiteter arseniksyrlighet.

Blåsyrehaltig bittermandelolja är ett mycket giftigt ämne, som förefinnes i ringa mängd i många anrättningar, hvilka allmänt användas såsom födoämnen, utan att åstadkomma någon menlig inverkan på helsan.

Senapsoljan är ett skarpt blåsdragande medel, som förefinnes i tillredd senap, och som äfven allmänt begagnas såsom krydda.

Amylalkoholen är såsom beståndsdel vida mer allmän, än man hittills antagit. Utom i bränvin förefinnes den i vin och, efter hvad jag genom särskild undersökning funnit, äfven i öl.

Vid analys af 200 liter enligt den bäjerska metoden brygdt öl af mycket god beskaffenhet har jag nemligen efter flerfaldiga fraktionära destillationer slutligen erhållit en liten mängd destillat med egenskaper, som öfverensstämma med dem, som utmärka amylalkoholen.

För denna undersökning skall jag på annat ställe fullständigare redogöra.

Af hvad ofvan blifvit anfördt torde framgå, att amylalkohol i ringa mängd icke medför några giftiga eller för helsan skadliga verkningar.

Råbränvinets mest berusande beståndsdel är sålunda aldehyden. På grund af dess betydligt större flygtighet kan den genom destillation aflägsnas.

Då råbränvinet längre tid förvaras, syrsättes, som sagdt är, aldehyden till ättiksyra, som tillsammans med finkeloljan bildar ett icke obehagligt, pikant arom i stället för det i den färska varan befintliga oangenäma. Gammalt sädesbränvin är äfven för en del personer ett begärligt njut-

ningsmedel, som efter mitt förmenande icke är mera riskabelt att förtära än andra finkeloljehaltiga bränvin, t. ex. whisky, genever, konjak. Finkeloljan i dessa bränvin är ett slags krydda och kan jemföras med kumminoljan i kumminbränvin eller pomeransoljan i pomeransbränvin.

Ofvan anförda fysiologiska försök gifva ytterligare stöd för den åsigten, att *etylalkoholen är det uti bränvin och maltdrycker egentligen rusgiftvande och vid missbruk för helsan skadliga ämnet.*»

Af det anförda läres framgå, att ifrågavarande, ur gällande bränvinsförsäljningslag i Kongl. Maj:ts förslag upptagna bestämmelse om bränvinets beskaffenhet icke bör, åtminstone i dess nuvarande form, upprätthållas; och Utskottet finner densamma så mycket hellre böra undergå förändring, som erfarenheten visat, att det ej låter sig göra att absolut rena bränvin från finkelolja, i följd hvaraf en bestämmelse derom omöjligen kan strängt efterleivas. Att emellertid borttaga hvarje föreskrift om bränvinets rening har dock synts Utskottet betänkligt, enär detta må hända kunde medföra, att bränvin utan någon som helst beredning omedelbart efter bränningen utsläpptes till förbrukning. Utskottet har därför icke ansett sig böra i vidsträcktare mån tillstyrka hvad Herrar Lindahl och Nils Jönsson härutinnan hemställt, än så, att i Utskottets förslag till redigering af förevarande paragraf orden »från finkelolja» uteslutits.

Beträffande derefter frågan om det till salu hållna bränvinets styrka, har Utskottet funnit den gamla bestämmelsen att styrkan ej får understiga 46 procent böra bibehållas, enär till förekommande af bedrägerier vid försäljningen någon viss minimistyrka i lag bör vara föreskrifven, men Utskottet deremot saknat hvarje ledning att på uttalanden af några sakkunnige personer grunda ett förslag om procenttalets nedsättande till något visst lägre belopp. Utskottet har alltså icke kunnat biträda hvad Herrar Lindahl och Wieselgren i denna del yrkat.

Efter § 57 förekommer uti ifrågavarande lagförslag följande punkt: »Rörande förbud mot införsel af bränvin till Lappmarken gäller hvad derom särskildt är stadgadt.»

I afseende härå yttrar Herr Statsministern:

»Under anförande, hurusom genom nådiga brefven den 29 November 1839 och den 15 December 1848 införsel och försäljning af bränvin och andra spritdrycker i Lappmarken blifvit vid visst vite förbjudna, men att, sedan i ett särskildt mål Kongl. Maj:t i Högsta Domstolen genom utslag den 9 November 1876 åt föreskrifterna i ämnet gifvit en sådan tolkning, att införsel af bränvin i Lappmarken icke vore straffbar, derest icke för-

säljning af den införda varan tillkomme, och denna tydning af författningarne sedermera blifvit af domstolarne tillämpad, kronobetjeningen der-
efter ansett sig icke med framgång kunna väcka och utföra något åtal
emot bränvins eller andra rusdryckers införande i Lappmarken, har direk-
tionen för Svenska Missionssällskapet i underdånig skrifvelse af den 29
April 1880 hemstält, det täcktes Eders Kongl. Maj:t i nåder förklara, att
förberörda nådiga bref fortfarande ega gällande kraft och att följaktligen
den, som beträdes med införsel *eller* försäljning i Lappmarken af bränvin
eller öfriga rusdrycker, gör sig förfallen till det stadgade vitet jemte varans
konfiskation.

Sedan denna underdåniga skrifvelse afläts, har emellertid Högsta Dom-
stolen i ett annat mål, afdömdt å Högsta Domstolens båda afdelningar
samfaldt den 6 November 1884, under åberopande att införsel till Lapp-
marken af bränvin vore genom nådiga brefvet den 29 November 1839 vid
vite förbjuden, dömt en person, som erkänt, att han år 1875 till Sorsele
socken i Lappmarken infört bränvin, hvilket jemte det kärl, hvori det
förvarats, tagits i beslag, att utgifva det stadgade vitet samt förklarat i
beslag tagna bränvin och kärl förbrutna. Vid sådant förhållande, och då
man väl lärer få antaga, att den af Högsta Domstolen sålunda tillämpade
grundsats, hvilken blifvit i Domstolens minnesbok antecknad, hädanefter
kommer att lända till efterföljd vid domstolarne, torde den af direktionen
för Svenska Missionssällskapet i underdånighet gjorda framställning icke
böra föranleda till annan åtgärd, än att i bränvinsförsäljningslagen lemnas
uttrycklig hänvisning till det i särskilda författningar meddelade förbudet
mot införsel af bränvin i Lappmarken».

I sammanhang härmed har Utskottet till behandling förehaft en af
Herr *P. A. Hellgrén* inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 154, deri
motionären, under åberopande, att missbruket af rusgifvande drycker inga-
lunda hämmades genom att stifta sådana lagar, som af befolkningen på
allt sätt komme att kringgås och som omöjligen kunde handhafvas eller
för sin orimlighet efterleivas, hemstält,

att Riksdagen, derest den nu af Kongl. Maj:t föreslagna nya bränvins-
försäljningslagen af Riksdagen antages, ville i underdånig skrifvelse till
Kongl. Maj:t hemställa, att nu gällande förbud för införsel af bränvin och
andra spritdrycker i Lappmarken måtte upphöra att vara gällande.

Utskottet har tagit kännedom om Svenska Missionssällskapets ofvan-
berörda underdåniga skrifvelse jemte dertill hörande handlingar och dervid
inhemtat, att den i samma skrifvelse gjorda framställning blifvit tillstyrkt
af Konungens Befallningshafvande i Vesterbottens och Jemtlands län, hvar-
emot Konungens Befallningshafvande i Norrbottens län, sedan veder-

börande kommunalmyndigheter blifvit hörde och uttalat sig i olika riktningar, för sin del tillstyrkt ifrågavarande införselsförbuds upphäfvande.

Den sålunda föreliggande utredning har Utskottet icke funnit lemna den ledning för omdömet, huruvida bibehållandet af här afsedda bestämmelser må anses önskligt eller icke, att Utskottet derå velat grunda ett bestämdt uttalande i ämnet. Vid sådant förhållande, och då samma bestämmelser tillkommit på administrativ väg samt sålunda kunna, om och när Kongl. Maj:t pröfvar skäligt, på enahanda sätt upphävas, har Utskottet icke ansett sig böra tillstyrka bifall till Herr Hellgréns ifrågavarande motion. Men å andra sidan har Utskottet, i betraktande af de betänkligheter emot införselsförbudets bibehållande, som nu blifvit uttalade, icke trott det vara lämpligt att nu åt detsamma bereda helgd af lag, stadgad af Konung och Riksdag gemensamt.

Till följd häraf har Utskottet ansett den i det Kongl. förslaget efter § 57 intagna punkt angående ifrågavarande införselsförbud böra utgå.

Slutligen har Utskottet till behandling förehaft en af Herr *G. F. Cavallin* inom Första Kammaren väckt motion, N:o 41, deruti motionären erinrat, att vid betraktande af det gagn, bränvinslagstiftningen åstadkommit, det med skäl kunde ifrågasättas, huruvida icke hufvudsakligaste fördelen i sedligt syfte kunnat vinnas endast genom husbehofsbränningens borttagande, utan att göra försäljningen af spritvaror till ett på det stora flertalet af nationen hårdt tryckande monopol, och om icke den väsentligt ökade nykterheten vore att tillskrifva det goda inflytandet af en stigande folkskoleundervisning och deraf alstrad större hyfsning i allmänhet. Genom nuvarande lagstiftning, hvares kraftigaste vapen vore det konstladt höga priset på spritdryckerna, finge den måttlige förbrukaren umgälla det jämförelsevis ringa antalet icke måttliges öfverdrifter. Vid sådant förhållande borde det åligga den lagstiftande makten att ej allenast reglera det pris, hvartill varan lägst finge vara åtkomlig, utan ock noga bestämma den gräns, hvartill detta pris finge uppjagas, och icke, såsom nu vore fallet, lemna alldeles fritt åt enskilde personer och bolag att olika på olika orter inom riket, den ena tiden ej lika den andra, taxera allmänheten och experimentera med tillämpningen af deras egna åsikter om det pris, som bäst vore egnadt att tillgodose det »sedliga syftet».

På grund häraf hemställer motionären,

att Riksdagen må besluta det tillägg i gällande bränvinsförsäljningslag, att vid all minuthandel med och utskänkning af bränvin, hvarför rättigheter efter den 1 nästkommande Juli beviljas, allmänheten ingenstädes inom riket må affordras högre betalning än 2 kronor 20 öre vid minut-

handel och 3 kronor vid utskänkning, allt beräknadt per kanna renadt bränvin af normalstyrka.

Utom att ur principiell synpunkt det måste anses vara en numera öfvervunnen ståndpunkt att söka å en vara fixera ett visst pris att gälla oberoende af vanliga ekonomiska lagar, torde en lagförändring i det syfte motionären föreslagit ej vara att förorda.

Utskottet håller före, att priset å råämnet ofta åstadkommer vida större prisskilnad än hvad motionären antagit, och anser därför att ett pris, som är af detta oberoende, ej kan bestämmas. Ej heller har motionären tagit hänsyn till andra omständigheter, hvilka spela en än större roll, innan varan blifver tillgänglig för förbrukning, såsom fraktkostnad m. m. Slutligen skulle ock en åtgärd, hvarigenom bränvin gjordes i flertalet fall billigare vid förbrukning än nu är händelsen, antagligen medföra ett resultat motsatt det, som man eftersträfvat, och i sin mån snarare bidra till en ökning än minskning af bränvinskonsumtionen. Utskottet kan sålunda icke tillstyrka bifall till förevarande motion.

Med anledning af hvad sålunda blifvit anfördt får Utskottet hemställa,

1:o

att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition icke kunnat oförändrad bifallas, måtte för sin del antaga bifogade förslag till förordning angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker;

äfvensom

2:o

att Herrar *Lindahls, S. Wieselgrens, P. Waldenströms, S. Nilssons, Jakob Erikssons, A. Hedins, Nils Jönssons, P. A. Hellgréns* och *Cavallins* ifrågavarande motioner måtte genom Utskottets föregående hemställan anses besvarade.

Stockholm den 5 Maj 1885.

På Utskottets vägnar:

A. G:SON BENNICH.

Reservationer:

vid § 1 mom 1:

af Herrar *A. Andersson* i Intagan, *O. Jonsson* i Hof, *A. Svensson* i Lösen, *Lyth*, *J. Johansson* i Noraskog, *H. Johnsson* i Broby och *J. P. Nilsson* i Kägglå, hvilka icke kunnat godkänna förslaget om borttagandet af den så kallade mindre partihandeln, enär detsamma skulle föranleda ett ytterligare monopoliserande af all bränvinshandel i städerna, och därför yrkat att samma moment måtte erhålla denna lydelse:

»Försäljning af bränvin delas i större partihandel, mindre partihandel, minuthandel och utskänkning»;

samt, för den händelse en sådan lydelse af Kamrarne antages, ansett följande paragrafer böra återförvisas till Utskottet för att erhålla en derefter lämpad redaktion, nemligen § 2, § 5 mom. 1 och 3, § 8, § 10 (tillägg), § 15 (tillägg), § 26 mom. 1, § 27, § 38 mom. 1, § 39 och § 42.

vid § 17:

af Herr *O. Jonsson* i Hof;

af Herr *J. E. Ericsson* i Ahlberga:

»I nykterhetens intresse torde det vara af vigt att minimibeloppet för rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin ej sättas lägre än som för närvarande är stadgadt, men då så väl Kongl. Maj:ts som Utskottets förslag åtminstone i någon mån understiger det nu gällande minimibeloppet, så får jag härmed föreslå, att litertalet för hvarje rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin i stad ej må sättas under 4,000, och å landet ej under 2,000. § 17 må således bibehållas vid den af Utskottet föreslagna lydelse endast med förändring af siffrorna 3,000 till 4,000 och 1,500 till 2,000.»

vid § 22:

af Herrar *Björnstjerna* och *Lönegren*: mot Utskottets förslag till fördelning af bränvinsmedlen, så vidt angår de städer, som ej deltaga i landsting;

af Herr *C. F. Wärn*: »Emot Utskottets förslag till fördelning af de afgifter, som inflyta för rättigheter till försäljning eller utskänkning af

bränvin äfvensom af dermed förenad vinst, reserverar jag mig af det skäl, att jag anser det icke vara med rättvisa och billighet öfverensstämmande samt icke fästa behörigt afseende på städernas behof.

Kongl. Maj:t har föreslagit att minska Stockholms stads inkomster af bränvinsförsäljning, hvilka hittills fått i sin helhet af staden behållas, med $\frac{2}{10}$ och öfriga städers med $\frac{1}{10}$ af inflytande belopp. Denna minskning utgör af städernas nuvarande inkomster af detta slag för Stockholm 20 procent, för städer, som ej deltaga i landsting, $12\frac{1}{2}$ procent och för städer, som deltaga i landsting, $16\frac{2}{3}$ procent. Men Utskottets förslag innebär för de städer, som ej deltaga i landsting, en förlust af omkring $\frac{1}{3}$ af nuvarande inkomster eller ej långt från tre gånger hvad Kongl. Maj:t ansett billigt.

Utskottet har för sin fördelning utgått från den grund, att städerna i regel ej skulle få behålla mer än hälften af inflytande afgifter, men för Stockholms stad har ett undantag skett icke på grund af stadens behof eller något som helst billighetsskäl, utan på grund af naturen af stadens administrativa styrelse, hvilken i många hänseenden gör den likställig med ett län. Hvad denna likställighet i administrativt hänseende här har att betyda är svårt att inse. Till följd deraf får emellertid Stockholm ej blott behålla den fjerdedel, som enligt Utskottets förslag från andra städer skall insättas i landtränteri, utan staden får också efter sin folkmängd med länen dela den fjerdedel af deras inkomster, som enligt Utskottets förslag skall i Statskontoret insättas. Öfriga städer blifva således tributskyldiga till Stockholm på grund af denna stads rang, såsom styrd ej af en med öfrig del af ett län gemensam länsstyrelse, utan af ett särskildt öfverståhållareembete. De städer, som ej i landsting deltaga, få också efter sin folkmängd en del af de till Statskontoret influtna medlen, men väl att märka ej af hela beloppet, utan af $\frac{4}{10}$:delar deraf. Hvad de öfriga $\frac{6}{10}$:delarne angår, anses de på något besynnerligt, för mig okänt sätt vara i olikhet med Stockholm intresserade ej blott i hushållningssällskap, utan äfven i landtkommunerna.

De städer, som deltaga i landsting, få alldeles ej någon andel i de belopp, som insättas i Statskontoret. De få till dem bidraga med en fjerdedel af sina inkomster, men ingenting åter, och det kan således tyckas blifva för dem likgiltigt hur dessa medel fördelas. Dock kan det svårigen vara dem angenämt att veta, att bidrag af dessa medel skola öka andra städers inkomster. Möjligen äro de mera intresserade i en annan egendomlighet i Utskottets förslag. De till Statskontoret influtna medlen skola nemligen efter Utskottets förslag delas mellan Stockholms

stad och länen efter folkmängden — städernas deruti inbegripen — och af den hvarje län tilldelade andel skola tre tiondedelar tillfalla länets samtliga landtkommuner, men ej någon stadskommun. Landtkommunerna i de län, som inom sig hafva stora och folkrika städer, få således en betydligt större inkomst än län, inom hvilka blott få städer finnas — och detta utan något som helst förhållande till beloppet af de bränvinsförsäljningsmedel, som till länets städer inflyta.

Jag anser af förenämnda skäl Utskottets fördelning orättvis och obilligt hård emot vissa städer, men jag delar Utskottets åsigt derom, att det ej vore lämpligt att i så hög grad som Kongl. Maj:t föreslagit öka landstingens inkomster, utan mera skäl att tillgodose landtkommunernas behof och äfven i någon mån hushållningssällskapens.

Jag tror detta mål lämpligen kunna vinnas på det sätt att mom. 1 i § 22 af Kongl. Maj:ts förslag godkännes, men mom. 2 erhåller följande lydelse:

De andelar af i näst föregående mom. omförmälda medel, som tillfalla landsting och hushållningssällskap, insättas i vederbörande landskontor. De andelar åter, som ingå till Statskontoret, skola genom dettas försorg fördelas på det sätt, att fem tiondedelar efter folkmängden tillfalla landtkommunerna, två tiondedelar efter landstingsområdena landstingen och tre tiondedelar efter länens folkmängd hushållningssällskapen;»

af Herrar *A. Andersson* i Intagan, *O. Jonsson* i Hof, *Lyth*, *J. Johansson* i Noraskog, *H. Johnsson* i Broby, *J. E. Ericsson* i Ahlberga och *J. P. Nilsson* i Kägglå:

»Kongl. Maj:t har föreslagit och Utskottet för sin del tillstyrkt, att de hittills stadgade försäljningsavgifterna, utgörande 25 öre för kanna bränvin vid minuthandel och 40 öre vid utskänkning, hädanefter skola utgå med samma belopp och sättas till 15 öre per liter, såsom närmast motsvarande den nu för utskänkning bestända avgiften af 40 öre per kanna. Hans Exellens Herr Statsministern och Chefen för Finansdepartementet har i sitt yttrande till statsrådsprotokollet härom erinrat, dels »hurusom det låge en ogentlighet deri, att beskattningen af samma vara gjordes olika för olika konsumenter och dertill anordnades så, att den mindre bemedlade förbrukaren drabbades af den högre skatten», och dels »att det genom minuthandeln förmedlade bränvinsförtärandet i hemmen är minst sagdt lika väl förtjent att motarbetas genom varans beskattande

på samma sätt vid minuthandeln som vid utskänkingen». Ehuru vi häremot i hufvudsak icke haft något att anmärka, hafva vi dock inom Utskottet sökt framhålla, att samma ändamål, eller bränvinets fördyrande genom högre beskattning, lika väl, ja till och med vida kraftigare, kunnat vinnas derigenom, att försäljningsafgiften både för minuthandel och för utskänking satts till ungefärligen enahanda belopp, som nu utgår för minuthandel, eller 10 öre per liter, närmast motsvarande 26 öre per kanna, och att på samma gång *tillverkningskatten höjts med 5 öre per liter*, från nu utgående 40 öre till 45 öre per liter. Sammanlagda beskattningen å en liter bränvin skulle i båda fallen således utgöra 55 öre. Detta vårt förslag lyckades ej tillvinna sig utskottsmajoritetens bifall.

Den nu föreslagna försäljningsafgiften, 15 öre per liter, innebär emellertid en ganska betydlig *skatteförhöjning*, hvilken, derest Kongl. Maj:ts och Utskottets förslag godkännes, helt och hållet tillfaller *kommunerna*, då densamma, enligt vårt förmenande, i stället bör tillkomma *staten*. Att denna skatteförhöjning icke heller är obetydlig skola vi med några siffror söka ådagalägga. Under försäljningsåret 1881—1882, det sista, för hvilket några statistiska uppgifter blifvit offentliggjorda, utgjorde försäljningsafgifternas sammanräknade belopp inom städerna 2,097,686 kronor 35 öre och å landsbygden 307,612 kronor 21 öre, eller tillsammans 2,405,298 kronor 56 öre. Huru mycket deraf som utgått för minuthandel eller för utskänking har icke kunnat utrönas, då fullständiga uppgifter deröfver saknas. Äfven om man ville antaga att hela beloppet utgjorts af endast minuthandelsafgifter, 25 öre per kanna, så skulle detsamma motsvara en förbrukning af 9,621,194 kannor, det vill säga omkring två tredjedelar af den samma år beräknade konsumtionen, omkring 15 millioner kannor, hvaraf således otvetydigt framgår, att en stor del af det inom landet förbrukade bränvinet *icke* drabbas af den högre beskattning, som med försäljningsafgiften är afsedd.

För att icke beskyllas räkna för högt tillåta vi oss antaga, att ofvanberörda försäljningsafgifter utgått för minuthandel med 4 millioner kannor à 25 öre Kr. 1,000,000: —
 » utskänking af 3 1/2 millioner kannor à 40 öre » 1,400,000: —
 Kr. 2,400,000: —

Då visar det sig dels att nära hälften af det förbrukade bränvinet undgår försäljningsskatten, och dels att den skatteförhöjning, som Kongl. Maj:ts förslag skulle medföra, utgörande noga räknadt 14 öre per kanna (nemligen från 25 öre per kanna till 15 öre per liter, hvilket senare belopp egentligen motsvarar 39 öre per kanna), uppgår för 4 millioner

kannor minuteradt bränvin till 560,000 kronor, med hvilket belopp kommunernas inkomster sålunda kommer att ökas.

Men, säger man, detta är ett felaktigt antagande, emedan vinstmedlen i stället i sig upptaga samma belopp. Ja, detta kan vara möjligt, men är icke säkert. Låt oss för öfrigt tillse, huru det rätteligen förhåller sig med dessa vinstmedel. Under nyssberörda försäljningsår (1881—1882) utgjorde desamma 3,306,179 kronor 14 öre. Landets hela konsumtion utgjorde samtidigt 14,771,452 kannor spritvaror (motsvarande medelbeloppet för åren 1881—1882), hvaraf, enligt vår ofvan anförda beräkning, minuthandels- och utskänkningsafgifter erlades för endast 7,500,000 kannor. Om återstående 7,271,452 kannor fördelas på vinstmedelsbeloppet, visar en enkel division att detta bränvin drog en vinstskatt af fyratiofem, säger 45 öre per kanna! Detta är sålunda det verkliga resultatet af bolagens i mångas ögon förträffliga verksamhet. Dessa bolag intjena föga mer än den försäljningsafgift, som genom låga anbud undandrages den direkta beskattningen. Huruvida således en ökning af denna beskattning skulle komma att minska vinsten, torde vara minst sagdt problematiskt, i synnerhet om den mindre partihandeln skulle blifva afskaffad.

Enligt det af oss framställda, här ofvan omförmälda förslaget, att bestämma försäljningsafgiften till 10 öre pr liter och höja tillverkningskatten med 5 öre pr liter, skulle *staten* med säkerhet hafva erhållit en ökad inkomst af 14 millioner kannor tillverkad bränvin à 13 öre pr kanna (= 5 öre pr liter) med 1,820,000 kronor, hvaremot kommunernas inkomster skulle hafva minskats med försäljningsafgiften för 3½ millioner kannor genom utskänkning konsumeradt bränvin från 40 öre till 26 öre pr kanna (= 10 öre pr liter), utgörande 490,000 kronor. Den verkliga skatteförhöjningen skulle enligt detta förslag dock hafva uppgått till ej mindre än 1,330,000 kronor, och hvad mera är, bränvinet skulle derigenom hafva fördyrats för *alla* konsumenter, äfven för den, som har råd att köpa i större partier. Detta förslag blef, såsom redan är nämnt, af utskottsmajoriteten förkastadt. Vi hafva då i stället rigtat våra bemödanden derhän, att den skatteförhöjning å bränvinskumtionen, som genom antagande af Kongl. Maj:ts förslag om försäljningsafgiftens bestämmande till 15 öre pr liter, kommer att uppstå, och hvilken förhöjning, enligt hvad här ofvan är visadt, torde uppgå till minst 560,000 kronor, måtte hufvudsakligen, om icke uteslutande komma *staten*, men icke kommunerna till godo. Ty om det är en sanning hvad en af motionärerne i denna fråga, Herr P. Waldenström, velat framhålla, att den inkomst, som kommunerna hade af bränvinshandeln, utgjorde ett af de svåraste hindren för

ett tillfredsställande ordnande af denna handel, så måste otvifvelaktigt dessa hinder ännu mera ökas, om man genom försäljningsavgiftens höjande skulle bereda kommunerna en ytterligare tillökning i dessa inkomster. Denne motionär har ansett det vara lagstiftningens pligt att ordna bränvinshandeln så, att all bränvinsförsäljningsavgift indroges till staten, och hans uppfattning delas jemväl af Herrar Sven Nilsson och Jakob Eriksson i de af dem framställda förslagen. Vi anse oss derjemte böra erinra derom, att äfven skatteregleringskomitén, i sitt den 13 September 1882 afgifna betänkande, fann »tiden vara inne för denna skatts indragning till staten», och i sådant afseende föreslog, att försäljningsavgifterna lämpligen borde under loppet af tio år, med en tiondedel årligen, till statsverket indragas. Att en dylik reform genom ett ytterligare stegrande af dessa avgifter till kommunernas förmån skulle ännu mera försvåras ligger för öppen dag, och det torde därför kunna anses som rent af det minsta, som nu bör göras, att åtminstone förhindra ett dylikt steg, och att så vidt möjligt är häfva statens rätt åtminstone till den ifrågasatta förhöjningen.

Det är med anledning deraf och på grund jemväl af de af motionärerna framställda yrkanden, som vi ansett oss böra hemställa, att så stor del af ifrågavarande försäljningsavgifter, som motsvaras af den föreslagna förhöjningen från 10 till 15 öre per liter, måtte genom Statskontoret hållas Riksgäldskontoret till handa, för att användas till betalning på rikets skuld. Vi skulle visserligen hellre hafva velat förorda dessa medels användande till den af Herr Hedin föreslagna »Arbetareförsäkringsfonden», men i denna frågas outredda skick dela vi Utskottets mening, att dermed tills vidare bör anstå. Vi föreställa oss derjemte att, på sätt Utskottet äfven erinrat, i händelse något dylikt förslag i en framtid kommer att blifva föremål för Riksdagens pröfning, Riksdagen ej lär underlåta att anvisa de medel, som för förslaget realiserande erfordras. Måhända skall det då befinnas lämpligt att i främsta rummet dertill anvisa just den del af försäljningsavgifterna, som vi för närvarande och tills vidare i främsta rummet önska reservera till Riksgäldskontorets behof. — I fråga åter om storleken af berörda andel, synes den lämpligast böra bestämmas till en femtedel af samtliga avgifterna. Enligt hvad förut blifvit yttradt utgjorde försäljningsavgifterna året 1881—1882 ett belopp af något öfver 2,400,000 kronor. Den föreslagna tillökningen är af oss beräknad till minst 560,000 kronor, hvarigenom hela beloppet skulle uppgå till omkring 3 millioner kronor. En femtedel deraf skulle således motsvara den skatteförhöjning, som nu är i fråga.

Vi tillåta oss därför hemställa,
att i författningsförslaget § 22 dess första moment måtte erhålla följande lydelse:

Utaf de afgifter, som enligt denna förordning inflyta för rättigheterna till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, vare sig i stad eller å landet, skall en femtedel insättas i Statskontoret, som öfverlemnar dessa medel till Riksgäldskontoret för att användas till betalning på rikets skuld; samt

att andra momentet i samma paragraf, motsvarande det nuvarande första, måtte erhålla denna lydelse:

Aterstoden af förenämnda afgifter, äfvensom den nettovinst på rörelsen, som bolag i stad eller köping o. s. v. (lika med Utskottets förslag);»

vid § 26:

af Herr *E. G. Boström*, med hvilken Herrar *A. Svensson* i Lösen och *J. Johansson* i Noraskog instämt, och som ansett att i öfverensstämmelse med afdelningens förslag denna paragraf bort erhålla nedan angifven lydelse och i följd deraf på följande sätt motiveras:

»Utskottet kan ej undgå att behjerta det syfte, hvilket uppenbarligen legat till grund så väl för Kongl. Maj:ts förslag som för Herr *Wieselgrens* ofvanberörda motion. Kunde svenska folket genom slika lagbestämmelser uppfostras och afvänjas från öfverflödigt begagnande af spritdrycker, vore det ju högeligen önskvärdt, men frågan är, om det skäligen kan antagas, att den sålunda inslagna vägen verkligen för till det åsyftade målet. Utskottet tror det ej. Herr Statsministern har på ett annat ställe i sitt ofvanberörda anförande yttrat, »att allt för långt gående restriktiva åtgärder kunna befaras vid tillämpningen framkalla resultat, som äro alldeles motsatta hvad man åsyftat.» På detta yttrande skulle Utskottet vilja taga fasta, enär detsamma hufvudsakligen öfverensstämmer med hvad Utskottet år 1884 såsom skäl för afstyrkande af ofvanberörda då föreslagna lagförändringar anført. Utskottet vill visserligen medgifva, att det stundom kan vara berättigadt, att staten i den allmänna sedlighetens intresse ingriper i den enskildes görande och låtande, men ej bör detta ske annat än då sådant kan visas vara ovilkorligen af behovet påkalladt. Kunde det derfore visas, att svenska folket år från år allt mera öfverlemnade sig åt dryckenskap och andra dermed sammanhängande laster, kunde det visas, att folket i sin helhet till den grad missbrukade sin frihet, att det ej ådagalade tillbörlig återhållsamhet i sina njutningar, vore utan tvifvel ett ingripande från statens

sida fullt berättigadt. Nu är emellertid förhållandet alldeles motsatt. Under hägn af den gällande lagstiftningen och tack vare stigande upplysning samt ett allt mera utbreddt och växande intresse för nykterheten har svenska folket på de senare åren visat en bestämd tendens till minskning i superiet, ty, oaktadt folkmängden ökats, har bränvinskonsumentioner betydligt aftagit, såsom synes af nedanstående tabell, hemtad ur Bränvinskonsumentbyråns senast utgifna berättelse, utom för åren 1883 och 1884, i fråga om hvilka år uppgifter erhållits dels från nämnda byrå och dels från Kongl. Generaltullstyrelsens revisionsbyrås statistiska afdelning:

Kalenderår.	Tillverkning.	Öferskjutande införsel.	Öferskjutande utförsel.	Disponibelt till förbrukning.
	Kannor.	Kannor.	Kannor.	Kannor.
1873	18,064,544	1,157,644	—	19,222,188
1874	17,876,850	4,463,556	—	22,340,406
1875	19,330,354	1,291,517	—	20,621,871
1876	19,547,878	1,423,391	—	20,971,269
1877	16,943,962	1,235,413	—	18,179,375
1878	16,948,283	1,209,856	—	18,158,139
1879	14,188,538	1,130,500	—	15,319,038
1880	15,639,648	—	1,423,064	14,216,584
1881	16,954,435	—	1,489,854	15,464,581
1882	13,575,284	503,040	—	14,078,324
1883	12,889,054	784,941	—	13,673,995
1884	13,756,190	833,427	—	14,589,610

Då enligt officiella uppgifter Sveriges folkmängd utgjorde vid slutet af år 1873 4,297,972 personer och vid 1882 års utgång 4,579,115 personer har sålunda förbrukningen af spirituosa för hvarje person, hvilken förbrukning år 1873 utgjorde 4 kannor 47 kubiktum, år 1882 nedgått till allenast 3 kannor 7 kubiktum.

Med detta resultat för ögonen vore föreskrifvandet af skärpta lagbestämmelser ej blott en orättvisa mot den vida öfvervägande del af folket, hvilken i denna del ej låter något komma sig till last, utan innebure äfven en misstro till allvaret i och framgången af de frivilliga sträfvanden, som göras för förbättrandet af dem, som hängifva sig åt dryckenskapslasten.

Härtill kommer, att en mängd svårigheter helt visst skulle visa sig

vid tillämpningen af de restriktiva lagbestämmelser, Kongl. Maj:t föreslagit. Utan att tala om den mängd lagöfverträdelse, som deraf säkerligen blefve en följd, vill Utskottet anmärka, att lokala förhållanden och de särskilda lefnadsvanorna hos folket i olika orter af riket omöjligen kunna helt och hållet lemnas å sido. Det är väl näppeligen tänkbart, att i hufvudstaden med dess invånares stora olikhet i lefnadsvanor och med den ständiga ström af resande så väl landsmän som främlingar, hvilken i synnerhet under sommartiden der eger rum, söka reglementera handeln med spirituosa på alldeles samma sätt som i den minsta småstad eller obetydligaste landskommun. Det är ock derföre enligt Utskottets uppfattning synnerligen lämpligt att, såsom nu är fallet, vederbörande förvaltningsmyndigheter, hvilka naturligen bäst äro i tillfälle att känna de inskränkningar eller utsträckningar i afseende å tiden för bränvinshandelns utöfvande, som å hvarje särskild ort kunna vara af nöden, lemnas tillfälle att i berörda hänseenden besluta.

I afseende å Herr Wieselgrens motion vill Utskottet derjemte erinra, att Utskottet har sig väl bekant, det ofvanberörda af Herr Wieselgren uttalade princip varit tillämpad å egentliga krogar och dervid ej visat sig olämplig; men Utskottet betvivlar högeligen, att den vore möjlig att tillämpa å utskänkningsställen af alla slag. Äfven om lagen kunde tvinga personer, som under sön- eller helgdagar önskade å utskänkningsställe förtära spirituosa, att samtidigt dermed taga in mat, kunde ju uppenbarligen ingen tvingas att förtära maten, och lagbestämmelsen hade då ej annan påföljd än att fördyra spirituosan, hvilket lämpligare torde kunna ske på annat sätt.

På grund af det nu anförda har Utskottet ansett hittills gällande bestämmelser böra bibehållas och i öfverensstämmelse härmed ansett paragrafen böra erhålla följande lydelse:

§ 26.

1. Minuthandel med bränvin må ega rum *endast* söcknedagar från klockan 8 förmiddagen till 9 eftermiddagen utom å dagen före sön- eller helgdag, då den ej må fortfara längre än till klockan 7 eftermiddagen.

2. Utskänkning af bränvin må *begynna tidigast klockan 6 på morgonen och i stad eller köping i allmänhet ej fortfara längre än till klockan 10 och å landet till klockan 8 på aftonen.*

3. På landet vare å sön- och helgdagar all annan bränvinsutskänkning förbjuden än på gästgifvaregårdar *vid måltider* åt resande.

4. Under gudstjenst skall utskänkningsställe alltid vara tillstängdt.

5. *Der särskilda omständigheter föranleda behof af försäljningstidens inskränkning eller utsträckning, eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att på framställning af kommunalstyrelse samt efter magistrats eller kommunalnämnds hörande derom förordna.»*

vid § 26, mom. 3:

af Herr *Hans Forssell*, med hvilken Herrar *Björnstjerna* och *N. Fock* instämt:

»Jag har, om ock med stor tvekan, inom Utskottet biträdt deras mening, som i öfverensstämmelse med förlidna Riksdags beslut, velat i försäljningsförordningen uttala den grundsatsen, att utskänkning af spirituosa i allmänhet bör vara förbjuden under sön- och helgdagar och under aftontimmarne närmast före dessa dagar. Min tvekan har icke afsett lagstiftarens befogenhet att lägga ett sådant band på den personliga friheten; icke heller betviflar jag nyttan af den förändring i folkets vanor, som detta lagbud åsyftar. Jag har blott tvekat, huruvida befolkningens stora flertal i allmänhet ännu är villigt att godkänna och underkasta sig en så betydande rubbning i bestående förhållanden, och huruvida ej en så sträng tillämpning af förbudssystemet kan komma att verka raka motsatsen af hvad som åsyftats, eller en omkastning i det allmänna tänkesättet till skada just för det nykterhetssträfvande, som i senare tid vunnit så stora framgångar i vårt land. Förbudet måste därför, efter min tanke, framför allt vara så affattadt, att det åtminstone icke kommer i strid med *sådana* allmänna vanor, hvilka uppenbarligen äro oskadliga. Om man med något skäl och med någon skynt af utsigt till framgång kan under vissa dagar förbjuda vanlig *utskänkning* af spirituosa, är det deremot alldeles orimligt och alldeles gagnlöst att utsträcka förbudet till en väsentlig rubbning af den för en stor del af befolkningen ännu gällande *matordningen*. Om det nyktra och måttliga flertalet af befolkningen möjligen kau fatta, att den för »de svages» skull måste afstå från sådan förtäring af spirituösa drycker, hvilken stundom leder till berusning, lär den åtminstone icke kunna förstå, hvarför den skall under en af veckans dagar afstå äfven från sin »apittsup», hvilken väl sällan eller aldrig njutes till öfverdrift. Jag tillåter mig därför, i närmaste öfverensstämmelse med hvad Herr *Wieselgren* i särskild motion föreslagit, yrka, att 3 mom. af 26 § må erhålla följande lydelse:

§ 26.

3. Under sön- och helgdagar vare utskänkning af bränvin i stad i allmänhet tillåten endast vid måltid till spisande gäster, enligt de när-

mare bestämmelser, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, efter kommunalstyrelsens hörande, kunna meddelas.

På landet vare å sön- och helgdag all annan bränvinsutskänkning förbjuden, än på gästgifvaregårdar åt resande.»

vid § 28:

af Herr *J. E. Ericsson* i Ahlberga:

»Då minderårige böra fritagas från all befattning med uppköp af bränvin och skyddas för den fara, som dermed för dem kan vara för-
enad, och Kongl. Maj:ts förslag i 28 § mom. 2 utan tvifvel bättre till-
godoser denna sak än Utskottets, så tillåter jag mig hemställa om bifall
till berörda moment oförändradt, sådant det förekommer i Kongl. Maj:ts
förslag.»

vid § 31:

af Herrar *A. Svensson* i Lösen och *J. P. Nilsson* i Kägglå;

af Herr *J. E. Ericsson* i Ahlberga:

»Det är nogsamnt känt att på en del offentliga matställen förbudet
om försäljning af bränvin kringgås på sådant sätt, att denna dryck till-
handahålles gästerna under namn af gäfvä. Det torde alltså vara af
vigt att förekomma äfven denna form af lönkrögeri, hvadan jag, för
vinnande af detta syfte, vördsamt vågar föreslå, att ett tillägg till § 31
göres, hvarigenom paragrafen skulle erhålla följande förändrade lydelse:

I öppen salubod för handel med andra varor än
bränvin äfvensom vid auktioner och på offentliga mat-
ställen vare bränvinsutdelning äfven utan betalning
förbjuden».

vid § 33:

af Herr *O. Jonsson* i Hof.

Herr *Kockum* har önskat här få antecknad, att han icke deltagit i
behandlingen af 26 §.

(Aftryck ur Kongl. Maj:ts Proposition).

Länsviis uppgjord jemförelse mellan 1882—1883 års bränvins- och Kongl.

	Enligt 1877 års Kongl.										
	Landsting		Hushållnings- sällskap		Stadskommuner		Landsbygds- kommuner		Provisioner		
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	
Stockholms stad					1,002,851	91			120		
Stockholms	län	17,938	53	17,938	53	46,310	11	7,505	35	371	70
Upsala	»	34,188	71	34,188	71	99,135	37	3,430	73	132	98
Södermanlands	»	32,220	78	32,220	78	91,809	41	4,852	86	323	10
Östergötlands	»	31,905	25	61,553	59	200,009	88	14,299	28	616	77
Jönköpings	»	19,572	38	19,572	38	55,005	73	3,711	36	196	11
Kronobergs	»	15,551	39	15,551	40	39,950	80	6,703	37	140	24
Kalmar	»	38,438	51	38,438	51	101,291	12	14,024	46	385	07
Gotlands	»	8,617	10	8,617	10	24,462	01	1,389	30	38	56
Blekinge	»	31,691	70	31,691	70	83,743	18	11,331	93	317	54
Kristianstads	»	15,708	25	15,708	25	34,619	70	12,505	04	157	40
Malmöhus	»	57,838	92	88,125	63	275,056	21	19,607	44	875	84
Hallands	»	27,132	05	27,132	05	72,936	60	8,459	55	271	86
Göteborgs och Bohus	»	28,605	13	133,283	29	488,410	73	16,117	30	1,335	50
Elfsborgs	»	30,688	28	30,688	26	78,187	37	13,820	32	193	80
Skaraborgs	»	32,329	16	32,329	16	93,249	43	2,238	—	120	73
Vermlands	»	25,751	95	25,751	95	59,735	33	17,542	89	234	89
Örebro	»	31,900	38	31,900	37	93,670	25	2,030	82	289	50
Vestmanlands	»	36,483	56	36,483	55	107,766	83	1,683	84	167	63
Kopparbergs	»	23,221	18	23,221	19	60,418	31	9,245	23	154	11
Gefleborgs	»	37,950	15	37,950	14	105,483	19	8,416	72	336	40
Vesternorrlands	»	28,476	25	28,476	25	82,149	95	3,278	77	285	25
Jemtlands	»	6,142	41	6,142	41	18,204	96	222	25	61	54
Vesterbottens	»	11,570	04	11,570	04	34,374	11	336	—	114	81
Norrbottens	»	9,286	85	9,286	86	24,730	71	3,144	—	68	33
Summa		633,208	91	797,823	10	3,373,563	20	185,896	81	7,309	66

Anm. I den sista fördelningen äro dels beloppen beräknade i hela kronor, dels den till allenast 7,309 kronor

försäljningsmedels fördelning enligt 1877 års försäljningslag
Maj:ts Proposition.

F ö r o r d n i n g						Enligt Kongl. Maj:ts Proposition				
Summa		Hvaraf influtit				Landstinget	Hushåll- ningssäll- skapet	Stadskom- munerna	Landsbygds- kommu- nerna	Summa
		i städerna		å landsbygden						
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
1,002,971	91	1,002,971	91	—	—	—	—	802,378	—	802,378
90,064	22	77,530	89	12,533	33	43,610	17,538	37,623	8,773	107,544
171,076	50	165,347	17	5,729	33	53,678	23,596	82,674	4,011	163,959
161,426	93	153,322	68	8,104	25	57,932	24,692	74,938	5,673	163,235
308,384	77	284,504	87	23,879	90	73,071	44,539	169,383	16,716	303,709
98,057	96	91,859	96	6,198	—	53,595	21,134	45,756	4,339	124,824
77,897	20	66,718	12	11,179	08	44,724	17,505	33,359	7,825	103,413
192,577	67	169,156	74	23,420	93	80,747	33,335	84,578	16,395	215,055
43,124	07	40,808	57	2,315	50	17,874	7,395	20,404	1,621	47,294
158,776	05	140,496	05	18,280	—	55,833	23,904	68,730	12,796	161,263
78,698	64	57,815	14	20,883	50	55,303	21,057	24,524	14,618	115,502
441,504	04	408,766	68	32,737	36	111,552	62,017	222,426	22,916	418,911
135,932	11	121,804	61	14,127	50	50,490	21,361	58,720	9,889	140,460
667,751	95	640,835	95	26,916	—	60,751	77,471	425,306	18,841	582,369
153,578	03	130,498	03	23,080	—	80,071	31,809	63,977	16,156	192,013
160,266	48	156,536	48	3,730	—	76,385	30,804	76,746	2,611	186,546
129,017	01	99,721	09	29,295	92	71,312	28,071	49,861	20,507	169,751
159,791	32	156,401	32	3,390	—	63,265	26,415	78,201	2,373	170,254
182,585	41	179,775	41	2,810	—	58,761	25,674	89,888	1,967	176,290
116,260	02	100,820	40	15,439	62	56,268	22,632	47,494	10,808	137,202
190,137	60	176,075	31	14,062	29	69,501	29,505	88,038	9,844	196,888
142,666	47	137,190	99	5,475	48	58,861	24,377	68,596	3,833	155,667
30,773	57	30,402	40	371	17	21,181	8,086	12,161	260	41,688
57,965	—	57,405	—	560	—	30,546	12,114	22,962	392	66,014
46,516	75	41,276	75	5,240	—	25,384	10,013	16,511	3,668	55,576
4,997,801	68	4,688,042	52	309,759	16	1,370,695	645,044	2,765,234	216,832	4,997,805

uppgående provisionen ej afsedd vid beräkningens utförande.

Utskottets förslag.

	Bränvinsmedlens fördelning.						
	Landsting	Städer, som ej del- taga i lands- ting	Öfriga städer	Lands- kommuner	Hushåll- ningsäll- skap	Summa	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	
Stockholms stad	—	801,604	—	—	—	801,604	
Stockholms	län	27,732	—	38,765	20,798	20,798	108,103
Upsala	»	30,330	—	82,673	22,748	22,748	158,499
Södermanlands	»	33,640	—	76,662	25,231	25,231	160,764
Östergötlands	»	58,231	81,120	67,983	48,812	48,812	304,958
Jönköpings	»	31,721	—	45,930	23,790	23,790	125,231
Kronobergs	»	28,247	—	33,359	21,184	21,184	103,974
Kalmar	»	50,921	—	84,579	38,190	38,190	211,880
Gotlands	»	10,403	—	20,405	7,802	7,802	46,402
Blekinge	»	35,513	—	70,248	26,634	26,634	159,029
Kristianstads	»	37,244	—	28,907	27,933	27,933	122,017
Malmöhus	»	78,971	86,603	128,515	67,278	67,278	428,645
Hallands	»	31,574	—	60,902	23,682	23,682	139,840
Göteborgs och Bohus	»	71,450	293,004	58,197	76,677	76,677	576,005
Elfsborgs	»	51,093	—	65,249	38,319	38,319	192,980
Skaraborgs	»	43,006	—	77,768	32,254	32,254	185,282
Vermlands	»	48,261	—	49,861	36,196	36,196	170,514
Örebro	»	35,422	—	78,201	26,567	26,567	166,757
Vestmanlands	»	32,234	—	89,887	24,176	24,176	170,473
Kopparbergs	»	35,702	—	50,411	26,777	26,777	139,667
Gefleborgs	»	44,222	—	88,037	33,166	33,166	198,591
Vesternorrlands	»	34,030	—	68,595	25,523	25,523	153,671
Jemtlands	»	12,148	—	15,201	9,110	9,110	45,569
Vesterbottens	»	17,264	—	28,703	12,949	12,949	71,865
Norrbottnens	»	15,793	—	20,639	11,845	11,845	60,122
Summa	895,152	1,262,331	1,429,677	707,641	707,641	5,002,442	
Summa för stadskommuner:		2,692,008					

Anm. Vid utarbetandet af omstående tabell har föreskriften i den föreslagna § 22 mom. 2 ej iakttagits, utan är det förutsatt att bränvinshandeln i samtliga städer varit överlemnad åt bolag.

Herr Sven Nilssons förslag.

	Fördelning af vinstmedlen.						
	Lands- tingen	Städer, som bilda egna landstings- områden	Städerna i allmänhet ¹⁾	Hushäll- ningssäll- skapen	Lands- kommun- erna	Summa	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	
Stockholms stad	—	22,776	313,323	—	—	336,099	
Stockholms	län	17,258	—	10,318	11,505	27,002	66,083
Upsala	»	13,266	—	35,288	8,844	18,197	75,595
Södermanlands	»	17,375	—	25,259	11,583	25,436	79,653
Östergötlands	»	27,941	3,287	33,575	20,819	43,046	128,668
Jönköpings	»	23,128	—	18,156	15,419	34,047	90,750
Kronobergs	»	19,723	—	17,175	13,149	31,698	81,745
Kalmar	»	28,411	—	42,176	18,941	42,069	131,597
Gotlands	»	6,222	—	7,829	4,148	9,000	27,199
Blekinge	»	16,319	—	17,349	10,879	21,525	66,072
Kristianstads	»	26,650	—	4,795	17,767	41,872	91,084
Malmöhus	»	36,277	4,931	46,947	27,472	50,872	166,499
Hallands	»	15,849	—	16,794	10,566	23,284	66,493
Göteborgs och Bohus	»	22,071	9,510	128,837	21,054	34,438	215,910
Elfsborgs	»	33,224	—	21,033	22,150	52,048	128,455
Skaraborgs	»	29,937	—	26,532	19,958	46,177	122,604
Vermlands	»	30,642	—	22,463	20,428	47,939	121,472
Örebro	»	21,250	—	33,284	14,166	32,090	100,790
Vestmanlands	»	15,145	—	32,824	10,097	21,720	79,786
Kopparbergs	»	22,424	—	13,519	14,949	35,613	86,505
Gefleborgs	»	21,602	—	30,137	14,401	29,742	95,882
Vesternorrlands	»	20,897	—	33,549	13,932	31,895	100,273
Jemtlands	»	10,331	—	783	6,887	16,435	34,436
Vesterbottens	»	13,032	—	783	8,688	20,937	43,440
Norrbottens	»	11,036	—	1,370	7,357	17,023	36,786
Summa	500,010	40,504	934,098	345,159	754,105	2,573,876	

¹⁾ Här ingå såväl den andel ($\frac{3}{10}$), som resp. städer sjelfva behålla af vinstmedlen, som äfven de belopp, som tillkomma städerna enligt Statskontorets utproportionering. För Stockholms stad tillkommer dessutom i denna kolumn det belopp, som motsvarar hushållningssällskapens andel. Inräknas detta belopp (15,184 kronor) bland hushållningssällskapens tillgodohafvanden, stiga dessa till 360,343 kronor, landstingens med inberäkning af motsvarande belopp för de fyra större städerna till 540,514 kronor, kommunernas (lands- och stads-) till 900,856. Summa för dessa tre poster: 1,801,713. Städernas behållning ($\frac{3}{10}$): 772,163. Summa vinstmedlen: 2,573,876. Till Riksgäldskontoret skulle ingå Kr. 2,113,165. Summa summarum: Kr. 5,002,442.

Herr J. Erikssons förslag.

	Bolagens halfva nettovinst, hvilken lemnas till <i>Riksgälds- kontoret</i>	$\frac{2}{3}$ af bolagens halfva nettovinst, hvilken efter folkmängd fördelas i		$\frac{1}{3}$ af bolagens halfva nettovinst, hvilken efter folkmängd fördelas i		Afgifterna för brän- vinsförsäl- ningen till <i>Stats- kontoret</i>
		<i>Lands- tingen</i>	<i>Städer utan landsting</i>	<i>Stockholm</i>	<i>Hushäll- ningsäll- skapen</i>	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Stockholms stad	433,634	—	36,152	18,076	—	135,705
Stockholms	län	14,261	27,394	—	13,697	61,542
Upsala	»	52,293	21,058	—	10,529	66,491
Södermanlands	»	36,227	27,580	—	13,790	88,973
Östergötlands	»	—	44,351	—	24,784	226,469
Norrköping	22,609	—	5,217	—	—	
Öfriga städer	18,349	—	—	—	—	
Jönköpings län	län	22,760	36,711	—	18,355	52,538
Kronobergs	»	26,669	31,307	—	15,653	24,659
Kalmar	»	61,488	45,097	—	22,549	69,501
Gotlands	»	10,765	9,877	—	4,938	21,596
Blekinge	»	19,458	25,903	—	12,952	119,860
Kristianstads	»	3,750	42,301	—	21,150	71,198
Malmöhus	»	—	57,582	—	32,705	344,368
Malmö	»	9,396	—	7,827	—	
Öfriga städer	»	39,171	—	—	—	
Hallands	»	22,771	25,157	—	12,579	90,390
Göteborgs och Bohus	»	—	35,033	—	25,063	298,951
Göteborg	150,613	—	15,094	—	—	
Öfriga städer	33,787	—	—	—	—	
Elfsborgs	län	29,511	52,737	—	26,369	94,556
Skaraborgs	»	38,023	47,520	—	23,760	83,220
Vermlands	»	32,221	48,638	—	24,319	64,576
Örebro	»	49,930	33,730	—	16,865	59,930
Vestmanlands	»	48,837	24,039	—	12,019	84,910
Kopparbergs	»	19,597	35,593	—	17,797	77,067
Gefleborgs	»	39,794	34,289	—	17,144	116,193
Vesternorrlands	»	51,024	33,171	—	16,586	40,618
Jemtlands	»	—	16,399	—	8,199	30,773
Vesterbottens	»	—	20,685	—	10,343	57,965
Norrbottens	»	—	17,517	—	8,758	46,517
Summa	1,286,938	793,669	64,290	18,076	410,903	2,428,566
Summa för stadskommunerna				82,366.		
Stockholm särskildt får behålla				54,228.		

Öfversigt af Landstingens andel i bränvinsmedlen sådan den nu utgår
och blifvit föreslagen samt af Landstingens utdebitering.

	Enligt gällande fördelning	Enligt Kongl. Maj:ts förslag	Skilnad mellan Kongl. Maj:ts förslag och gäl- lande lag	Enligt Utskottets förslag	Skilnad mellan Utskottets förslag och gäl- lande lag	Utdebite- ring af landstings- skatt och sjukvårds- avgift år 1882
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Stockholms	17,938	43,610	+ 25,672	27,732	+ 9,794	37,374
Upsala	34,188	53,678	+ 19,490	30,330	— 3,858	—
Södermanlands	32,220	57,932	+ 25,712	33,640	+ 1,420	28,203
Östergötlands	31,905	73,071	+ 41,166	58,231	+ 26,326	58,812
Jönköpings	19,572	53,595	+ 34,023	31,721	+ 12,149	52,308
Kronobergs	15,551	44,724	+ 29,173	28,247	+ 12,696	52,164
Kalmar	38,438	80,747	+ 42,309	50,921	+ 12,483	70,876
Gotlands	8,617	17,874	+ 9,257	10,403	+ 1,786	17,470
Blekinge	31,691	55,833	+ 24,142	35,513	+ 3,822	25,203
Kristianstads	15,708	55,303	+ 39,595	37,244	+ 21,536	55,392
Malmöhus	57,838	111,552	+ 53,714	78,971	+ 21,133	119,045
Hallands	27,132	50,490	+ 23,358	31,574	+ 4,442	60,967
Göteborgs och Bohus	28,605	60,751	+ 32,146	71,450	+ 42,845	36,915
Elfsborgs	30,688	80,071	+ 49,383	51,093	+ 20,405	97,036
Skaraborgs	32,329	76,385	+ 44,056	43,006	+ 10,677	46,300
Vermlands	25,751	71,312	+ 45,561	48,261	+ 22,510	63,206
Örebro	31,900	63,265	+ 31,365	35,422	+ 3,522	34,776
Vestmanlands	36,483	58,761	+ 22,278	32,234	— 4,249	43,294
Kopparbergs	23,221	56,268	+ 33,047	35,702	+ 12,481	51,043
Gefleborgs	37,950	69,501	+ 31,551	44,222	+ 6,272	50,421
Vesternorrlands	28,476	58,861	+ 30,385	34,030	+ 5,554	88,993
Jemtlands	6,142	21,181	+ 15,039	12,148	+ 6,006	100,240
Vesterbottens	11,570	30,546	+ 18,976	17,264	+ 5,694	21,922
Norrbottens	9,286	25,384	+ 16,098	15,793	+ 6,507	33,602
Summa	633,199	1,370,695	737,496	895,152	+ 270,060 — 8,107 261,953	1,245,562

F ö r s l a g

till

Förordning angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker.

Kongl. Maj:ts förslag:

§ 1.

Handel med bränvin delas i partihandel, minuthandel och utskänkning.

(Se nedan § 35.)

§ 2 (n. v. §§ 1 och 2).

1. Vid partihandel vare minsta tillåtna försäljningsbeloppet 250 liter samt vid minuthandel en liter, och får hvad såldt blifvit icke i mindre belopp än det minsta, som i hvardera fallet säljas må, utlemnas eller mellan flera köpare fördelas; ej heller får något af det sålda på försäljningsstället förtäras.

Utskottets förslag:

§ 1.

1. *Försäljning af* bränvin delas i partihandel, minuthandel och utskänkning.

2. *Hvad i denna förordning är stadgadt om försäljning af bränvin skall, med undantag af den i § 33 meddelade föreskrift om bränvinets beskaffenhet och styrka, gälla äfven för sprit samt andra brända eller destillerade in- eller utländska spirituösa drycker äfvensom för drycker, hvilka äro dermed tillagade eller hålla en högre alkoholhalt än 25 procent.*

§ 2.

1. Vid partihandel vare minsta tillåtna försäljningsbeloppet 250 liter samt vid minuthandel en liter, och får hvad såldt blifvit icke i mindre belopp än det minsta, som i hvardera fallet säljas må, utlemnas eller mellan flera köpare fördelas; ej heller får något af det sålda på försäljningsstället förtäras.

Kongl. Maj:ts förslag:

2. Hvad i öfrigt i denna förordning bestämmes om handel med bränvin vare ej tillämpligt å parti-handel, utan gälle allenast minut-handel och utskänkning.

§ 3 (n. v. § 3).

Vid utskänkning må bränvin försäljas till huru ringa belopp som helst, vare sig till förtäring på stället eller till afhemtning, dock med de undantag, hvarom i § 13 mom. 2 och § 26 mom. 7 här nedan sägs.

§ 4 (n. v. § 4).

1. Ej må någon tillhandaga allmänheten med anskaffande af bränvin i mindre belopp än han sjelf eger försälja.

2. Ej heller må innehafvare af rättighet till försäljning af bränvin låta genom ombud å annat ställe än det, der han sin försäljningsrätt utöfvar, till köpare utlemna bränvin i mindre belopp än 250 liter.

§ 5 (n. v. § 6 mom. 1, § 5, § 6 mom. 2).

1. Rättighet till bränvinshandel må ej tilldelas eller öfverlätas å annan än den, som har medborgerligt förtroende, gjort sig känd för ordentlighet, kan försvarligt skrifva och räkna, råder öfver sig och sitt gods samt pröfvas i öfrigt till rörelsens utöfvande lämplig vara.

2. Med undantag för vinhandel må bränvinsförsäljning icke vara förenad med annan handel, till hvars bedrivande särskild anmälan erfordras.

Utskottets förslag:

(Utgår.)

§ 3.

Vid utskänkning må bränvin försäljas till huru ringa belopp som helst, vare sig till förtäring på stället eller till afhemtning, dock med *det undantag, hvarom i § 13 mom. 2 här nedan sägs.*

§ 5.

1. Rättighet till *minuthandel med eller utskänkning af bränvin* må ej tilldelas eller öfverlätas å annan än den, som har medborgerligt förtroende, gjort sig känd för ordentlighet, kan försvarligt skrifva och räkna, råder öfver sig och sitt gods samt pröfvas i öfrigt till rörelsens utöfvande lämplig vara.

2. Med undantag för vinhandel må *minuthandel med eller utskänkning af bränvin* icke vara förenad med annan handel, till hvars bedrivande särskild anmälan erfordras.

Kongl. Maj:ts förslag:

3. Den, som enligt nådiga förordningen angående villkoren för tillverkning af bränvin icke får med sådan sig befatta, äfvensom apotekare må ej tilldelas rättighet till bränvinshandel.

§ 6 (n. v. § 9).

1. Rättighet till bränvinshandel, som i stad innehafves på grund af burskap eller särskildt privilegium, tillkommet innan nådiga förordningen den 18 Januari 1855 angående villkoren för försäljning af bränvin blef till efterlefnad gällande, må fortfarande, så länge den ej uppsäges eller förverkas, åtnjutas, dock endast i hittills gällande utsträckning.

2. Burskap, som meddelats efter det nådiga förordningen den 18 Januari 1855 angående villkoren för bränvins försäljning blef till efterlefnad gällande, medför ej rätt till handel med bränvin.

§ 7 (n. v. § 12 mom. 1, 2 och 5).

1. Har för gästgifveri å landet vid den tid, då nådiga förordningen den 18 Januari 1855 angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker blef till efterlefnad gällande, utskänkningsrättighet ut-

Utskottets förslag:

3. Den, som enligt nådiga förordningen angående villkoren för tillverkning af bränvin icke får med sådan sig befatta, äfvensom apotekare må ej tilldelas rättighet till *minuthandel med eller utskänkning af bränvin.*

§ 6.

1. Rättighet till *minuthandel med eller utskänkning af bränvin*, som i stad innehafves på grund af burskap eller särskildt privilegium, tillkommet innan nådiga förordningen den 18 Januari 1855 angående villkoren för försäljning af bränvin blef till efterlefnad gällande, må fortfarande, så länge den ej uppsäges eller förverkas, åtnjutas, dock endast i hittills gällande utsträckning.

2. Burskap, som meddelats efter det nådiga förordningen den 18 Januari 1855 angående villkoren för bränvins försäljning blef till efterlefnad gällande, medför ej rätt till *minuthandel med eller utskänkning af bränvin.*

§ 7.

1. Har för gästgifveri å landet vid den tid, då nådiga förordningen den 18 Januari 1855 *angående villkoren för försäljning af bränvin* blef till efterlefnad gällande, utskänkningsrättighet utöfvats och sedermera icke upphört; då må

Kongl. Maj:ts förslag:

öfvats och sedermera icke upphört; då må samma handel, så framt rättigheten dertill icke varder uppsagd eller förverkad, fortfarande tillgodonjutas, dock endast af den, som, då nådiga förordningen den 26 Augusti 1873 angående villkoren för försäljning af bränvin blef till efterlefnad gällande, var egare till sådant gästgifveri, och af hans hustru, så länge någon af dem lefver och gästgifverihållningen vid samma gästgifveri, sjelf eller genom annan behörig person, besörjer.

2. Eges sådant gästgifveri af kommun eller annan menighet eller af bolag, å hvilket de i § 9 mom. 2 befintliga föreskrifter icke äro tillämpliga, då må rättigheten till handel med bränvin af samma kommun, menighet eller bolag under förestående villkor tillgodonjutas under loppet af tjugu år, räknade från den dag, då nådiga förordningen den 26 Augusti 1873 angående villkoren för försäljning af bränvin blef till efterlefnad gällande.

3. Der gästgifverihållning är mellan flere åbor fördelad, må utskänkingsrättighet af dem icke samtidigt utöfvas, utan af hvardera endast under den tid, han gästgifverihållningen besörjer. Den, som vill sin andel i utskänkingsrättigheten uppsäga, vare dertill berättigad, der uppsägning sker inom den tid, som i § 16 mom. 4 här nedan är bestämd.

Utskottets förslag:

samma handel, så framt rättigheten dertill icke varder uppsagd eller förverkad, fortfarande tillgodonjutas, dock endast af den, som, då nådiga förordningen den 26 Augusti 1873 angående villkoren för försäljning af bränvin blef till efterlefnad gällande, var egare till sådant gästgifveri, och af hans hustru, så länge någon af dem lefver och gästgifverihållningen vid samma gästgifveri, sjelf eller genom annan behörig person, besörjer.

2. Eges sådant gästgifveri af kommun eller annan menighet eller af bolag, å hvilket de i § 9 mom. 2 befintliga föreskrifter icke äro tillämpliga, då må rättigheten till *bränvinsutskänkning* af samma kommun, menighet eller bolag under förestående villkor tillgodonjutas under loppet af tjugu år, räknade från den dag, då nådiga förordningen den 26 Augusti 1873 angående villkoren för försäljning af bränvin blef till efterlefnad gällande.

3. Der gästgifverihållning är mellan flere åbor fördelad, må utskänkingsrättighet af dem icke samtidigt utöfvas, utan af hvardera endast under den tid, han gästgifverihållningen besörjer. Den, som vill sin andel i utskänkingsrättigheten uppsäga, vare dertill berättigad, der uppsägning sker inom den tid, som i § 16 mom. 4 här nedan är bestämd.

Kongl. Maj:ts förslag:

§ 8. (n. v. § 7).

1. I stad skall magistraten hvarje år inom första hälften af April månad för Kongl. Maj:ts Befallningshafvande uppgifva de näringsidkare, hvilka rätt till bränvinshandel tillkommer på grund af stadgandet i § 6 mom. 1.

2. För hvarje år skall, sedan stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva hörde blifvit, magistraten till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande afgifva utlåtande, huruvida derjemte rättighet att då idka minuthandel med eller utskänkning af bränvin må andra personer för högst tre år tilldelas och, i sådant fall, föreslå försäljningsställes antal, äfvensom i hvilken trakt af staden hvarje försäljningsställe finnas må, i fall föreskrift jemväl i sistnämnda hänseende anses nödig.

3. Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fatte derefter sitt beslut i ämnet och gifve det magistraten till känna; dock må ej mot både magistratens och stadsfullmäktiges eller allmän rådstufvas afstyrkande beslutas, att näringsidkare enligt mom. 2 antagas skola, ej heller sådane näringsidkares antal bestämmas högre än det, hvarom magistraten och stadsfullmäktige eller allmän rådstufva äro ense.

Utskottets förslag:

§ 8.

1. I stad skall magistraten hvarje år inom *utgången af Januari månad* för Kongl. Maj:ts Befallningshafvande uppgifva de näringsidkare, hvilka rätt till *minuthandel med eller utskänkning af bränvin* tillkommer på grund af stadgandet i § 6 mom. 1.

2. För hvarje år skall, *inom samma tid*, sedan stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva hörde blifvit, magistraten till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande afgifva utlåtande, huruvida derjemte rättighet att då idka minuthandel med eller utskänkning af bränvin må andra personer för högst tre år tilldelas och, i sådant fall, föreslå försäljningsställes antal, äfvensom i hvilken trakt af staden hvarje försäljningsställe finnas må, i fall föreskrift jemväl i sistnämnda hänseende anses nödig.

3. Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fatte derefter sitt beslut i ämnet och gifve det magistraten till känna; dock må ej mot både magistratens och stadsfullmäktiges eller allmän rådstufvas afstyrkande beslutas, att näringsidkare enligt mom. 2 antagas skola, ej heller sådane näringsidkares antal bestämmas högre än det, hvarom magistraten och stadsfullmäktige eller allmän rådstufva äro ense.

Kongl. Maj:ts förslag:

§ 9. (n. v. § 10).

1. De i § 8 mom. 2 omförmälda försäljningsrättigheter, äfvensom de, hvilka magistraten, sedan stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, finner skäligt låta i uppsagda eller förverkade rättigheters ställe under nästföljande försäljningsår utöfvas, varde innan Juli månads utgång af magistraten på offentlig, minst fjorton dagar förut kungjord auktion utbudna för den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande jemlikt § 8 bestämda tid af högst tre år åt den eller dem, som åtaga sig afgift för högsta litertal, och må härvid allenast en rättighet i sänder utbudas. Auktionsanbudena pröfvas af magistraten, som ege dem, med afseende ej mindre å de bjudandes behörighet och lämplighet än äfven å den erbjudna afgiftens belopp, antaga eller förkasta.

2. Uppstår i stad fråga att åt särskildt inom staden för ändamålet bildadt bolag öfverlåta all den bränvinshandel, hvilken eljest skall, enligt näst föregående mom., å auktion utbudas, må magistraten genom minst en månad förut utfärdad offentlig kungörelse, inom viss utsatt tid infordra skriftliga anbud å handelns öfvertagande. Inkomna anbud, som böra åtföljas af bolagets stadgar, granskas af magistraten, hvilken, efter det stadsfullmäktige eller, der

Utskottets förslag:

§ 9.

1. De i § 8 mom. 2 omförmälda försäljningsrättigheter, äfvensom de, hvilka magistraten, sedan stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, finner skäligt låta i uppsagda eller förverkade rättigheters ställe under nästföljande försäljningsår utöfvas, varde innan Juli månads utgång af magistraten på offentlig, minst fjorton dagar förut kungjord auktion utbudna för den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande jemlikt § 8 bestämda tid af högst tre år åt den eller dem, som åtaga sig afgift för högsta litertal, och må härvid allenast en rättighet i sänder utbudas. Auktionsanbudena pröfvas af magistraten, som ege dem, med afseende ej mindre å de bjudandes behörighet och lämplighet än äfven å den erbjudna afgiftens belopp, antaga eller förkasta.

2. Uppstår i stad fråga att åt särskildt inom staden för ändamålet bildadt bolag öfverlåta all den *minuthandel med eller all den utskänkning af bränvin*, hvilken eljest skall, enligt näst föregående mom., å auktion utbudas *eller af beggedera*, må magistraten genom minst en månad förut utfärdad offentlig kungörelse inom viss utsatt tid infordra skriftliga anbud å *sådan minuthandel eller utskänkning eller å beggedera*. Inkomna anbud, som böra åtföljas af

Kongl. Maj:ts förslag:

sådane ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, insänder handlingarne jemte eget utlåtande till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som med afseende å ej mindre bolagens lämplighet än äfven den erbjudna afgiftens belopp samt förhållandet mellan nämnda afgift och det literal bränvin, bolaget anses kunna afyttra, eger anbuden antaga eller förkasta. Sådant anbud får dock icke antagas, om afgiften är lägre, än sammanlagda beloppet skolat, enligt § 17, minst utgöra, i fall försäljningsrättigheterna varit åt särskilda personer upplättna; och må magistraten, om gjordt anbud antages, med bolaget sluta aftal för den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämda tid; skolande i annan händelse, äfvensom då af bolag gjordt anbud icke före Juni månads utgång blifvit pröfvadt, förfaras såsom i mom. 1 stadgadt är.

Utskottets förslag:

bolagets stadgar, granskas af magistraten, hvilken, efter det stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, insänder handlingarne jemte eget utlåtande till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som med afseende å ej mindre bolagens lämplighet än äfven den erbjudna afgiftens belopp samt förhållandet mellan nämnda afgift och det literal bränvin, bolaget anses kunna afyttra, eger anbuden antaga eller förkasta. Sådant anbud får dock icke antagas, om afgiften är lägre, än sammanlagda beloppet skolat, enligt § 17, minst utgöra, i fall försäljningsrättigheterna varit åt särskilda personer upplättna; och må magistraten, om gjordt anbud antages, med bolaget sluta aftal för den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämda tid; skolande i annan händelse, äfvensom då af bolag gjordt anbud icke före Juni månads utgång blifvit pröfvadt, förfaras såsom i mom. 1 stadgadt är.

§ 10 (n. v. § 14).

1. Vill någon väcka förslag, att annan utskänkning än den, som kan tillkomma innehafvare af gästgifveri, må i socken å landet idkas, göre derom framställning hos kommunalnämndens ordförande inom första hälften af Mars månad det år, då försäljningen skall börjas. Kommunalnämnden skall innan slutet af samma månad deröfver afgifva yttrande och deri, om bifall till utskänkningen för högst tre år tillstyrkes, utsätta den trakt, hvarinom det må ske, hvarefter yttrandet öfverlemnas till ordföranden i kommunalstämman. Denne inhemte, innan April må-

Kongl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

nads utgång, på kommunalstämma, som blifvit två söndagar å rad pålyst, socknemännens utlåtande i ämnet. Varder framställningen af kommunalstämma ogillad, förfalle frågan. Har åter kommunalstämman bifall tillstyrkt, sände, inom tre veckor från det kommunalstämma blifvit hållen, ordföranden kommunalstämmoprotokollet och kommunalnämndens yttrande, jemte eget utlåtande i ämnet, till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande in. Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fatte deri sitt beslut och gifve det kommunalnämndens ordförande till känna.

2. Der fråga uppstår, att rättighet till minuthandel med bränvin i socken må beviljas, förfares på lika sätt, som om utskänkning nu stadadt är.

§ 11 (n. v. § 15).

§ 11.

1. De enligt näst föregående paragraf medgifna försäljningsrättigheterna i socknen varde derefter inom Augusti månads utgång på offentlig auktion, som minst fjorton dagar förut skall vara genom kungörelse i socknens kyrka tillkännagifven, utbudne för den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämda tid af högst tre år åt den eller dem, som åtaga sig afgift för högsta literaltal, och må härvid allenast en rättighet i sänder utbjudas. Kommunalnämnden pröfve de anbud, som dervid göras, och ege dem, med afseende ej mindre å de bjudandes behörighet och lämplighet än äfven å den erbjudna afgiftens belopp, antaga eller förkasta.

2. På Kongl. Maj:ts särskilda pröfning i hvarje fall skall bero, om och under hvilka vilkor och bestämmelser all den bränvinshandel inom köping, hvilken eljest skall, enligt nästföregående mom., å auk-

1. De enligt näst föregående paragraf medgifna försäljningsrättigheterna i socknen varde derefter inom Augusti månads utgång på offentlig auktion, som minst fjorton dagar förut skall vara genom kungörelse i socknens kyrka tillkännagifven, utbudne för den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämda tid af högst tre år åt den eller dem, som åtaga sig afgift för högsta literaltal, och må härvid allenast en rättighet i sänder utbjudas. Kommunalnämnden pröfve de anbud, som dervid göras, och ege dem, med afseende ej mindre å de bjudandes behörighet och lämplighet än äfven å den erbjudna afgiftens belopp, antaga eller förkasta.

2. På Kongl. Maj:ts särskilda pröfning i hvarje fall skall bero, om och under hvilka vilkor och bestämmelser all den *minuthandel med eller utskänkning af bränvin* inom köping, hvilken eljest skall,

Kongl. Maj:ts förslag:

tion utbjudas, må åt bolag, som inom köpingen för ändamålet bildats, öfverlåtas.

§ 12 (n. v. § 20 mom. 1).

Den som uppsagt eller förverkat rättighet till handel med bränvin, må ej ånyo vinna rättighet till dylik handel annorlunda än i § 9 eller § 11 medgifves.

§ 13 (n. v. § 23 mom. 1, 2 och 4).

1. Vid läger eller der trupp eljest är för flere dagar sammandragen, vid sådan helsobrunn eller badort, der särskild läkare finnes anställd, på passagerarefartyg eller der värdshusrörelse af annan anledning kan för någon del af året tillfälligtvis vara af omständigheterna påkallad, må för kortare tid än år rättighet till bränvinsutskänkning meddelas af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, när, i förstnämnda fall, befälhafvande militärchef och, i öfriga fall, andra vederbörande derom gjort anmälan.

2. Rättighet till utskänkning å passagerarefartyg sökes hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i det län, hvarest fartygets rederi har sitt hufvudsäte. Sådan utskänkning må endast ske till förtäring ombord å fartyget, och ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att jemväl i öfrigt

Utskottets förslag:

enligt nästföregående mom., å auktion utbjudas, må åt bolag, som inom köpingen för ändamålet bildats, öfverlåtas.

§ 12.

Den som uppsagt eller förverkat rättighet till *minuthandel med eller utskänkning af bränvin*, må ej ånyo vinna rättighet till dylik handel annorlunda än i § 9 eller § 11 medgifves.

§ 13.

1. *Vid sådan helsobrunn eller badort*, der särskild läkare finnes anställd, på passagerarefartyg eller der värdshusrörelse af annan anledning kan för någon del af året tillfälligtvis vara af omständigheterna påkallad, *dock ej vid läger eller der trupp eljest är för flera dagar sammandragen*, må för kortare tid än år rättighet till bränvinsutskänkning meddelas af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, när *vederbörande derom gjort anmälan*.

2. Rättighet till utskänkning å passagerarefartyg sökes hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i det län, hvarest fartygets rederi har sitt hufvudsäte. Sådan utskänkning må endast ske till förtäring ombord å fartyget, och ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att jemväl i öfrigt

Kongl. Maj:ts förslag:

dervid föreskrifva de inskränknin-
gar, som kunna finnas nödiga.

3. Då rättighet till bränvins-
handel enligt denna paragraf med-
delas, underrätte Kongl. Maj:ts Be-
fallningshafvande derom vederbö-
rande i och för den åtgärd, som
på taxeringsmyndigheterna ankom-
mer.

Utskottets förslag:

dervid föreskrifva de inskränknin-
gar, som kunna finnas nödiga.

3. Då rättighet till *bränvins-
utskänkning* enligt denna paragraf
meddelas, underrätte Kongl. Maj:ts
Befallningshafvande derom veder-
börande i och för den åtgärd, som
på taxeringsmyndigheterna ankom-
mer.

§ 14 (n. v. § 16).

Försäljningsåret räknas för stad från den 1 Oktober och å landet
från den 1 November.

§ 15 (n. v. § 21).

1. På auktion inropad rättig-
het till bränvinshandel må ej på
annan person öfverlätas, utan att
denne i stad af magistrat och å
landet af kommunalnämnd pröfvas
lämplig och i öfrigt behörig.

2. Öfverlåtelse af annan rät-
tighet till handel med bränvin vare
ej medgifven.

3. Bolag i stad eller köping,
som jemlikt föreskriften i § 9 mom.
2 eller § 11 mom. 2 fått öfvertaga
bränvinshandel i staden eller kö-
pingen, får icke denna rätt på an-
nan person öfverlåta; men skulle
sådant bolag vilja mot bestämd,
till bolaget erlagd afgift åt annan
upplåta någon af de utaf bolaget
öfvertagna utskänkings- eller mi-

§ 15.

1. På auktion inropad rättig-
het till *minuthandel med eller ut-
skänkning af bränvin* må ej på an-
nan person öfverlätas, utan att denne
i stad af magistrat och å landet af
kommunalnämnd pröfvas lämplig
och i öfrigt behörig.

2. Öfverlåtelse af annan rättig-
het till *minuthandel med eller ut-
skänkning af bränvin* vare ej med-
gifven.

3. Bolag i stad eller köping,
som jemlikt föreskriften i § 9 mom.
2 eller § 11 mom. 2 fått öfvertaga
*all minuthandel med eller all utskänk-
ning af bränvin eller beggedera* i sta-
den eller köpingen, får icke denna
rätt på annan person öfverlåta; men
skulle sådant bolag vilja mot be-
stämd, till bolaget erlagd afgift åt
annan upplåta någon af de utaf bo-

Kongl. Maj:ts förslag:

nuthandelsrättigheter, må bolaget härom göra framställning hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som efter magistratens hörande eger att, med afseende å så väl skälen för öfverlåtelsen samt lämpligheten och behörigheten hos den person, å hvilken öfverlåtelsen ifrågasättes, som å afgiftens förhållande till den inkomst, hvilken anses kunna af rörelsen uppkomma, framställningen bifalla eller afslå.

4. Aflider den, som på annan grund än burskap eller sådant medgifvande, hvarom i § 13 sägs, innehar rättighet till handel med bränvin, må rörelsen för sterbhusdelegarnes räkning icke fortsättas längre, än till slutet af löpande försäljningsår och endast under vilkor, att sådant behörigen anmäles samt att rörelsen förestås af person, som i stad af magistrat och å landet af kommunalnämnd pröfvas lämplig och i öfrigt behörig.

5. Aflider den, som på grund af stadgandet i § 13 innehar rättighet till handel med bränvin, må rörelsen för sterbhusets räkning fortsättas till utgången af den tid, för hvilken rättigheten blifvit medgifven, med vilkor att sådant behörigen anmäles och att för rörelsens utöfvande ställes person, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande pröfvas behörig och lämplig.

Utskottets förslag:

laget öfvertagna utskänknings- eller minuthandelsrättigheter, må bolaget härom göra framställning hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som efter magistratens hörande eger att, med afseende å så väl skälen för öfverlåtelsen samt lämpligheten och behörigheten hos den person, å hvilken öfverlåtelsen ifrågasättes, som å afgiftens förhållande till den inkomst, hvilken anses kunna af rörelsen uppkomma, framställningen bifalla eller afslå.

4. Aflider den, som på annan grund än burskap eller sådant medgifvande, hvarom i § 13 sägs, innehar rättighet till *minuthandel med eller utskänkning af bränvin*, må rörelsen för sterbhusdelegarnes räkning icke fortsättas längre, än till slutet af löpande försäljningsår och endast under vilkor, att sådant behörigen anmäles samt att rörelsen förestås af person, som i stad af magistrat och å landet af kommunalnämnd pröfvas lämplig och i öfrigt behörig.

5. Aflider den, som på grund af stadgandet i § 13 innehar rättighet till *bränvinsutskänkning*, må rörelsen för sterbhusets räkning fortsättas till utgången af den tid, för hvilken rättigheten blifvit medgifven, med vilkor att sådant behörigen anmäles och att för rörelsens utöfvande ställes person, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande pröfvas behörig och lämplig.

Kongl. Maj:ts förslag:

§ 16 (n. v. § 8 samt § 12 mom. 3 och 4).

1. För hvarje sådan näringsidkare, hvarom förmåles i § 8 mom. 1, skall årligen, så länge hans rättighet fortfar, den nämnd, som för bevillningstaxering satt är, beräkna det litertal bränvin, som må anses komma att af honom under det nästföljande försäljningsåret i staden föryttras, i fall han sin rätt till bränvinsförsäljning då fortfarande utöfvar.

2. Näringsidkare, som icke inom 14 dagar från det taxeringsnämndens förrättning blifvit avslutad sin rätt till bränvinsförsäljning hos magistraten uppsagt, vare underkastad den afgift, som bör under det nästföljande försäljningsåret utgå för det litertal, hvilket i nu stadgad ordning blifvit bestämdt.

3. Hvarje år, så länge sådan rättighet till bränvinshandel, hvarom förmåles i § 7 mom. 1, tillkommer innehafvare af gästgifveri å landet, skall, innan bevillningstaxeringsnämnden för socknen sammanträder, kommunalnämnden beräkna det litertal bränvin, som må anses komma att under det nästföljande försäljningsåret å gästgifveriet försäljas, i fall handeln der fortfarande utöfvas. Taxeringsnämnden pröfve beräkningen och bestämme det litertal, för hvilket afgift skall erläggas.

Utskottets förslag:

§ 16.

1. För hvarje sådan näringsidkare, hvarom förmåles i § 8 mom. 1, skall årligen, så länge hans rättighet fortfar, den nämnd, som för bevillningstaxering satt är, beräkna det litertal bränvin, som må anses komma att af honom under det nästföljande försäljningsåret i staden föryttras, i fall han sin rätt till bränvinsförsäljning då fortfarande utöfvar.

2. Näringsidkare, som icke inom 14 dagar från det taxeringsnämndens förrättning blifvit avslutad sin rätt till bränvinsförsäljning hos magistraten uppsagt, vare underkastad den afgift, som bör under det nästföljande försäljningsåret utgå för det litertal, hvilket i nu stadgad ordning blifvit bestämdt.

3. Hvarje år, så länge sådan rättighet till *bränvinsutskänkning*, hvarom förmåles i § 7 mom. 1, tillkommer innehafvare af gästgifveri å landet, skall, innan bevillningstaxeringsnämnden för socknen sammanträder, kommunalnämnden beräkna det litertal bränvin, som må anses komma att under det nästföljande försäljningsåret å gästgifveriet försäljas, i fall *rättigheten* der fortfarande utöfvas. Taxeringsnämnden pröfve beräkningen och bestämme det litertal, för hvilket afgift skall erläggas.

Kongl. Maj:ts förslag:

4. Gästgifvare, som icke inom en månad från det taxeringsnämndens förrättning blifvit afslutad hos kommunalnämnden uppsagt den rätt till bränvinshandel, hvarom ofvan förmäles, vare underkastad den afgift, som bör under det nästföljande försäljningsåret utgå för det litertal, hvilket i nu stadgad ordning blifvit bestämdt.

§ 17 (n. v. § 17).

Vid den beräkning, som i näst föregående paragraf föreskrifves, må litertalet för hvarje rättighet till bränvinshandel i stad ej sättas under 3,000 och å landet ej under 1,500. Ej heller får auktionsanbud, som enligt § 9 eller § 11 för hvardera slaget af handel antages, understiga i stad 3,000 eller å landet 1,500 liter.

§ 18 (n. v. § 18).

1. För sådan rättighet till bränvinshandel, som i § 6 eller § 7 ofvormäles, äfvensom för de genom inrop å auktion enligt § 9 eller § 11 förvärfvade rättigheter till handel med bränvin erlägges afgift med 15 öre för hvarje liter af det bränvin, som enligt ofvan berörda §§ blifvit beräknadt eller hvarför afgift åtagen är.

Utskottets förslag:

4. Gästgifvare, som icke inom en månad från det taxeringsnämndens förrättning blifvit afslutad hos kommunalnämnden uppsagt den rätt till *bränvinsutskänkning*, hvarom ofvan förmäles, vare underkastad den afgift, som bör under det nästföljande försäljningsåret utgå för det litertal, hvilket i nu stadgad ordning blifvit bestämdt.

§ 17.

Vid den beräkning, som i näst föregående paragraf föreskrifves, må litertalet för hvarje rättighet till *minuthandel med eller utskänkning af bränvin* i stad ej sättas under 3,000 och å landet ej under 1,500. Ej heller får auktionsanbud, som enligt § 9 eller § 11 för hvardera slaget af handel antages, understiga i stad 3,000 eller å landet 1,500 liter.

§ 18.

1. För sådan rättighet till *minuthandel med eller utskänkning af bränvin*, som i § 6 eller § 7 ofvormäles, äfvensom för de genom inrop å auktion enligt § 9 eller § 11 förvärfvade *minuthandels- eller utskänkingsrättigheter* erlägges afgift med 15 öre för hvarje liter af det bränvin, som enligt ofvan berörda §§ blifvit beräknadt eller hvarför afgift åtagen är.

Kongl. Maj:ts förslag:

2. Då i stad bränvinshandeln blifvit, på sätt i § 9 mom. 2 sägs, å bolag öfverlåten, skall, förutom den der bestämda afgift, bolaget afstå hela den nettovinst, som, sedan nödiga förvaltningskostnader blifvit afdragna, enligt bolagets räkenskaper visat sig hafva uppkommit af all den bränvinshandel, bolaget idkat. Granskning af dessa räkenskaper och bolagets förvaltning skall hvarje år i Januari månad å dag, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet bestämmes, ske för näst föregående försäljningsår af fem revisorer, af hvilka stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva utse två, landstinget en, hushållningssällskapet en samt Kongl. Maj:ts Befallningshafvande den femte. I stad, som icke deltagar i landsting, utse stadsfullmäktige jemväl den revisor, som eljest skulle af landstinget väljas. I Stockholm utses tre revisorer af stadsfullmäktige och två af Öfverståthållareembetet. Berättelse öfver revisionen meddelas stadsfullmäktige eller allmän rådstufva, landstinget och hushållningssällskapet. Revisorerne ega åtnjuta ersättning efter fjerde klassen i gällande resereglemente, hvilken ersättning skall af ofvanberörda vinstmedel utgå. Väger landsting eller hushållningssällskap ansvarsfrihet för bolagets förvaltning, hänskjutes saken till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande;

Utskottets förslag:

2. Då i stad all minuthandel med eller all utskänkning af bränvin eller beggedera blifvit, på sätt i § 9 mom. 2 sägs, å bolag öfverlåten, skall, förutom den der bestämda afgift, bolaget afstå hela den nettovinst, som, sedan nödiga förvaltningskostnader blifvit afdragna, enligt bolagets räkenskaper visat sig hafva uppkommit af all den bränvinshandel, bolaget idkat, *likasom ock de afgifter hvilka bolaget uppburit på grund af öfverlåtelse af rättigheter enligt § 15 mom. 3.* Bolagets räkenskaper skola föras enligt föreskrifter och formulär, som af Kongl. Finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå utfärdas. Granskningen af dessa räkenskaper och bolagets förvaltning skall hvarje år i Januari månad å dag, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet bestämmes, ske för näst föregående försäljningsår af fem revisorer, af hvilka stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva utse två, landstinget en, hushållningssällskapet en samt Kongl. Maj:ts Befallningshafvande den femte. I stad, som icke deltagar i landsting, utse stadsfullmäktige jemväl den revisor, som eljest skulle af landstinget väljas. I Stockholm utses tre revisorer af stadsfullmäktige och två af Öfverståthållareembetet. Berättelse öfver revisionen skall före *påföljande Februari månads utgång* meddelas stadsfullmäktige eller allmän råd-

Kongl. Maj:ts förslag:

och vare bolaget pliktigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter Kongl. Maj:ts Befallningshafvande kan meddela till rättelse i anmärkta åtgärder. Tredskas bolaget sådant fullgöra, eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande förelägga lämpligt vite.

Utskottets förslag:

stufva, landstinget och hushållnings-sällskapet. Revisorerna ega åtnjuta ersättning efter fjerde klassen i gäl-lande resereglemente, hvilken ersättning skall af ofvanberörda viust-medel utgå. Vägrar landsting eller hushållningssällskap ansvarsfrihet för bolagets förvaltning, hänskjutes saken till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande; och vare bolaget pliktigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter Kongl. Maj:ts Befallningshafvande kan meddela till rättelse i anmärkta åtgärder. Tredskas bolaget sådant fullgöra, eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande förelägga lämpligt vite.

§ 19 (n. v. § 19).

Årsafgift för rättighet till handel med bränvin skall för hvarje halfår förskottsvis erläggas och inbetalas till vederbörande uppbördsman.

§ 19.

Årsafgift för rättighet till *minuthandel med eller utskänkning af bränvin* skall för hvarje halfår förskottsvis erläggas och inbetalas till vederbörande uppbördsman.

§ 20 (n. v. § 23 mom. 3 och § 24 mom. 4).

1. Afgiften för utskänkning, dertill på grund af § 13 rättighet meddelats, bestämmes af den för bevillningstaxering näst derefter sammanträdande nämnd, men får ej understiga det belopp, som för den ifrågavarande tiden svarar mot den afgift, hvilken enligt de i §§ 17 och 18 stadgade beräkningsgrunder för år minst utgå bör. Skulle tiden ej uppgå till 14 dagar, må dock afgifterna ej för kortare tid beräknas. Innan utskänkningen må företagas, skall nyssnämnda belopp förskottsvis erläggas till vederbörande uppbördsman.

2. Afgiften för rätt till utskänkning å passagerareångbåtar skall uppbäras i den stad eller kommun, der rederiet har sitt hufvudsäte.

Kongl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

§ 21 (n. v. § 13).

1. Öfver beslut, som taxeringsnämnd, jemlikt § 16 mom. 1 och mom. 3, meddelar i fråga om beräkning af det litertal bränvin, för hvilket försäljningsavgift skall erläggas, eller jemlikt § 20 rörande bestämmandet af sådan avgift, eger så väl den skattskyldige som vederbörande landsting, hushållningssällskap, stad, magistrat, socken eller kommunalnämnd att hos pröfningsnämnd anföra besvär inom den tid och i den ordning, som för öfverklagande af taxeringsnämndens beslut i allmänhet äro bestämda; äfvensom pröfningsnämnd tillkommer att, ehvad dylikt beslut blifvit öfverklagadt eller ej, deri vidtaga förändringar, som finnas skäliga; och må vidare klagan öfver pröfningsnämnds beslut, i den ordning förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst i allmänhet bestämmer, fullföljas af dem, hvilka öfver taxeringsnämnds beslut, enligt hvad här ofvan sägs, ega besvär anföra.

2. Utan hinder af förd klagan skall försäljningsavgiften utgå efter det af taxeringsnämnd bestämda litertal, intill dess ändring deri blifvit vidtagen genom beslut, som vunnit laga kraft.

§ 22 (n. v. § 24).

§ 22.

1. De avgifter, som enligt denna förordning inflyta för rättigheterna till handel med bränvin, äfvensom den nettovinst på rörelsen, som bolag i stad enligt § 18 skall afstå, skola på följande sätt fördelas:

1. De avgifter, som enligt denna förordning inflyta för rättigheterna till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, äfvensom den nettovinst på rörelsen, som bolag i stad enligt § 18 skall afstå, skola på följande sätt fördelas:

för Stockholms stad:

för Stockholms stad:

åtta tiondedelar tillfalla staden, så vida bränvinshandeln är öfverlåten åt bolag; i annat fall erhåller staden sju tiondedelar;

återstoden insättes i Statskontoret;

Tre fjerdedelar tillfalla staden; återstoden insättes i Statskontoret;

*Kongl. Maj:ts förslag:***för annan stad, som ej deltagar
i landsting:**

- a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*
 sju tiondedelar tillfalla staden;
 en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
 två tiondedelar insättas i Statskontoret;
- b) *då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:*
 sex tiondedelar tillfalla staden;
 en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
 tre tiondedelar insättas i Statskontoret;

för stad, som deltagar i landsting:

- a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*
 fem tiondedelar tillfalla staden;
 två tiondedelar tillfalla länets landsting;
 en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
 två tiondedelar insättas i Statskontoret;
- b) *då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:*
 fyra tiondedelar tillfalla staden;
 två tiondedelar tillfalla länets landsting;
 en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
 tre tiondedelar insättas i Statskontoret;

*Utskottets förslag:***för annan stad eller köping:**

hälften tillfaller staden eller köpingen; af återstoden insättes den ena hälften i vederbörande landtränteri, den andra hälften i Statskontoret.

Kongl. Maj:ts förslag:

för landsbygdkommunerna:

hela afgiften insättes i vederbörande landskontor, som fördelar densamma med:

sju tiondedelar till länets samtliga landsbygdkommuner efter folkmängden;

två tiondedelar till länets landsting;

en tiondedel till länets hushållningssällskap.

Utskottets förslag:

för landtkommunerna:

hela beloppet insättes i vederbörande landtränteri.

Alla till Statskontoret influtna medel fördelas af Statskontoret till Stockholms stad och länen efter folkmängden.

Inom hvarje län fördelas sedermera genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande summan af den för länet behållna och den efter folkmängden tilldelade andelen sålunda, att fyra tiondedelar tillfalla landsting och stad, som ej i landsting deltaga, tre tiondedelar hushållningssällskap och tre tiondedelar länets samtliga landtkommuner.

Emellan landsting och stad, som ej i landsting deltaga, samt landtkommunerna emellan sker fördelningen likaledes efter folkmängden.

I köping, der jemlikt § 11 mom. 2 bränvinshandeln blifvit åt bolag öfverlåten, skola försäljningsafgifterna och vinstmedlen fördelas efter lika grunder, som här ofvan äro bestämda för stad, i hvilken bränvinshandeln är åt bolag öfverlåten.

I köping, der jemlikt § 11 mom. 2 minuthandel med eller utskänkning af bränvin eller beggedera blifvit åt bolag öfverlåten, skola försäljningsafgifterna och vinstmedlen fördelas efter lika grunder, som här ofvan äro bestämda för stad, i hvilken bolag blifvit bildadt.

Kongl. Maj:ts förslag:

2. De andelar af i näst föregående mom. omnämnda medel, som tillfalla landsting och hushållningssällskap, insättas i vederbörande landskontor. De andelar åter, som ingå till Statskontoret, skola genom dettas försorg fördelas på rikets samtliga landstingsområden efter folkmängden, med iakttagande af, att folkmängden för hvarje landstingsområde, inom hvilket ligger stad, som ej deltagar i landsting, minskas med samma stads folkmängd. Af det belopp, som efter denna fördelning tillkommer hvarje landstingsområde, eger landstinget uppbära tre fjerdedelar och vederbörande hushållningssällskap en fjerdedel.

3. Rörande användningen af de medel, som genom handeln med bränvin tillflyta städer, köpingar, landsting och hushållningssällskap, skall, der Chefen för Kongl. Finansdepartementet sådant fordrar, redogörelse till nämnda departement af vederbörande afgifvas.

Utskottets förslag:

2. *I stad, der minuthandel med eller utskänkning af bränvin eller beggdera icke är till bolag öfverlåten, afstår staden ytterligare en tiondedel af der inflytande afgifter, hvilket belopp afdrages från staden eljest tillkommande andel. Detta belopp insändes till Statskontoret och fördelas i sammanhang med öfriga dit influtna medel.*

3. Rörande användningen af de medel, som genom handeln med bränvin tillflyta städer, köpingar, landsting och hushållningssällskap, skall, der Chefen för Kongl. Finansdepartementet sådant fordrar, redogörelse till nämnda departement af vederbörande afgifvas.

§ 23 (ny).

1. Försäljningsställe skall vara beläget vid öppen gata, väg eller torg, och må å landet ej förläggas stad eller köping närmare än en half mil, utan att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande efter särskild pröfning och vederbörandes hörande det medgifvit och bestämt vilkoren derfor.

2. De rum, som nyttjas för utskänkingsrörelse, skola vara ljusa och luftiga, hafva en i förhållande till rörelsens omfattning tillräcklig storlek samt hållas i ordentligt skick.

Kongl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

§ 24 (ny).

1. Försäljningen må ej börjas förr, än besigtning å den lägenhet, der rörelsen skall drifvas, hållits i stad af stadsfiskal och på landet af kronobetjent jemte två personer utsedde af magistrat eller kommunalnämnd, samt besigtningmännen utfärdat bevis derom att föreskrifterna i näst föregående § blifvit uppfyllda.

2. Hvad här föreskrifves gälle ock då försäljningsställe ombytes.

§ 25 (n. v. § 25 mom. 1 och 2 samt § 26 mom. 2).

1. Å landet vare bränvinshandel förbjuden på eller inom 0,2 mil från ställe, der auktion, marknad, torgdag, uppbördsstämman eller mönstring med bevaringsmanskap hålles.

2. Vid annan till större folksamling ledande förrättning å landet eller der i stad vid tillfälle, som i nästföregående eller detta mom. omförmäles, anledning förekommer till enahanda förbud, ege för landet Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och i stad vederbörande polismyndighet att derom meddela föreskrift.

§ 26 (n. v. § 26 mom. 1 och § 28).

1. Minuthandel med bränvin må ega rum söcknedagar från klockan 8 förmiddagen till 9 eftermiddagen utom å dagen före sön- eller helgdag, då den ej må fortfares längre än till klockan 7 eftermiddagen.

2. Utskänkning af bränvin må under söcknedagar begynna tidigast klockan 6 på morgonen och i stad

§ 25.

1. Å landet vare *minuthandel med eller utskänkning af bränvin* förbjuden på eller inom 0,2 mil från ställe, der auktion, marknad, torgdag, uppbördsstämman eller mönstring med bevaringsmanskap hålles.

2. Vid annan till större folksamling ledande förrättning å landet eller der i stad vid tillfälle, som i nästföregående eller detta mom. omförmäles, anledning förekommer till enahanda förbud, ege för landet Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och i stad vederbörande polismyndighet att derom meddela föreskrift.

§ 26.

1. Minuthandel med bränvin må ega rum *endast* söcknedagar från klockan 8 förmiddagen till 9 eftermiddagen utom å dagen före sön- eller helgdag, då den ej må fortfares längre än till klockan 7 eftermiddagen.

2. Utskänkning af bränvin må under söcknedagar begynna tidigast klockan 6 på morgonen och i stad

Kongl. Maj:ts förslag:

eller köping i allmänhet ej fortfara längre än till klockan 10 och å landet till klockan 8 på aftonen, men vare å dagen näst före sön- eller helgdag ej medgifven efter klockan 7 eftermiddagen.

3. Under sön- och helgdagar vare utskänkning af bränvin i stad tillåten endast vid middagstiden under högst tre timmar, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, efter kommunalstyrelsens hörande, bestämmas.

4. På landet vare å sön- och helgdagar all annan bränvinsutskänkning förbjuden än på gästgifvaregårdar åt resande.

5. Under gudstjenst skall utskänkingsställe alltid vara tillstängdt.

6. Skulle ytterligare inskränkingar i de här ofvan i denna § bestämda tiderna för bränvinsutskänkings utöfvande befinnas erforderliga, eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att på framställning af kommunalstyrelse samt efter magistrats eller kommunalnämnds hörande derom besluta.

Utskottets förslag:

eller köping i allmänhet ej fortfara längre än till klockan 10 och å landet till klockan 8 på aftonen, men vare å dagen näst före sön- eller helgdag ej medgifven efter klockan 7 eftermiddagen.

3. Under sön- och helgdagar vare *i allmänhet all utskänkning af bränvin förbjuden.*

4. *Der särskilda omständigheter föranleda behof af inskränkning eller utsträckning af de här ofvan i denna § bestämda tiderna för bränvinsförsäljnings utöfvande, eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i förra fallet på framställning af kommunalstyrelse samt i alla händelser efter magistrats eller kommunalnämnds hörande derom förordna.*

5. Under gudstjenst skall utskänkingsställe alltid vara tillstängdt.

(Se ofvan mom. 4.)

Kongl. Maj:ts förslag:

7. Der rätt till utskänkning enligt § 13 mom. 1 lemnats till utöfning vid läger eller der trupp eljest är för flere dagar samman-
dragen, må bränvin utlemnas endast till lägerpersonalen och till förtäring på stället samt utskänkingen ej ega rum före klockan 6 förmiddagen eller efter klockan 5 eftermiddagen; dock vare å sön- och helgdagar all utskänking förbjuden utom under högst tre timmar vid middagstiden, hvilka af högsta befälhafvaren på stället bestämmas.

Utskottets förslag:

(Utgår.)

§ 27 (n. v. § 31).

1. Vid tider, då bränvinshandel enligt näst föregående § ej är tillåten, vare allt utlemnande af bränvin från försäljningsställe förbjudet.
2. Det vare ock förbjudet att, då utskänking ej är medgifven, låta bränvin å utskänkningsställe förtäras.

§ 28 (n. v. § 3 mom. 2 och § 29).

1. Vid utskänkning skall lagad mat alltid vara att tillgå.
2. Bränvin må å försäljningsställe icke utlemnas till den, som är rusig, ej heller till minderårig.
3. Öfverlastad person får ej utdrifvas från utskänkningsställe, der han förtärt starka drycker, eller lemnas utan vård.

§ 29 (n. v. § 30).

Under det bränvinshandel på-
Bih. till Riksd. Prot. 1885. 5 Saml. 1 Afd. 7 Häft.

§ 28.

1. Vid utskänkning skall lagad mat alltid vara att tillgå.
2. Bränvin må å försäljningsställe icke utlemnas till den, som är rusig, ej eller å *utskänkningsställe* till minderårig.
3. Öfverlastad person får ej utdrifvas från utskänkningsställe, der han förtärt starka drycker, eller lemnas utan vård.

§ 29.

Under det *minuthandel med eller*
10

Kongl. Maj:ts förslag:

går, får dörren till försäljningsrummet ej vara läst.

§ 30 (n. v. §§ 39, 40 och 38).

1. Der bränvinshandel idkas, skall vara anbragt skylt, som rörelsen utvisar.

2. I försäljningsrummet skall ett exemplar af denna förordning vara anslaget.

3. Å gästgifveri, der rörelsen är mellan flere åbor fördelad, skall en af kronobetjent påtecknad uppgift om den tid, hvardera åbon är till bränvinsutskänkning berättigad, vara anslagen i försäljningsrummet hos den, som för tillfället rättigheten utöfvar.

Utskottets förslag:

utskänkning af bränvin pågår, får dörren till försäljningsrummet ej vara läst.

§ 30.

1. Der *minuthandel med eller utskänkning af bränvin* idkas, skall vara anbragt skylt, som utvisar rörelsen.

2. I försäljningsrummet skall ett exemplar af denna förordning vara anslaget.

3. Å gästgifveri, der rörelsen är mellan flere åbor fördelad, skall en af kronobetjent påtecknad uppgift om den tid, hvardera åbon är till bränvinsutskänkning berättigad, vara anslagen i försäljningsrummet hos den, som för tillfället rättigheten utöfvar.

§ 31 (n. v. § 32).

I öppen salubod för handel med andra varor än bränvin äfvensom vid auktioner vare bränvinsutdelning äfven utan betalning förbjuden.

§ 32 (n. v. § 34).

Byteshandel med bränvin vare lika med bränvinshandel ansedd.

§ 33 (n. v. § 35).

Bränvin, som är försatt med något för helsan skadligt ämne eller som icke är renadt från finkel-

§ 32.

Byteshandel med bränvin vare lika med *bränvinsförsäljning* ansedd.

§ 33.

Bränvin, som är försatt med något för helsan skadligt ämne eller som icke är renadt eller hvars

Kongl. Maj:ts förslag: *Utskottets förslag:*

olja eller hvars styrka ej uppgår styrka ej uppgår till minst 46 pro-
till minst 46 procent, får ej till cent, får ej till salu hållas.
salu hållas.

§ 34 (n. v. § 33).

1. Ej vare någon berättigad att söka betalning för bränvin, som
blifvit vid utskänkning utborgadt.

2. Lag samma vare, då bränvin blifvit vid minuthandel till mindre
belopp än 3 liter utborgadt.

§ 35 (n. v. § 37).

Med undantag af den i § 33
meddelade föreskrift om bränvinets
rening och styrka, skall hvad i
denna förordning är stadgadt om
handel med bränvin gälla äfven för
sprit samt andra brända eller distil-
lerade, in- eller utländska, spiri-
tuösa drycker, äfvensom för drycker,
hvilka äro dermed tillagade.

(Se ofvan § 1 mom. 2.)

§ 36 (n. v. § 26 mom. 3).

1. Polismyndighet i stad samt
kronobetjent och kommunalnämnd
å landet åligge tillse, att å ställe,
der bränvinshandel idkas, ordning
samt de i denna författning med-
delade föreskrifter noga iakttagas;
och ega dessa myndigheter anbe-
falla stängning af handelsställe och
bränvinshandelns inställande, när
störande oordning förekommer eller
anledning finnes att sådan befara.

2. Förekomma å gästgifveri
eller å annat ställe, der bränvins-

§ 35.

1. Polismyndighet i stad samt
kronobetjent och kommunalnämnd
å landet åligge tillse, att å ställe,
der *minutering eller utskänkning af
bränvin* idkas, ordning samt de i
denna författning meddelade före-
skrifter noga iakttagas; och ega
dessa myndigheter anbefalla stäng-
ning af *lokalen och rörelsens instäl-
lande*, när störande oordning före-
kommer eller anledning finnes att
sådan befara.

2. Förekomma å gästgifveri
eller å annat ställe, der *minuthan-*

Kongl. Maj:ts förslag:

handel utöfvas, vid särskilda tillfällen oordningar af den art, att innehafvaren af rättigheten icke kan anses fortfarande lämplig att densamma utöfva, eller har någon af de enligt § 13 meddelade utskänkingsrättigheter visat sig föranleda störande oordningar, må Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, på anmälan i stad af magistraten eller stadsfullmäktige och på landet af socknens eller angränsande sockens kommunalnämnd, efter vederbörlig undersökning, ega att förenämnda rättighet inskränka eller indraga eller ock innehafvaren derifrån skilja; dock ege innehafvare af rättigheten i sådant fall att af redan erlagd försäljningsafgift återfå så stor del, som motsvarar den tid, hvarunder rättigheten ej utöfvats.

§ 37 (n. v. § 27).

1. Å apotek må bränvin eller sprit hvarken säljas eller annorledes utlemnas utom för medicinskt ändamål uppå behörig läkares recept, för tekniskt behof, då detsamma behörigen styrkes medelst intyg af magistratsledamot, kronobetjent, kommunalstämmas eller kommunalnämnds ordförande eller vice ordförande, och för vetenskapliga ändamål uppå skriftlig requisition af känd vetenskapsidkare; börande alla sådana recept, intyg och re-

Utskottets förslag:

del med eller utskänkning af bränvin utöfvas, vid särskilda tillfällen oordningar af den art, att innehafvaren af rättigheten icke kan anses fortfarande lämplig att densamma utöfva, eller har någon af de enligt § 13 meddelade utskänkingsrättigheter visat sig föranleda störande oordningar, må Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, på anmälan i stad af magistraten eller stadsfullmäktige och på landet af socknens eller angränsande sockens kommunalnämnd, efter vederbörlig undersökning, ega att förenämnda rättighet inskränka eller indraga eller ock innehafvaren derifrån skilja; dock ege innehafvare af rättigheten i sådant fall att af redan erlagd försäljningsafgift återfå så stor del, som motsvarar den tid, hvarunder rättigheten ej utöfvats.

§ 36.

1. Å apotek må bränvin eller sprit hvarken säljas eller annorledes utlemnas utom för medicinskt ändamål uppå behörig läkares recept, för tekniskt behof, då detsamma behörigen styrkes medelst intyg af magistratsledamot, kronobetjent, kommunalstämmas eller kommunalnämnds ordförande eller vice ordförande, och för vetenskapliga ändamål uppå skriftlig requisition af känd vetenskapsidkare; börande alla sådana recept, intyg och requisi-

Kongl. Maj:ts förslag:

qvissioner å apoteken qvarhållas och der förvaras.

2. I afseende på försäljningen af sådana läkemedel, hvilka innehålla bränvin eller sprit, gälle hvad medicinalförfattningarna föreskrifva.

§ 38 (n. v. § 36).

1. Då bränvin försändes sjöledes och någon del af saltsjön dervid befares, skall det vara underkastadt försegling och, på sätt i tullstadgan föreskrifves, förpassning.

2. Vid annan försändning af bränvin inom landet eger deremot förpassning icke rum; skolande dock bränvin, när det i större myckenhet än fyratio liter forslas landvägen inom en mil från kusten mellan norska gränsen och gränsen mellan Blekinge och Kalmar län, åtföljas af tillverkarens eller säljarens på tro och heder senast inom en vecka före uppvisandet afgifna bevis, att bränvinet icke blifvit i riket olofligen infördt.

§ 39 (n. v. § 41).

1. Den, som genom minut-handel eller utskänkning föryttrar bränvin, utan att i stadgad ordning hafva dertill förvärfvat rättighet, eller som, på sätt i § 2 sägs, mel-

Utskottets förslag:

tioner å apoteken qvarhållas och der förvaras.

2. I afseende på försäljningen af sådana läkemedel, hvilka innehålla bränvin eller sprit, gälle hvad medicinalförfattningarna föreskrifva.

§ 37.

1. Då bränvin försändes sjöledes och någon del af saltsjön dervid befares, skall det vara underkastadt försegling och, på sätt i tullstadgan föreskrifves, förpassning.

2. Vid annan försändning af bränvin inom landet eger deremot förpassning icke rum; skolande dock bränvin, när det i större myckenhet än fyratio liter forslas landvägen inom en mil från kusten mellan norska gränsen och gränsen mellan Blekinge och Kalmar län, åtföljas af tillverkarens eller säljarens på tro och heder senast inom en vecka före uppvisandet afgifna bevis, att bränvinet icke blifvit i riket olofligen infördt.

§ 38.

1. Den, som genom minut-handel eller utskänkning föryttrar bränvin, utan att i stadgad ordning hafva dertill förvärfvat rättighet, eller som, på sätt i § 2 sägs, mel-

Kongl. Maj:ts förslag:

lan flere köpare fördelar bränvin, eller, mot föreskriften i § 4 mom. 1, tillhandagår med anskaffande af bränvin, böte första gången från och med 30 till och med 60 kronor, andra gången från 60 till och med 120 kronor och tredje gången från 120 till och med 240 kronor. Den, som fjerde gången eller oftare med sådan förbrytelse beträdes, dömes till fängelse från och med två månader till och med ett år.

2. Dessutom vare det i försäljningsrummet befintliga bränvin, till och med 150 liter tillika med kärl, som för dess afhemtning tjennliga äro, underkastade beslag och förbrutna.

3. Förbrytaren varde derjemte dömd att, då olofflig minuthandel eller utskänkning egt rum, utgifva försäljningsafgift för det litertal, som, efter hvad utredas kan, blifvit oloffligen förytttradt, dock ej under det belopp, som svarar mot en fjerdedel af hvad, enligt de i §§ 17 och 18 stadgade grunder, för år minst utgå bör; skolande, der den, som idkar minuthandel, gör sig skyldig till olofflig utskänkning, den här stadgade påföljd ådömas, oberoende af den försäljningsafgift, som erlægges för minuthandeln.

4. Har förbrytelse, hvarom i denna paragraf sägs, skett å söner eller helgdag, ökas straffet med böter från 15 till och med 30 kronor.

Utskottets förslag:

lan flere köpare fördelar bränvin, eller, mot föreskriften i § 4 mom. 1, tillhandagår med anskaffande af bränvin, böte första gången från och med 30 till och med 60 kronor, andra gången från 60 till och med 120 kronor och tredje gången från 120 till och med 240 kronor. Den, som fjerde gången eller oftare med sådan förbrytelse beträdes, dömes till fängelse från och med två månader till och med ett år.

2. Dessutom vare det i försäljningsrummet befintliga bränvin till och med 150 liter tillika med kärl, som för dess afhemtning tjennliga äro, underkastade beslag och förbrutna.

3. Förbrytaren varde derjemte dömd att, då olofflig minuthandel eller utskänkning egt rum, utgifva försäljningsafgift för det litertal, som, efter hvad utredas kan, blifvit oloffligen förytttradt, dock ej under det belopp, som svarar mot en fjerdedel af hvad, enligt de i §§ 17 och 18 stadgade grunder, för år minst utgå bör; skolande, der den, som idkar minuthandel, gör sig skyldig till olofflig utskänkning, den här stadgade påföljd ådömas, oberoende af den försäljningsafgift, som erlægges för minuthandeln.

4. Har förbrytelse, hvarom i denna paragraf sägs, skett å söner eller helgdag, ökas straffet med böter från 15 till och med 30 kronor.

Kongl. Maj:ts förslag:

§ 40 (n. v. § 42).

Om den, som till minuthandel med bränvin berättigad är, andra gången beträdes med oloflig utskänkning, vare han tillika denna sin handelsrättighet förlustig.

§ 41 (n. v. § 43).

Öfverträdes förbud, som i § 37 gifvet är, vare lag som i § 39 sägs.

§ 42 (n. v. § 44).

1. Underlåter den, som erhållit rättighet till handel med bränvin, att afgift därför i föreskrifven tid erlägga, varde afgiften genast utnätt. Vid sådan underlåtenhet andra gången vare rättigheten förverkad, och varde försäljningen genast instäld, i stad af magistraten och å landet af kronofogden; men näringsidkaren vare ändock pliktig att, under försäljningsåret, afgiften fortfarande utgöra.

2. Den, som idkar handel med bränvin under tid, hvarför afgift icke blifvit i föreskrifven ordning erlagd, böte första gången från och med 15 till och med 30 och andra gången från 30 till och med 60 kronor.

§ 43 (n. v. § 45).

Idkar någon handel med brän-

Utskottets förslag:

§ 39.

Om den, som till minuthandel med bränvin berättigad är, andra gången beträdes med oloflig utskänkning, vare han tillika denna sin handelsrättighet förlustig.

§ 40.

Öfverträdes förbud, som i § 36 gifvet är, vare lag som i § 38 sägs.

§ 41.

1. Underlåter den, som erhållit rättighet till *minuthandel med eller utskänkning af bränvin* att afgift därför i föreskrifven tid erlägga, varde afgiften genast utmätt. Vid sådan underlåtenhet andra gången vare rättigheten förverkad, och varde försäljningen genast instäld, i stad af magistraten och å landet af kronofogden; men näringsidkaren vare ändock pliktig att, under försäljningsåret, afgiften fortfarande utgöra.

2. Den, som idkar *minuthandel med eller utskänkning af bränvin* under tid, hvarför afgift icke blifvit i föreskrifven ordning erlagd, böte första gången från och med 15 till och med 30 och andra gången från 30 till och med 60 kronor.

§ 42.

Idkar någon *minuthandel med*

Kongl. Maj:ts förslag:

vin vid tillfälle, då försäljningsrätten ej utöfvas får, eller å annat ställe än dertill uppgifvet är, eller begagnar någon, mot hvad i § 4 mom. 2 stadgadt är, ombud för bränvins utlemnande å annat ställe, än der han sin försäljningsrätt utöfvar, eller tillåter den, som icke är till utskänkning berättigad, att, då han i parti eller genom minuthandel säljer bränvin, något af det sålda på försäljningsstället förtäres eller afhemtas i mindre belopp än han är berättigad föryttra, eller förbryter sig den, som till handel med bränvin berättigad är, mot § 26 mom. 4, 5 och 7 eller § 27, böte första gången från och med 30 till och med 60 kronor samt andra gången från 60 till och med 120 kronor och vare dessutom andra gången sin handelsrättighet förlustig. Lag samma vare, om den, som erhållit rättighet till utskänkning å passagerarefartyg, utöfvar densamma annorledes än till förtäring ombord å fartyget eller utan att iakttaga de inskränkingar dervid, som i öfrigt kunna hafva blifvit af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande jemlikt § 13 mom. 2 föreskrifna.

§ 44 (n. v. § 46).

Förbrytelse mot § 31 straffes enligt § 43.

Utskottets förslag:

eller utskänkning af bränvin vid tillfälle då försäljningsrätten ej utöfvas får, eller å annat ställe än dertill uppgifvet är, eller begagnar någon, ombud för bränvins utlemnande å annat ställe, än der han sin försäljningsrätt utöfvar, eller tillåter den, som icke är till utskänkning berättigad, att, då han i parti eller genom minuthandel säljer bränvin, något af det sålda på försäljningsstället förtäres eller afhemtas i mindre belopp än han är berättigad föryttra, eller förbryter sig den, som till *minuthandel med eller utskänkning af bränvin* berättigad är, mot § 26 mom. 3 och 5 eller § 27, böte första gången från och med 30 till och med 60 kronor samt andra gången från 60 till och med 120 kronor och vare dessutom andra gången sin rätt till *minuthandel eller utskänkning förlustig*. Lag samma vare, om den, som erhållit rättighet till utskänkning å passagerarefartyg, utöfvar densamma annorledes än till förtäring ombord å fartyget eller utan att iakttaga de inskränkingar dervid, som i öfrigt kunna hafva blifvit af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande jemlikt § 13 mom. 2 föreskrifna.

§ 43.

Förbrytelse mot § 31 straffes enligt § 42.

Kongl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

§ 45 (n. v. § 47).

1. Förbrytelse mot §§ 24, 28, 29, 30 eller 33 straffes med böter från och med 10 till och med 50 kronor.

2. Då förbrytelse skett mot § 33, vare tillika det till salu hållna bränvin underkastadt beslag och förbrutet.

§ 46. (n. v. § 48).

Skulle den, som är pliktig att förbrytelser mot denna förordning åtala, sjelf beträdas med oloflig bränvinsförsäljning, vare han förfallen till dubbla böter och miste tjensten.

§ 47 (n. v. § 49).

Den, som under tid, då han för förbrytelse mot förordningen är under tilltal stäld, samma förbrytelse fortsätter, skall, när han härtill lagligen förvunnen varder, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits, fällas till de böter eller det fängelsestraff, som för sådan förbrytelse stadgade äro; dock må fängelsestraffet icke öfverstiga ett år.

§ 48 (n. v. § 50).

Husbonde ansvarar för förbrytelse, som, med hans vetskap, mot

Bih. till Riksd. Prot. 1885. 5 Saml. 1 Afd. 7 Häft.

§ 44.

1. Förbrytelse mot §§ 24, 28, 29, 30 eller 33 straffes med böter från och med 10 till och med 50 kronor.

2. Då förbrytelse skett mot § 33, vare tillika det till salu hållna bränvin underkastadt beslag och förbrutet.

§ 45.

Skulle den, som är pliktig att förbrytelser mot denna förordning åtala, sjelf beträdas med oloflig bränvinsförsäljning, vare han förfallen till dubbla böter och miste tjensten.

§ 46.

Den, som under tid, då han för förbrytelse mot förordningen är under tilltal stäld, samma förbrytelse fortsätter, skall, när han härtill lagligen förvunnen varder, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits, fällas till de böter eller det fängelsestraff, som för sådan förbrytelse stadgade äro; dock må fängelsestraffet icke öfverstiga ett år.

§ 47.

Husbonde ansvarar för förbrytelse, som, med hans vetskap, mot

Kongl. Maj:ts förslag:

denna förordning begås af hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person likasom vore förbrytelsen af husbonden sjelf gjord.

§ 49 (n. v. § 51).

Underlåtes vid landväga transport af bränvin föreskrift, som i § 38 gifven är, dömes varan förbruten, derest egaren ej gitter visa att hon är af inhemsk tillverkning eller blifvit vederbörligen förtullad.

§ 50 (n. v. § 52).

Böter, som efter denna förordning ådömda äro, skola, om tillgång till deras gäldande brister, förvandlas enligt allmän strafflag.

§ 51 (n. v. § 53).

Då försäljningsavgift jemte böter enligt denna förordning ådömda blifvit, må, der tillgång till afgiften eller någon del deraf saknas, böterna ej kunna med penningar gäldas, utan skall den sakfælde i stället undergå motsvarande förvandlingsstraff.

§ 52 (n. v. § 54).

Af böter, så ock af försäljningsavgift, som enligt denna förordning ådömas, samt värde af bränvin, som

Utskottets förslag:

denna förordning begås af hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person likasom vore förbrytelsen af husbonden sjelf gjord.

§ 48.

Underlåtes vid landväga transport af bränvin föreskrift, som i § 37 gifven är, dömes varan förbruten, derest egaren ej gitter visa att hon är af inhemsk tillverkning eller blifvit vederbörligen förtullad.

§ 49.

Böter, som efter denna förordning ådömda äro, skola, om tillgång till deras gäldande brister, förvandlas enligt allmän strafflag.

§ 50.

Då försäljningsavgift jemte böter enligt denna förordning ådömda blifvit, må, der tillgång till afgiften eller någon del deraf saknas, böterna ej kunna med penningar gäldas, utan skall den sakfælde i stället undergå motsvarande förvandlingsstraff.

§ 51.

Af böter, så ock af försäljningsavgift, som enligt denna förordning ådömas, samt värde af bränvin, som

Kongl. Maj:ts förslag:

förbrutet anses, tillfalle två tredjedelar åklagaren och en tredjedel den stads eller sockens fattigkassa, der den åtalade förbrytelsen är begången. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

§ 53 (n. v. § 55).

Kongl. Maj:ts Befallningshafvande hälle allvarlig hand öfver iakttagande af hvad i förordningen stadgadt är.

§ 54 (n. v. § 56).

1. Lands- och stadsfiskaler, krono-, stads- och polisbetjente samt de personer, hvilka särskildt antagas att vaka öfver förordningens efterlefnad, åligge att förbrytelser mot densamma åtala.

2. I öfrigt ege en hvar rättighet att för sådana förbrytelser anställa åtal, dock ej barn mot föräldrar, eller tjenstehjon, så länge de i tjensten äro, mot husbondefolk.

3. Då åtal anställas af annan än den, som i mom. 1 af denna § nämnd är, gifve han sin talan allmän åklagare till känna så tidigt, att denne må kunna målets utförande öfvervara.

§ 55 (n. v. § 57).

1. Å landet bör kommunalnämnd och i stad vederbörande

Utskottets förslag:

förbrutet anses, tillfalle två tredjedelar åklagaren och en tredjedel den stads eller sockens fattigkassa, der den åtalade förbrytelsen är begången. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

§ 52.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvande hälle allvarlig hand öfver iakttagande af hvad i förordningen stadgadt är.

§ 53.

1. Lands- och stadsfiskaler, krono-, stads- och polisbetjente samt de personer, hvilka särskildt antagas att vaka öfver förordningens efterlefnad, åligge att förbrytelser mot densamma åtala.

2. I öfrigt ege en hvar rättighet att för sådana förbrytelser anställa åtal, dock ej barn mot föräldrar, eller tjenstehjon, så länge de i tjensten äro, mot husbondefolk.

3. Då åtal anställas af annan än den, som i mom. 1 af denna § nämnd är, gifve han sin talan allmän åklagare till känna så tidigt, att denne må kunna målets utförande öfvervara.

§ 54.

1. Å landet bör kommunalnämnd och i stad vederbörande

Kongl. Maj:ts förslag:

kommunalmyndighet egna synnerlig uppmärksamhet deråt, att förbrytelser mot denna förordning varda till åtal angifna.

2. Rättighet att verkställa beslag tillkomme de i § 54 mom. 1 omförmälda allmänna åklagare. Beslag skall göras i två vittnens närvaro.

§ 56 (n. v. § 58).

Ej vare någon jäfvig att angående oloflig bränvinsförsäljning vittne bära endast på den grund, att han dervid bränvin sig tillhandlat eller förtärt.

§ 57 (n. v. § 59).

Förbrytelser mot denna förordning böra vid allmänna domstolarna åtalas och afdömas, med undantag af frågor om oloflig bränvinsförsäljning i de städer, der poliskammare finnes, uti hvilka dylika frågor skola i hittills vanlig ordning behandlas.

Rörande förbud mot införsel af bränvin till Lappmarken gäller hvad derom särskildt är stadgadt.

Denna förordning träder i kraft från och med det försäljningsår, som

Utskottets förslag:

kommunalmyndighet egna synnerlig uppmärksamhet deråt, att förbrytelser mot denna förordning varda till åtal angifna.

2. Rättighet att verkställa beslag tillkomme de i § 53 mom. 1 omförmälda allmänna åklagare. Beslag skall göras i två vittnens närvaro.

§ 55.

Ej vare någon jäfvig att angående oloflig bränvinsförsäljning vittne bära endast på den grund, att han dervid bränvin sig tillhandlat eller förtärt.

§ 56.

Förbrytelser mot denna förordning böra vid allmänna domstolarna åtalas och afdömas, med undantag af frågor om oloflig bränvinsförsäljning i de städer, der poliskammare finnes, uti hvilka dylika frågor skola i hittills vanlig ordning behandlas.

(Utgår.)

Denna förordning träder i kraft från och med det försäljningsår, som

Kongl. Maj:ts förslag:

tager sin början under år 1885; dock att under nämnda försäljningsår hittills stadgade försäljningsafgifter skola utgöras för alla de rättigheter, som ej blifvit beviljade först efter det denna förordning trädt i kraft.

Utskottets förslag:

tager sin början under år 1885; dock att under nämnda försäljningsår hittills stadgade försäljningsafgifter skola utgöras för alla de rättigheter, som ej blifvit beviljade först efter det denna förordning trädt i kraft.

**Bihang till Herr C. F. Wærns reservation vid Bevillnings-
Utskottets Betänkande N:o 7.**

Stockholms stad

hade året 1882—1883 en inkomst af bränvinsförsäljnings-
medel af Kr. 1,002,972,
af hvilka staden enligt 1877 års förordning fick behålla
det hela.

Kr. 1,002,972.

Enligt Kongl. Maj:ts proposition

skulle staden af dylik inkomst till lika högt belopp få
behålla $\frac{8}{10}$ Kr. 802,378
och i Statskontoret insätta $\frac{2}{10}$ Kr. 200,594
deraf efter folkmängden skulle uppbäras $\frac{3}{4}$
af landstingen » 150,446
 $\frac{1}{4}$ af hushållningssällskapen » 50,148

Kr. 802,378.

Enligt Utskottets förslag:

$\frac{3}{4}$ skulle tillfalla staden Kr. 752,229,
 $\frac{1}{4}$ insättas i Statskontoret, Kr. 250,743. Deraf skulle
efter folkinängden, beräknad efter förhållandet den 31
December 1883 $\frac{194}{4604}$, tilldelas staden » 10,566
Transport Kr. 762,795.

		Transport	Kr.	762,795.
Vidare skulle staden efter samma beräkningsgrund af de				
i Statskontoret				
insatta medel från Göteborg	Kr. 131,110	erhålla $\frac{194}{4604}$	»	5,525
» » » Malmö	» 37,934	» »	»	1,592
» » » Norrköping	» 37,134	» »	»	1,565
» » » städer, som				
deltaga i landsting	» 715,088	» »	»	30,132.
			Kr.	801,609

Enligt reservantens förslag:

$\frac{8}{10}$ skulle tillfalla staden		Kr.	802,378
och i Statskontoret insätts $\frac{2}{10}$	Kr. 200,594		
deraf skulle tilldelas efter folkmängden:			
$\frac{5}{10}$ till landtkommunerna	» 100,297		
$\frac{2}{10}$ » landstingen	» 40,119		
$\frac{3}{10}$ » hushållningssällskapen	» 60,178		
		Kr.	802,378.

Göteborgs stad

hade året 1882—1883 en inkomst af bränvinsförsäljnings-			
medel af Kr. 524,440, af hvilka staden enligt 1877			
års förordning fick behålla $\frac{8}{10}$ med		Kr.	419,552.
och till länets hushållningssällskap afstå			
$\frac{2}{10}$ med	Kr. 104,888		
		Kr.	419,552.

Enligt Kongl. Maj:ts proposition:

$\frac{7}{10}$ skulle tillfalla staden		Kr.	367,108.
$\frac{1}{10}$ skulle tillfalla länets hushållningssällskap	Kr. 52,444		
$\frac{2}{10}$, med Kr. 104,888, insätts i Statskontoret			
och deraf efter folkmängden fördelas:			
$\frac{3}{4}$ till landstingen	» 78,666		
$\frac{1}{4}$ » hushållningssällskapen	» 26,222		
		Kr.	367,108.

Enligt Utskottets förslag:

$\frac{1}{2}$ skulle tillfalla staden	Kr.	262,220
$\frac{1}{4}$ med Kr. 131,110 insättas i landtränteriet och deraf $\frac{4}{10}$ med Kr. 52,444 efter folkmängden fördelas mellan länets landsting och staden, således $\frac{188}{269}$ tillfalla lands- tinget Kr. 36,652 och $\frac{81}{269}$ åter falla till staden	»	15,792
$\frac{1}{4}$ med Kr. 131,110 insättas i Statskontoret, af hvilka Stockholms stad skulle uppbära Kr. 5,525 och af åter- stoden, Kr. 125,585, $\frac{4}{10}$ eller Kr. 50,234 efter folk- mängden delas mellan landstingen och de städer, som som ej i landsting deltaga, således deraf $\frac{81}{4410}$ återfalla till staden	»	923
Efter enahanda fördelning och beräkning skulle staden vidare erhålla $\frac{81}{4410}$ af $\frac{4}{10}$ af i Statskontoret insatta bränvinsförsäljningsmedel, sedan afdrag af Stockholms stads andel efter folkmängd skett, således af		
från Stockholm insatta	Kr.	240,177
» Malmö	»	36,342
» Norrköping	»	35,570
» städer, som i landsting deltaga ...	»	684,956
Ytterligare skulle från Göteborgs och Bohus läns landt- ränteri tillfalla staden efter folkmängden $\frac{4}{10}$ af $\frac{1}{4}$ af de i ränteriet från länets öfriga städer insatta medel, Kr. 116,396, således $\frac{81}{269}$ af från städerna insatta Kr. 11,640	»	3,505
och $\frac{4}{10}$ af hela beloppet utaf de från landtkommunerna i länet insatta medel Kr. 26,916, således $\frac{81}{269}$ af Kr. 10,766	»	3,242
	<u>Kr.</u>	<u>293,007.</u>

Enligt reservantens förslag:

$\frac{7}{10}$ skulle tillfalla staden	Kr.	367,108.
$\frac{1}{10}$ länets hushållningssällskap	Kr.	52,444
och i Statskontoret insättas $\frac{2}{10}$ med Kr. 104,888; deraf efter folkmängd		
$\frac{5}{10}$ skulle tillfalla landtkommuner	»	52,444
$\frac{2}{10}$ » » landsting	»	20,978
$\frac{3}{10}$ » » hushållningssällskap	»	31,466
	<u>Kr.</u>	<u>367,108.</u>

Malmö stad

hade 1882—1883 influtna bränvinförsäljningsmedel Kr. 151,737, af hvilka enligt 1877 års Kongl. förordning staden fick behålla $\frac{8}{10}$	Kr.	121,390
och till länets hushållningssällskap afstod $\frac{2}{10}$ Kr. 30,347		
	Kr.	121,390.

Enligt Kongl. Maj:ts proposition:

$\frac{7}{10}$ skulle tillfalla staden	Kr.	106,216
$\frac{1}{10}$ afstås till länets hushållningssällskap	Kr.	15,174
$\frac{2}{10}$ insätts i Statskontoret med Kr. 30,347; deraf skulle tilldelas		
$\frac{3}{4}$ till landstinget	»	22,760
$\frac{1}{4}$ till hushållningssällskapen	»	7,587
	Kr.	106,216.

Enligt Utskottets förslag:

$\frac{1}{2}$ skulle tillfalla staden	Kr.	75,869
$\frac{1}{4}$ eller Kr. 37,934 insätts i landtränteriet; deraf $\frac{4}{10}$ efter folkmängden fördelas mellan landstinget och staden, som då återfår $\frac{42}{351}$ af Kr. 15,134	»	1,816
och landstinget tillfalla $\frac{309}{351}$	Kr.	13,358
$\frac{1}{4}$ eller Kr. 37,934 insätts i Statskontoret, som efter afdrag för Stockholms stad Kr. 1,592 af återstoden Kr. 36,342 fördelar $\frac{4}{10}$, Kr. 14,537, mellan landsting och städer, som ej i landsting deltaga, efter folkmängd, dervid staden återfår $\frac{42}{4410}$	»	138
Efter enahanda beräkning erhåller staden af i Statskontoret insatta medel $\frac{42}{4410}$ af $\frac{4}{10}$ af		
från Stockholm insatta	Kr.	240,177
» Göteborg	»	125,585
» Norrköping	»	35,570
» städer, som i landsting deltaga ...	»	684,956
Af de i Malmöhus läns landtränteri från länets öfriga städer insatta $\frac{1}{4}$ af Kr. 257,030 eller Kr. 64,257 skola		
	Transport Kr.	81,962.

	Transport	Kr.	81,962.
$\frac{4}{10}$, Kr. 25,703, efter folkmängd delas mellan landstinget och Malmö stad, som deraf erhåller $\frac{42}{351}$	»		3,076
Slutligen erhåller staden af de till landtkommunerna i Malmöhus län influtna medel Kr. 32,737, deraf $\frac{4}{10}$ eller Kr. 13,095 blifvit i landtränteriet insatta till fördelning efter folkmängd mellan landstinget och staden $\frac{42}{351}$	»		3,076.
		Kr.	<u>88,114.</u>

Enligt reservantens förslag:

$\frac{7}{10}$ tillfalla staden		Kr.	106,216
$\frac{1}{10}$ lemnas länets hushållningssällskap	Kr. 15,174		
$\frac{2}{10}$ insättas i Statskontoret med Kr. 30,347, deraf skulle tilldelas $\frac{5}{10}$ efter folkmängd landtkommunerna	» 15,174		
$\frac{2}{10}$ efter folkmängd landstingen	» 6,069		
$\frac{3}{10}$ » » hushållningssällskapen	» 9,104		
		Kr.	<u>106,216.</u>

Norrköpings stad

hade 1882—1883 influtna bränvinsförsäljningsmedel Kr. 148,538, af hvilka staden enligt 1877 års Kongl. förordning fick behålla $\frac{8}{10}$	Kr.	118,830
och till länets hushållningssällskap afstod $\frac{2}{10}$ Kr. 29,708		
	Kr.	<u>118,830.</u>

Enligt Kongl. Maj:ts proposition:

$\frac{7}{10}$ tillfalla staden		Kr.	103,976
$\frac{1}{10}$ tillfaller länets hushållningssällskap	Kr. 14,854		
$\frac{2}{10}$ Kr. 29,708 insättas i Statskontoret, som deraf lemnar $\frac{3}{4}$ till landstingen	» 22,281		
$\frac{1}{4}$ till hushållningssällskapen	» 7,427		
		Kr.	<u>103,976.</u>

Enligt Utskottets förslag:

$\frac{1}{2}$ skulle tillfalla staden	Kr.	74,269
$\frac{1}{4}$ eller 37,135 insätts i länets landtränteri, som fördelar $\frac{4}{10}$ deraf, Kr. 14,854, efter folkmängden mellan landstinget och staden, dervid landstinget erhåller $\frac{238}{266}$, Kr. 13,290, och staden återfår $\frac{28}{266}$	»	1,564
$\frac{1}{4}$ Kr. 37,135 insätts i Statskontoret, som efter afdrag för Stockholms stad Kr. 1,565 af återstoden Kr. 35,570 fördelar $\frac{4}{10}$ Kr. 14,228 efter folkmängden mellan landstingen och städer, som ej i landsting deltaga, dervid Norrköping återfår $\frac{28}{4410}$	»	90
Efter liknande fördelning erhåller staden af från Stockholm insatta Kr. 240,177	»	610
från Göteborg insatta Kr. 125,585	»	319
» Malmö insatta Kr. 36,342	»	92
» städer, som deltaga i landsting, Kr. 684,956	»	1,739
Af de i Östergötlands läns landtränteri från länets öfriga städer insatta $\frac{1}{4}$ af till dem influtne bränvinsförsäljningsmedel Kr. 135,966, eller Kr. 33,992, fördelas efter folkmängden $\frac{4}{10}$, Kr. 13,597, mellan landstinget och staden, som dervid erhåller $\frac{28}{266}$	»	1,431
Slutligen erhåller staden äfven från de i länets landtkommuner influtna Kr. 23,880, af hvilka $\frac{4}{10}$ skola mellan landstinget och staden efter folkmängden fördelas, af Kr. 9,552, $\frac{28}{266}$	»	1,005.
	Kr.	<u>81,119.</u>

Enligt reservantens förslag:

$\frac{7}{10}$ tillfalla staden	Kr.	103,976
$\frac{1}{10}$ tillfaller länets hushållningssällskap	Kr.	14,854
$\frac{2}{10}$, Kr. 29,708, insätts i Statskontoret, som efter folkmängden deraf fördelar:		
$\frac{5}{10}$ till landtkommunerna	»	14,854
$\frac{2}{10}$ » landstingen	»	5,942
$\frac{3}{10}$ » hushållningssällskapen	»	8,912
	Kr.	<u>103,976.</u>

Städer, som deltaga i landsting.

Under året 1882—1883 utgjorde beloppet af i dessa städer influtna bränvinsförsäljningsmedel Kr. 2,860,355, deraf de enligt 1877 års Kongl. förordning fingo behålla $\frac{3}{5}$

	Kr. 1,716,213.
$\frac{1}{5}$ afstods till respektive landsting	Kr. 572,071
$\frac{1}{5}$ » » » hushållningssällskap »	572,071.
	<hr/>
	Kr. 1,716,213.

Enligt Kongl. Maj:ts proposition:

$\frac{5}{10}$ skulle tillfalla städerna	Kr. 1,430,177.
$\frac{2}{10}$ tillfalla landstingen i de län, städerna hvar för sig tillhöra	Kr. 572,071
$\frac{1}{10}$ tillkomma samma läns hushållningssällskap »	286,035
$\frac{2}{10}$, Kr. 572,071, insättas i Statskontoret, som efter folkmängden utdelar	
$\frac{3}{4}$ till samtliga landsting	» 429,053
$\frac{1}{4}$ » hushållningssällskapen	» 143,018.
	<hr/>
	Kr. 1,430,177.

Enligt Utskottets förslag:

$\frac{1}{2}$ skulle tillfalla städerna	Kr. 1,430,177.
$\frac{1}{8}$, Kr. 715,088, skulle insättas i landtränterierna och deraf $\frac{4}{10}$ i de län, der städer finnas, som ej deltaga i landsting, efter folkmängden mellan landsting och sådan stad fördelas, men i öfriga län utan afdrag tillfalla landstingen.	
Då från städerna i Göteborgs och Bohus län, utom Göteborg, influtit Kr. 116,396, skall fördelningen der ske af Kr. 11,640, af hvilka $\frac{81}{2169}$ tillfalla Göteborg	Kr. 3,505,
$\frac{188}{269}$ landstinget	» 8,135,
och då från städerna i Malmöhus län influtit Kr. 257,030, fördelas Kr. 25,703,	
deraf $\frac{42}{351}$ tillfalla Malmö stad	Kr. 3,076.
	<hr/>
	Transport Kr. 1,430,177.

	Transport	Kr. 1,430,177.
$\frac{309}{351}$ tillfalla landstinget	Kr. 22,627	
samt då i Östergötlands län influtit från städer, utom Norrköping, Kr. 135,966, fördelas Kr. 13,597, deraf		
$\frac{28}{266}$ tillfalla Norrköping	Kr. 1,431,	
$\frac{238}{266}$ » landstingen	» 12,166.	
Till landstingen i öfriga länen, i hvilka till städerna in- flutit Kr. 2,350,963,		
$\frac{4}{10}$ af $\frac{1}{4}$	Kr. 235,096,	
$\frac{3}{10}$ af Kr. 715,089 tillfalla hushållningssäll- skapen	» 214,527,	
$\frac{3}{10}$ af Kr. 715,089 tillfalla landtkommunerna	» 214,527,	
$\frac{1}{4}$, Kr. 715,088, skulle insättas i Statskontoret, som deraf utdelar efter folkmängd till Stockholms stad $\frac{194}{4604}$	Kr. 30,132,	
och af återstoden Kr. 684,956		
$\frac{81}{4410}$ af $\frac{4}{10}$ till Göteborgs stad	Kr. 5,032,	
$\frac{42}{4410}$ » » » Malmö stad	» 2,609,	
$\frac{28}{4410}$ » » » Norrköpings stad	» 1,739,	
$\frac{4259}{4410}$ » » » landstingen	» 264,601,	
$\frac{3}{10}$ till hushållningssällskapen	» 205,487,	
$\frac{3}{10}$ » landtkommunerna	» 205,487.	
		<hr/> Kr. 1,430,177. <hr/>

Landtkommunerna.

Under försäljningsåret 1882—1883 influtna bränvinsförsäljningsmedel hafva utgjort Kr. 309,759, hvilka enligt 1877 års Kongl. förordning blifvit så fördelade, att af det i hvarje län influtna belopp $\frac{3}{5}$ aflemnats i landtränteriet, hvarifrån fördelning deraf på länets samtliga socknar i förhållande till hvarderas folkmängd genom Konungens Befallningshafvande skett. Till följd häraf utföras

$\frac{3}{5}$ af Kr. 309,759, såsom för landtkommunerna behållna	Kr. 185,855
$\frac{1}{5}$ har insatts i landtränteriet för landstingets räkning	Kr. 61,952
	<hr/> Transport Kr. 185,855. <hr/>

	Transport Kr.	185,855.
$\frac{1}{5}$ har insatts i landtränteriet för hushållningssällskapets räkning	» 61,952	
	Kr.	185,855.

Enligt Kongl. Maj:ts proposition:

$\frac{7}{10}$ fördelas genom landtränteriet till hvarje läns samtliga landsbygdskommuner efter folkmängden	Kr.	216,831
$\frac{2}{10}$ tillfalla hvarje läns landsting	Kr. 61,952	
$\frac{1}{10}$ » » » hushållningssällskap... ..	» 30,976	
	Kr.	216,831.

Enligt Utskottets förslag:

Hela beloppet insattes i vederbörande landtränteri, hvarifrån det inom hvarje län fördelas så att

$\frac{3}{10}$ tillfalla länets samtliga landtkommuner	Kr.	92,928
$\frac{4}{10}$ » efter folkmängden landsting och stad, som ej i landsting deltagar.		
Till följd af denna bestämmelse skulle i Göteborgs och Bohus län, der influtna medel utgjort Kr. 26,916, hvaraf $\frac{4}{10}$ utgöra Kr. 10,766,		
$\frac{81}{269}$ tillfalla Göteborgs stad	Kr. 3,242,	
$\frac{188}{269}$ » landstinget	» 7,524,	
i Malmöhus län, der influtne medel utgjort Kr. 32,737, hvaraf $\frac{4}{10}$ utgöra Kr. 13,095,		
$\frac{42}{351}$ tillfalla Malmö stad	» 1,567,	
$\frac{309}{351}$ » landstinget	» 11,528,	
i Östergötlands län, der influtna medel utgjort Kr. 23,880, hvaraf $\frac{4}{10}$ utgöra Kr. 9,552,		
$\frac{28}{266}$ tillfalla Norrköpings stad	» 1,005,	
$\frac{238}{266}$ » landstinget	» 8,547.	
Uti öfriga län, i hvilka influtna afgifter utgjort Kr. 226,226, skulle $\frac{4}{10}$ tillfalla landstingen	» 90,490,	
$\frac{3}{10}$ tillfalla hushållningssällskapen	» 92,928.	
Vidare skulle tillfalla landtkommunerna inom hvarje län efter folkmängden $\frac{3}{10}$ af den $\frac{1}{4}$,		
	Transport Kr.	92,928.

	Transport	Kr.	92,928.
som af städer inom länet blifvit i landt- ränteriet insatta, således:			
$\frac{3}{10}$	från Göteborgs stad af	Kr. 131,110.	Kr. 39,333.
$\frac{3}{10}$	» Malmö » »	» 37,934.	» 11,380.
$\frac{3}{10}$	» Norrköpings » »	» 37,135.	» 11,140.
$\frac{3}{10}$	» städer som i landsting deltaga	» 715,088.	» 214,527.
Af de medel, som skulle i Statskontoret insättas, till- fölla landtkommunerna, sedan proportionellt afdrag skett för Stockholms folkmängd, likaledes $\frac{3}{10}$, fördelade efter länens folkmängd, städernas deruti inbegripen, och inom hvarje län efter folkmängden i landtkommu- nerna, tillsammans:			
$\frac{3}{10}$	från Stockholms stad af	Kr. 240,177.	Kr. 72,053.
$\frac{3}{10}$	» Göteborgs » »	» 125,585.	» 37,675.
$\frac{3}{10}$	» Malmö » »	» 36,342.	» 10,903.
$\frac{3}{10}$	» Norrköpings » »	» 35,570.	» 10,671.
$\frac{3}{10}$	» städer, som i landsting deltaga ...	» 684,956.	» 205,487.
			<u>Kr. 706,097.</u>

Enligt reservantens förslag:

$\frac{7}{10}$	af influtne Kr. 309,759 tillfalla inom hvarje län landt- kommunerna efter folkmängden	Kr.	216,831.
Af i Statskontoret insatta medel tillfalla landtkommu- nerna efter på deras folkmängd grundad fördelning $\frac{5}{10}$, således			
$\frac{5}{10}$	af från Stockholms stad insatte.....	Kr. 200,594.	Kr. 100,297.
$\frac{5}{10}$	» » Göteborgs » »	» 104,888.	» 52,444.
$\frac{5}{10}$	» » Malmö » »	» 30,347.	» 15,174.
$\frac{5}{10}$	» » Norrköpings » »	» 29,708.	» 14,854.
$\frac{5}{10}$	» » städer, som deltaga i landsting, insatte	» 572,071.	» 286,036.
			<u>Kr. 685,636.</u>

Landstingen.

Till dem hafva under försäljningsåret 1882—1883 af bränvinsförsäljningsmedel influtit	Kr.	633,209.
	<u>Kr.</u>	<u>633,209.</u>

Enligt Kongl. Maj:ts proposition:

På sätt den Kongl. propositionen vidfogade tabell utvisar	Kr. 1,370,635.
	<u>Kr. 1,370,635.</u>

Enligt Utskottets förslag:

På sätt den betänkandet vidfästade tabell utvisar	Kr. 895,152.
	<u>Kr. 895,152.</u>

Enligt reservantens förslag:

Af städer, som i landstingen deltaga, skulle inom hvarje landstingsområde till landstinget af influtne bränvinsförsäljningsmedel utgå $\frac{2}{10}$ och således till samtliga landsting $\frac{2}{10}$ af influtna afgifter	Kr. 2,860,355.	Kr. 572,071.
Af i Statskontoret insatta medel likaledes $\frac{2}{10}$, fördelade på landstingen efter folkmängden inom deras områden, således:		
$\frac{2}{10}$ från Stockholms stad af insatte	Kr. 200,594.	Kr. 40,119.
$\frac{2}{10}$ » Göteborgs » » »	» 104,888.	» 20,978.
$\frac{2}{10}$ » Malmö » » »	» 30,347.	» 6,069.
$\frac{2}{10}$ » Norrköpings » » »	» 29,708.	» 5,942.
$\frac{2}{10}$ » städer, som deltaga i landsting, af insatte	Kr. 572,071.	Kr. 114,414.
Från landtkommunerna ingå likaledes $\frac{2}{10}$ af influtna försäljningsmedel till det landsting, kommunen tillhör, således		
$\frac{2}{10}$ från samtliga landtkommuner af	Kr. 309,759.	Kr. 61,952.
		<u>Kr. 821,545.</u>

Hushållningssällskapen.

Under försäljningsåret 1882—1883 hafva till dem influtit	Kr. 797,823.
	<u>Kr. 797,823.</u>

Enligt Kongl. Maj:t proposition:

Enligt den Kongl. propositionen bifogade tabell	Kr. 645,044.
	<u>Kr. 645,044.</u>

Enligt Utskottets förslag:

På sätt den betänkandet vidfogade tabell utvisar	Kr.	707,641.
	Kr.	<u>707,641.</u>

Enligt reservantens förslag:

Inom hvarje hushållningssällskaps område skulle i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts förslag utgå från stad likasom från landtkommun $\frac{1}{10}$ af influtna brännvinsförsäljningsmedel, således:

$\frac{1}{10}$ från Göteborgs stad af	Kr.	524,440.	Kr.	52,444.
$\frac{1}{10}$ från Malmö »	»	151,737.	»	15,174.
$\frac{1}{10}$ från Norrköpings »	»	148,538.	»	14,854.
$\frac{1}{10}$ från städer, som i landsting deltaga, af	»	2,860,355.	»	286,036.
$\frac{1}{10}$ från landtkommuner, som i landsting deltaga, af	»	309,759.	»	30,976.

Af i Statskontoret insatta medel skulle efter folkmängden inom hushållningssällskapens områden $\frac{3}{10}$ till dem utgå, således:

$\frac{3}{10}$ af från Stockholms stad insatta	»	200,594.	»	60,178.
$\frac{3}{10}$ » Göteborgs » »	»	104,888.	»	37,466.
$\frac{3}{10}$ » Malmö » »	»	30,347.	»	9,104.
$\frac{3}{10}$ » Norrköpings » »	»	29,708.	»	8,912.
$\frac{3}{10}$ » städer, som i landsting deltaga, insatte	»	592,071.	»	<u>171,621.</u>
			Kr.	<u>680,765.</u>